

Mindszenty József Római Katolikus Óvoda
és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola
Budaörs

PEDAGÓGIAI PROGRAM

PH.

.....
Szabó István
igazgató

Budaörs, 2014. március 26.

Tartalomjegyzék

PREAMBULUM

I. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	4
I.1. Az intézmény küldetés nyilatkozata	4
I.2. A pedagógiai program törvényi háttere	4
I.3. Az intézmény adatai	5
I.4. A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága	5
II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	6
II.1. Óvodánk küldetésnyilatkozata, gyermekképe, jövőképe	6
II.2. Óvodánk nevelési alapelvei, értékei és feladatai	6
II.2.1. A hitre nevelés erősítése- Mit jelent vallásosan nevelni?	7
II.2.2. Az anyanyelvi nevelés. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	9
II.3. A gyermek személyiségének fejlesztése és a közösségi életre történő felkészítése	11
II.4. Az óvodai élet szervezése	12
II.4.1. Tárgyi feltételek	12
II.4.2. A csoportszervezés elvei	13
II.4.3. A napirend	13
II.5. Az óvodai tevékenységek tartalma	14
II.5.1. A játék	14
II.5.2. A verselés, mesélés	17
II.5.3. Az ének-zene, énekes játék, gyermektánc	20
II.5.4. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	22
II.5.5. A mozgás	23
II.5.6. A külső világ tevékenység megismerése	26
II.5.6.1. A matematikai készség fejlesztése	27
II.5.7. A munkajellegű tevékenységek	29
II.5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	29
II.5.9. Hogyan ünnepelünk?	30
II.5.10. Az egészségnevelési elvek, feladatok	31
II.5.11. A környezeti nevelési elvek, feladatok	34
II.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	36
II.7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	36
II.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	40
II.9. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái	41
II.10. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	41
II.10.1. Az SNI gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	41
II.10.2. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	46
II.10.3. A tehetséggondozás	48
II.11. Logopédia az óvodában	49
II.12. A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, értékelése	51
II.13. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére (iskolaérettség kritériumai)	52
III. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	54

III.1. Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai	54
III.2. Az iskolai nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	62
III.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	63
III.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok	65
III.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	67
III.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	68
III.7. A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége	69
III.8. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	70
III.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	71
III.10. Az esélyegyenlőséget szolgáló és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	74
III.11. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységek	75
III.12. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel	75
III.13. A tanulói felvétel, átvétel általános és helyi szabályai	79
III.14. A tanulmányok alatti vizsgák rendje	80
 IV. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	 82
IV.1. A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai	82
IV.2. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	83
IV.3. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	84
IV.4. A mindennapos testnevelés megszervezése	86
IV.5. A csoportbontások és a választható tantárgyak, foglalkozások szervezési elvei	86
IV.6. Az iskola környezeti nevelésének elvei	88
IV.7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	90
IV.8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja	93
IV.9. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái	95
IV.10. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	96
IV.11. A magatartás és a szorgalom minősítésének követelményei és formája	97
IV.12. A tanulók jutalmazása	98
IV.13. Az otthoni (iskolaotthonos és tanulószobai) feladatok rendjének meghatározása	99
IV.14. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	100
IV.15. A nemzeti- etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás	101

A Pedagógiai program mellékletei:

- 1. sz. melléklet: Első évfolyamos tanulók szöveges értékelése*
- 2. sz. melléklet: Tantárgyak tananyaga és követelményei*
- 3. sz. melléklet: Legitimációs dokumentum*
- 4. sz. melléklet: Felülvizsgálati záradék*

PREAMBULUM

*„ Minden írás, amit Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen, és minden jóra hajoljon”
(2Tim.3,16-17)*

A Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola a Székesfehérvári Egyházmegye által fenntartott összetett intézmény. Az alapításakor két külön intézmény összevonására 2007 augusztusában került sor. Az óvoda és az iskola pedagógiai hitvallása a programjainkban foglaltak szerint azonos. Az intézmény szem előtt tartja a mai gyermekek sajátosságainak megfelelő toleráns, egyben következetes nevelését, oktatását.

I. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

I.1. Az intézmény küldetés nyilatkozata

Az intézményünk alapításának és fenntartásának célja az, hogy a szülők élhessenek gyermekük erkölcsi, vallási nevelésének, oktatásának saját lelkiismereti meggyőződésüknek megfelelő megválasztásával, ezért nyitottak vagyunk mindazok előtt, akik intézményünk értékrendjét és nevelési célkitűzéseit elfogadják, azok elérésében velünk együttműködnek.

A nevelési tevékenységünkben az emberi kultúra általános értékei (igazság, jóság, szépség, szentség) döntő jelentőségűek. A humánus pedagógiáját valljuk, mely emberből kiinduló és emberléptékű. Tartalmi megvalósítása a jellemnevelés.

Munkánkban az vezérel, hogy a fontosnak tartott emberi értéket keresztény tartalommal töltsük meg, és neveltjeink életében meghatározóvá tegyük.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink eljussanak a Krisztus mértéke szerinti nagykorúságra. a ránk bízottak olyan személyiséggé váljanak, akik hűségesek Istenhez és embertársaikhoz, felelősek maguk, mások és a teremtett világ iránt.

Hitvallásunk és értékrendszerünk érvényesítése érdekében létfontosságú, hogy a gyerekek hiteles személyiségekkel találkozzanak. Ezért valljuk a példaadás alapvető és meghatározó szerepét.

Munkánkat úgy szeretnénk végezni, hogy eredményeképp a nevelő és nevelt egyaránt növekedjen emberségben és hitben.

Kibontakoztatni emberi értékeket csak mások által lehet, a keresztény értékeket pedig úgy, hogy tanítványainkat szeretve elvezetjük a hithez.

Nevelésünket három hangsúlyos elv határozza meg:

- gyöngédséggel, érzelemmel teli szív;
- megfontolt, okos intelligencia;
- szilárdan megalapozott hit.

I.2. A pedagógiai program törvényi háttere

A nevelő és oktató munka intézményünkben a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 26.§ (1) bekezdése alapján pedagógiai program szerint folyik.

A pedagógiai programunk törvényi alapja:

- a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény;

- a nevelési intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet;
- a Nemzeti alaptantervről szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet;
- a kerettantervek kiadásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet és ennek mellékletei;
- a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény;
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény;
- a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény;
- a tankönyvpiac rendjéről szóló 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet;
- az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet;
- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17) Kormányrendelet

I.3. Az intézmény adatai

Az Alapító Okiratban foglaltak alapján a Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola a Magyar Katolikus Egyházon belül működő többcélú intézmény - óvoda és nyolc évfolyamos általános iskola, mely minden évfolyamán német nemzetiségi nyelvet oktat.

Az intézmény neve: Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola,

Az intézmény OM azonosító száma: 037744

Az intézmény címe: 2040 Budaörs, Esze Tamás utca 1.

Az intézmény telefonszáma: 06-23-442-615, Fax: 06-23-442-874

Az intézmény internetes elérhetősége: <http://www.mindszenty-budaors.hu>

Az intézmény e-mail címe: mindszentyjozsef@gmail.com

Az óvodai intézményegység elérhetőségei:

Az óvodai intézményegység címe: 2040 Budaörs, Szabadság u. 18.

Az óvodai intézményegység telefonszáma: 06-23-441-500

Az intézmény fenntartója: Székesfehérvári Egyházmegye

Az intézmény alapító okiratának száma: 45PM-133/2/2011.

A működési engedély kelte:

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre: önálló gazdálkodó

I.4. A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága

A pedagógiai programot a Mindszenty József Római Katolikus Óvoda és Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola teljes nevelőtestülete fogadja el, és a fenntartó Székesfehérvári Egyházmegye képviselője hagyja jóvá. Az elfogadott, és jóváhagyott pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre a 2013. szeptember 1. napjától, az 1. és az 5. évfolyamon.

A pedagógiai program hatályba lépésével egyidejűleg az előző, 2010. augusztus 29. napján elfogadott pedagógiai program kifutó rendszerben érvényét veszti.

A pedagógiai program nyilvános, az intézmény honlapján megtekinthető, onnan letölthető.

A pedagógiai program továbbá megtekinthető az alábbi helyeken:

- az iskola fenntartójánál;

- az óvoda nevelői szobájában;
- az iskola könyvtárában, a nevelői szobájában és az igazgatói irodájában.

A pedagógiai program vagy annak egyes pontjairól minden tanuló, vagy szülő részletes tájékoztatást kérhet – előre egyeztetett időpontban – az intézmény igazgatójától vagy az intézményegység-vezetőjétől.

II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Mikor belépsz a kicsik otthonába,
Legyen arcodon Jézus nyájassága.
Szólítsd köréd a kisgyermekeket,
És simogasd meg fejecskéjüket”*

(Gárdonyi Géza)

II.1. Óvodánk küldetésnyilatkozata, gyermekképe, jövőképe

Óvodánk gyermekképe

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, idegrendszeri érés, és a környezeti hatások határozzák meg.

Mi, katolikus intézményben dolgozó pedagógusok és segítők, helyes tanításunkkal, becsületes, példaadó életünkkel felszínre kell hozzuk a gyermekből mindazokat a testi és lelki értékeket, melyeket Teremtője neki szánt. Gyermekközpontú, egész személyiséget fejlesztő nevelés a miénk, melyben egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítjuk minden gyermek számára, úgy, hogy meglévő hátrányai csökkenjenek. Szeretetet adni és kapni képes, nyugodt, kiegyensúlyozott, toleráns, empátikus gyermekeket szeretnénk nevelni.

Óvodánk jövőképe

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a **család**.

Az óvoda **szakmailag** önálló nevelési intézmény, mely biztosítja a kisgyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit 3 éves kortól az iskolába lépésig. Óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciót lát el. Segíti a gyermek személyiségvonásainak fejlődését, melyek a későbbi élethelyzetekbe való beilleszkedését könnyítik meg. Segítjük a gyermekek társadalmi integrálódását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét, biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.

Intézményünk nyitott minden olyan család számára, akik elfogadják a keresztény értékrendre épülő, építő intézmény szellemiségét, Természetesen a más, keresztény felekezetből érkező családok vallási szokásait tiszteletben tartjuk. Korunk emberének erkölcsi nevelésre van szüksége, melyet stabil értékrenddel és egészséges személyiséggel tudunk megteremteni.

II.2. Az óvodánk nevelési alapelvei, értékei és feladatai

Pedagógiai tevékenységünk alapelvei:

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat;

- a gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése;
- a gyermeki szabadság biztosítása olyan kevés szabállyal, amely elősegíti a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását;
- a gyermek játékára épülő tanulás;
- a családokkal való együttműködés és szükség szerinti segítség, gondozás.

Az óvodai nevelő munka céljai

Óvodai nevelésünk fő céljai: hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai differenciált nevelési folyamat eredményeként testileg, lelkileg, szociálisan és értelmileg is elérje az életkorának és képességeinek megfelelő legmagasabb szintet; nyitott, önálló, érdeklődő és kiegyensúlyozott gyermek legyen az óvodáskor végére.

Fentiekből erednek feladataink.

Az óvodai nevelő munka feladatai

Óvodánk alapvető feladata: a 3-6 éves gyermek illetve az ötéves kortól kötelezően óvodába járó gyermek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve testi és lelki szükségeinek kielégítése. Ezen belül:

- a testi és lelki egészségük megőrzése, egészséges életmódra nevelés;
- a szocializációs képességek kialakítása, a gyermek érzelmi világának gazdagítása, érzelmi biztonság nyújtása;
- a harmonikus, sokoldalú, differenciált fejlesztéssel, a tanulási zavarok prevenciójával a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges, testi, szociális, értelmi képességek kialakítása
- anyanyelvi nevelés, mely az önazonosság, a haza iránti tisztelet kialakulásában, népünk kultúrájának megismerésében válik különösen fontossá.

Pedagógiai alapelveink megvalósítása érdekében feladataink:

- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, pedagógiai optimizmust sugárzó légkör megteremtése,
- a testi, szociális és anyanyelvi, értelmi képességek, egyéni és életkori sajátosságok megfelelő alakítása,
- gyermeki közösségben végezhető, sokoldalú, életkorának és egyéni fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, melyben segítjük a gyermeket a közösséghez való alkalmazkodásban, szociális kapcsolatainak kialakításában,
- életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő műveltségterületek közvetítése,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezet feltételeinek biztosítása,
- az egészséges életmód alapjainak megteremtése.

II.2.1. A hitre nevelés erősítése- Mit jelent vallásosan nevelni?

„Lényeges, hogy az ember elismerje teremtmény voltának nyilvánvalóságát, s hogy a létet és az életet ajándékkul és feladatként kapja Istentől: az ember csak e veleszületett létbeli függés elfogadásával képes teljesen megvalósítani életét és szabadságát, ugyanakkor tiszteletben tartani minden más személy életét és szabadságát.”

/ II. János Pál pápa Az élet evangéliuma kezdetű enciklikája./

A személyi méltóság a legdrágább érték, amivel minden ember rendelkezik, s ezért az egész anyagi világ értékét túlszárnyalja.

Katolikus intézményünkben kiemelt szerepe van a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, szokásainak, akaratának fejlesztése megalapozása, fejlesztése. A vallásos nevelés akkor kezdődik, amikor a gyermek a családján keresztül megérzi Isten szeretetét és gondviselését. Ez a mindennapokban realizálódik. Különböző helyzetek, szituációk alkalmasak arra, hogy az „Igaz értékek felé” vezessük a ránk bízottakat, ezzel Jézus által tanított magatartást világítjuk meg számukra. Mai világunkban ez egyre nehezebb, a ma emberére jellemző a vallási közömbösség. A katolikus óvodában a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek, a nevelőnek pedig példát kell mutatni magatartásával és becsületes életével.

Célunk:

- hogy gyermekeink eljussanak a Krisztus mértéke szerinti nagykorúságra.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben.
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése:
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete:
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességek kialakítása, fejlesztése (öröm,
- hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.)

Ez a nevelés:

- Teljes embert formál.
- Az élet teljes értékét adja.
- Az erényeket fokozatosan alakítja ki.
- Önuralomra nevel.
- Tudatosítja, azt hogy valamit tudunk, nem az uralkodás eszköze, hanem képesség közösség teremtésére, események, dolgok megértésére.

Feladatok:

A keresztény élet megtapasztalása az óvodai élet során:

- felebaráti szeretet:
- igazság: fogalmának tisztázása, ami ettől eltér szabálytalan,
- jószág: örömmel tölti el a másikat
- megbocsátás
- ünnepi áhítat
- a teremtett világ csodáinak megtapasztalása,

- az ajándékozó szeretet kihangsúlyozása
- az emberek Istentől kapott ajándékainak sokszínűsége (orom, hala, megbecsülés, szeretet)

A családok keresztény nevelésének folytatása, kiteljesítése:

- a szentmiséhez szoktatás „ovismise”
- liturgikus év ünnepeinek megünneplése

Tiszteljük a gyermekeket!

A legkisebb csírában már ott van az a nagyság, amit védeni, becsülni kell. Olyan gyakran hagyunk elpusztulni egy leendő Mozartot. Meg kell éreznünk, hogy amikor egy bölcső fölé hajolunk, a szeretet és az élet misztériumát látjuk, Isten egyik legszebb ajándékát. A nevelésnek ez a lelki érzékenység az alapja. A gyermek lelke, mint puha viasz őrzi az őt ért pozitív és negatív hatásokat.

A SZENTÍRÁS

A Szentírás különleges könyv, nemcsak európai kultúránk forrása és táplálója, de benne találjuk meg mindazt, amit Isten üzent nekünk.

Régen a családi Biblia a keresztény családok asztalán mindennapos olvasmányként volt található. Számukra az valóban az élet könyve volt. Sokan a Bibliából tanultak meg írni, olvasni, a szülők abból tanulták meg, hogyan kell az Úr tanítása, intése szerint nevelni gyermekeiket, a gyermekek pedig az igazságot, az életet, magát az élő Jézus Krisztust. Ha régen nem hiányzott a keresztény családok asztaláról, ma sem hiányozhat.

A Szentírás nem mesekönyv. Nem jó, ha a hatásos történeteket keressük ki, és egyénileg kiszínezzük, hogy érdekfeszítőbb legyen. Ami így megmarad, az olyan ábrázolás, amely elsikkasztja az igazi mondanivalót. Inkább azt fontoljuk meg, hogy Isten mit akar nekünk és gyermekeinknek a Szentírás által mondani, és e szerint válogassunk.

A Szentírás nem történelemkönyv. Nem a történelmi, hanem a teológiai igazságtartalom a fontos. Ezért értelmetlen csupán a történelmi helyzetekről vitatkozni. A gyermekekkel is ezt kell érzékeltetnünk, amikor azt kérdezik: igazán így volt?

Az elmondáson és a felolvasáson kívül van a megelevenítésnek még sok más lehetősége is.

Ha gondolkozunk Isten ígéről, ha beszélünk róla, ha képekben ábrázoljuk, vagy előadjuk, egyre jobban elmélyülünk benne, és ez előkészít az elmélkedő olvasásra és imára. A gyermek így megtanulja, hogy miként olvassa majd, mint felnőtt is a Szentírást, hogy az Isten ígéje termékeny válják életében.

Várható eredmény óvodáskor végére- a hitre nevelés erősítése

- a gyermek igényévé válik a társas kapcsolat, keresi társai és a felnőttek társaságát,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- betartja az alapvető viselkedési, udvariassági szabályokat,
- kialakulnak a következő érzelmek: felelősségtudat, büntudat, büszkeség, együttérzés, együttműködés,
- érdeklődik a másik ember iránt,
- kialakul feladattudata,
- igyekszik legyőzni az akadályokat, konfliktusokat megoldani,

- nyitott a környezete felé,
- észreveszi, ha valaki segítségre szorul, segítséget nyújt.

II.2.2. Az anyanyelvi nevelés. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Ha egy kisgyerek ingerszegény környezetből érkezik, vagy csak a család nem ad neki kellő mennyiségű és minőségű nyelvi mintát, akkor nekünk pedagógusoknak, óvodapedagógusoknak kell a hiányt, hátrányt kompenzálni. Az óvodapedagógus útitársává, a gyermek útitársává minősül a világ felfedezésében, biztonságos nyelvi környezetet teremtve, melyben a gyerek bátran kérdezhet, melyben fontos, hogy mit mond a gyerek a felfedezett világról.

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatának elválaszthatatlan része. Az óvónő ápolás, gondozás közben is a gyerekhez fordul, vele beszél. Ez a kommunikáció egy idő után kétirányúvá válik, helyet kap benne a beszéd észlelése, értése, kivitelezésének tökéletesítése. Így válik kommunikációjuk párbeszéddé, melynek tartalma, terjedelme, minősége sok változáson megy át.

3-6 éves korban a szókincs fejlesztésének elengedhetetlen feltétele az állandó cselekvés fenntartása, motivációs bázis biztosítása.

Az óvodapedagógus beszédmintája:

- nagyon fontos, hogy tiszta legyen a hangképzés, a hangminőség élvezhető tónusú legyen
- könnyen érzékelhető egységekre legyen bontva, hosszú-rövid magán- és mássalhangzók figyelembe vételével
- elengedhetetlen a tiszta artikuláció

Anyanyelvi nevelésünk alapelvei:

- Egyszerűtől való elindulás
- Játékosság
- Élményközpontúság
- Beszédkészttetés
- Komplexitás
- Folyamatosság
- Szemléletesség
- Gyakorlatiasság

Az óvoda a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére építve, legfontosabb feladatának tartja értelmi képességei (érzékelés, észlelés, gondolkodás, figyelem, emlékezet) és kreativitása fejlesztését, meglévő ismeretei bővítését, rendszerezését, élethelyzetekben történő gyakorlását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ismeri a családok anyanyelvi kultúráját,
- a tudatos és tervezett fejlesztés egyénre szabott formáját tartja szem előtt,
- beszédmintája az anyanyelv ápolását, megőrzését fejezi ki,
- tudatában van annak, hogy a szókincsbővítés a kisgyermek egész mentális szótárát átrendezi.

- A mesehallgatás kiváló hatását ismerve (nyelvi struktúrák, fordulatok, fogalmazásmódok, belső képi előhívások) azt szorgalmazza, tudja, hogy a jó irodalmi értékű versek összekapcsolják a szavakat az érzelmekkel, mozdulatokkal
- könyves környezetet kell biztosítson gyerekei számára, felkeltve ezzel érdeklődésüket az olvasás iránt,
- hozzájárul ahhoz, hogy a könyv mindennapos szokásukká, igényükké váljon.

Várható eredmény óvodáskor végére-anyanyelvi nevelés, értelmi nevelés, fejlesztés

- kialakul a szándékos figyelem, szereti a gondolkodást igénylő feladatokat,
- elemi ismeretekkel bír önmagáról és környezetéről,
- a fogalmi gondolkodás már kialakulóban van,
- képes gondolatait nyelvtanilag helyes mondatokban megfogalmazni, kifejezni,
- tisztán ejti a hangzókat,
- végig tudja hallgatni mások beszédét, és megéri azt,
- kialakul kudarctűrő képessége,

II.3. A gyermek személyiségének fejlesztése és a közösségi életre történő felkészítése

A személyiség fejlődését alapvetően három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. Ezen tényezők között a legjelentősebb a nevelés – oktatás személyiségformáló, közösségépítő hatása. A személyiségfejlesztés általános célja a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a gyermeki, tanulói személyiség teljes kibontakozásának a segítése. Intézményünk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, hogy a gyermekek személyiségét a különféle óvodai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A nevelés célja: kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező gyerekek nevelése, azoknak a képességeknek, tulajdonságoknak a fejlődését elősegítve, amelyek alkalmassá teszi őket, hogy én érvényesítési törekvéseiket összehangolják a közösségi élet normáival.

Feladatok:

- befogadó, biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése;
- a gyerekek megnyerésén alapuló óvodai befogadás megvalósítása pozitív személyes kapcsolatok kialakulásának elősegítése (óvónő-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek);
- segíteni a gyermekek érzelmi és kommunikációs intelligenciájának fejlődését;
- a közösségi élet szokásainak kialakítása;
- eltérő életmód, kultúra, szokásrendszer kölcsönös elfogadása, tisztelete;
- az erkölcsi tulajdonságok, az akarat fejlődésének segítése;
- a szokás- és normarendszer megalapozása.

A befogadó, biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtésében az óvodai környezet, a felnőttek külső megjelenésén kívül, az óvónő (a felnőttek) személyiségének van a legnagyobb szerepe.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. A jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógus tevékenységének, és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A „csalogató” óvodai környezet világos, színes, játékos, barátságos. A gyerekeket riasztó hangok kiküszöbölése minden óvodában dolgozó felnőtt feladata. A felnőttek viselkedésében legyen természetes a halk beszéd, a lassú, nyugodt mozgás, a puha eszközhasználat. Minden felnőtt gyerekek felé forduljon legyen, udvarias, kedves, segítőkész. A gyermeki én tisztelete kell, hogy érvényesüljön a felnőttek megnyilvánulásaiban. Az otthonosság kialakításához tartozik, hogy a gyerekek saját eszközeinek külön helye van. A csoportban a gyerekek szabadon mozoghatnak, tevékenységeiket belső motiváltságuk alapján választhatják. Az óvónő a gyerekek önállóságát, kompetenciáját támogatja, a „teheted”, „képes vagy rá” biztató reagálásával. Az óvónő állandó jelenlétével, gyerekek felé való nyitottságával, segítőkészségével biztonságot nyújt.

A közösségi élet biztonsága, nyugalma függ a csoport életét szabályozó szokások alakulásától. Csak kevés és fontos szabály legyen a csoportban. Ezek elfogadását segíti a felnőtt minta és a gyerekek fejlődési üteméhez, sajátosságaihoz igazodó egyéni bánásmód.

A gyerekek viselkedését, tevékenységét nem kell állandóan értékelni. Az óvónő természetes módon fejezze ki örömét, elismerését a gyerek felé, ha kell, biztassa, segítse. Cél a belső kontroll erősítése a gyerekekben, ez pedig bizalommal, biztatással, az önállóság, az autonómia, a kompetencia támogatásával alakítható.

A közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés.

II.4. Az óvodai élet szervezése

II.4.1. Tárgyi feltételek

A programunkban megfogalmazott, megtervezett feladatok ellátásához, elvégzéséhez természetesen biztosítanunk kell a megfelelő tárgyi feltételeket. Ezen nemcsak a foglalkozási eszközök értendők, hanem a kulturált, esztétikus, higiénikus és praktikus környezet kialakítása is. Az öltözködés, étkeztetés, viselkedés, higiénés, mozgáskultúra kialakulásának, igényné válásának alapfeltétele a példamutatáson kívül a megfelelő körülmények kialakítása.

Csoportszobáink tágasak, világosak, megfelelő tér és játéklehetőség áll a gyermekek rendelkezésére.

Minden csoportszobában található tükörfal, amely a gyermekek mozgáskoordinációját, testsémájuk kialakulását, valamint térben való tájékozódásukat hivatott fejleszteni.

Foglalkozások eszközei állandóan bővülnek, hiszen az óvónők a meglévő eszközöket rendszeresen pótolják, újabb és újabb eszközökkel egészítik ki. A csoportszobákban televízió, dvd lejátszó vagy videomagnó, cd lejátszó is megtalálható, természetesen nem vagyunk a gátlástalan tévénézés hívei, de a tartósan hideg, esős napokon jókat derülünk a Magyar népmeséken, Mátyás király történeteiben, bibliai történetek is megelevenednek a képernyőn. A zene, Kodály Zoltán országában olyan kell legyen számunkra, mint az ivóvíz, minőségi és sosem elég. A zenei anyagban elsősorban a népdalokat, gyermekdalokat találjuk meg, de az egyházi ünnepekhez kapcsolódó énekeinket is nagy örömmel hallgatják és éneklük.

Kertünk és udvarunk nem nagy, de osztatottsága, valamint zártsága miatt kiváló lehetőség nyílik benne a különböző játéktevékenységek végzésére, foglalkozások megtartására. Kavicsos és homokos rész mellett úgynevezett: gumitéglás területünk is van, ahova közvetlenül eső után is kimehetünk játszani. Több évtizedes platánok, diófák és örökzöldek nőnek benne.

Új tornacsarnokunkat 2005 óta használjuk. A hatalmas tér, az eszközök sokasága lehetőséget ad az óvónőknek a tervezésben a megújulásra, a gyermekeknek a szabad, önfeledt, az „egész teret kitöltő” mozgásra.

Az óvoda **éttermében** étkezünk. Nagy hangsúlyt fektetünk az étkezéskultúrára. Asztalneműink esztétikusak, a gyermekek által is könnyen kezelhetők. Gyertyatartók, szalvétatartók, kínáló kosarak, színes abroszok mind családi hangulatot kívánják elősegíteni, elkerülendő a közétkeztetés sivár, üzemi hangulatát.

II.4.2. A csoportszervezés elvei

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Egy csoportban 2 óvodapedagógus és egy dajka látja el feladatát. A felvételt nyert gyerekek csoportba sorolásáról az óvodavezető dönt, figyelembe véve a szülők és óvodapedagógusok véleményét. Mivel óvodánkban homogén csoportok működnek, egyszerű a csoportba sorolás, a szülők a keresztény értékrend szerint történő nevelés mellett, a homogén csoportok miatt preferálják intézményünket. Figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá figyelembe vesszük a SNI gyerekek számát, funkciózavaruk súlyosságát. Gyermecsoportjainkat állatnevekkel (szimbólumokkal) jelöljük: Bárány, Katica, Maci, Süni, Cica, Özike, Százszorszép és Szivárvány. Csoportjaink létszáma 24 és 28 között mozog, közép súlyos értelmi fogyatékos gyerekeket fogadó csoportunk 10 férőhelyes.

II.4.3. A napirend

A napirend alakításánál, összeállításánál, az életritmusuk kialakítására törekszünk. A rendszeresen végzett tevékenységek ritmust adnak napjaiknak, ez a ritmus biztonságot nyújt a gyerekeknek. Napirendjünkben a tevékenységek közötti egészséges arányokra törekszünk, egyéni és életkori sajátosságokhoz igazodva. Gyermekünk ideje nagy részét alapvető tevékenységi formájukat a játék tölti ki, melyet igyekszünk változatossá tenni. Nem győzzük hangsúlyozni a szabad levegőn való játék fontosságát!

Javasolt napirend- az érkezésre, étkezésre, tisztálkodási tevékenységekre, pihenésre vonatkozó időpontok maximális figyelembevételével:

- 6.00 óra - Gyerekek érkezése, szabad választott játék, személyes percek, játékba integrált nevelés
- 8.00 óra - „Együtt a csoport!”- ima, közös beszélgetés gyertyagyújtással, éneklés, hálaadás egy újabb napért
- 8.30 óra - Tízórai az ebédlőben, két turnusban (kiscsoport a csoportszobában)
- 9.00-11.30, 12.00 óra - szabad játék, kötetlen-kötött foglalkozás, napi torna, kiscsoportos tapasztalatszerzés, levegőzés, séta,
- 11.30-13.00 óra - ebéd az ebédlőben, két turnusban (kiscsoport a csoportszobában, tavasztól fokozatos „ebédlőhöz szoktatással”)
- 12.30-15.00 óra - pihenés, alvás, imával, mesével, altatóval, halk zenével, simogatással
- 15.00 óra - uzsonna a csoportszobákban
- 15.30-18.00 - játék, szabadon választott játék, meseolvasás-, nézés (rossz idő esetén), udvari játék, egyéni, kiscsoportos fejlesztések (pl. gyógytorna)

Nyári napirend

Mivel nevelési időszakunk kiterjed a nyári időszakra is, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, tartalmas, gondosan tervezett napirend szolgál erre az időszakra. A már kialakított szabályok, szokások megtartásával lehetőséget adunk, hogy gyermekeink élvezhessék az évszak örömeit, változatos tevékenységeken keresztül kompetenciáinak fejlesztése is megvalósuljon. Javasolt nyári napirend:

- 6.00-11.00 óra - Párhuzamos tevékenységek: játék a szabadban, reggeli, fürdés, napozás, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység
- 11.00-12.30 óra - (Erős UV sugárzás esetén) diafilmvetítés, filmnézés
- 12.00-13.00 óra - előkészület az ebédhez, ebéd
- 13.00-14.45 óra - Pihenés, alvás, egyéni szükségletekhez igazodó ébredés
- 14.45-18.00 óra - Párhuzamos tevékenység: mosdózás, uzsonna, játék a szabadban, óvónő által szervezett tevékenység

II.5. Az óvodai tevékenységek formái

II.5.1. A játék

Mint ahogy a napirendnél is kihangsúlyoztuk, gyermekeink legfontosabb és leghangsúlyosabb tevékenységi formájának a játékot tartjuk, legyen az szabad vagy irányított, egyéni vagy csoportos. A kisgyermek a játékban dolgozza fel, éli meg, szűri le, hasznosítja az őt ért külső és belső világból származó benyomásokat, helyzeteket. Így válik a játék kreativitást fejlesztő, tájékozódó, élményt adó tevékenységgé

Csoportszobáink tágasak, a gyerekek szabadon rendezhetik át a játéktérket, hogy éppen babaszoba, fodrászat, színház vagy kastély a játék színtere. Esztétikus, minőségi anyagból készült babák, bábok, jelmezek, konyhafelszerelés segítik a szerepjátékokban való elmélyülést. A gyakorló- és szabályjátékokhoz a legnevesebb játékkészítők szállítják különböző fejlesztő- és társasjátékaikat. Konstruáló játékokban való élményszerzésre a jól bevált, soha meg nem unt Lego játékon kívül, óriás szivacs-kockák, különböző méretű fakockák, kartondobozok állnak rendelkezésre. Óvodapedagógusaink jelenléte, indirekt irányítása mellett folyik a szabad játék, mely a gondozási feladatokon kívül a nap nagy részét kitölti.

A másik játékféle az óvónők által kezdeményezett játék, amelyet a játékszabály vagy saját elképzelésük szerint (didaktikus elképzelés alapján) indítanak el, ám a gyermekek maguk is vihetik, alakíthatják tovább a szabályokat, témákat, esetleg kiegészíthetik újabbakkal. Egy kreatív megfelelően érett nagycsoportos akár át is veheti az irányító szerepet. Ebben az esetben a felnőtt ismét partnerként, támogatóként van jelen. Bár vannak előzetes terveink a játékot illetően, további ötleteinket, javaslatainkat mindig a kívánsággal előálló gyermek igényeihez alakítjuk.

A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet: az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás folyamatában azonban mindvégig az óvónő a főszereplő.

Célunk:

- biztosítani, hogy a játék maradjon az óvodáskor végéig a gyermekek legfőbb tevékenysége;

- a játékon keresztül testileg, lelkileg egészséges, érdeklődő, a világ megismerésére, az összefüggések megértésére törekvő, kezdeményező, kreatív, érzelmekben gazdag, segítőkész személyiség kialakítására törekszünk.
- a játék tartalmának fejlesztése

Szerepjátékokban a gyermekek önként, szabadon vállalt szerepeket játszhatnak el. Ez az óvodáskor legkedveltebb, legjellemzőbb és pedagógiai szempontból legfontosabb játéka. A gyermekek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit és ehhez fűződő érzelmeit tükrözi. Megjelennek a belső feszültségek, konfliktusok, érzelmek és indulatok (félelem, harag, bizonytalanság, tehetetlenség), külső hatások, amelyeket befogadott, de nem tud önmagában feldolgozni (válás, haláleset a családban sötétségtől való félelem, tv-ben látott agresszió stb.)

Szabályok-szokások

Tudatosítjuk a gyermekekbe a játékos harc és a fájdalomkózosás különbségét. A szabály és szokásrendszerünkbe beépítjük a másik gyermek személyének, játékának tiszteletét, védelmét. A kutatás, üldözés sohasem irányulhat a játékban részt venni nem akaró gyermekre, illetve nem zavarhatják mozgásukkal, tevékenységeikkel a nyugodt játékban elmélyült gyermekeket. A játék az óvodánkban önként választott tevékenység.

Konstruáló játék

A gyermekek e tevékenység közben különféle eszközökből, játékszerekből alkotnak, építenek először spontán módon, majd pedig megtervezve az alkotó tevékenységet, meghatározott céllal.

Az építés során a gyermek alkot, fejlődik kreativitása, megfigyelőképessége, gondolkodása, matematikai ismeretekre is szert tesz (pl.: kisebb-nagyobb, hosszabb-rövidebb). Fejlődik szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, Gestalt látása.

Szabályjáték: legfontosabb a szabályokhoz való igazodás igénye.

Mozgásos szabályjáték:

- testnevelési játékok,
- dalos népi játékok, közjátékok
- fogócskák, bújócskák, szembekötösd stb.

Értelemfejlesztő szabályjáték:

- társasjáték, dominók
- kártyajáték, logikai játékok
- barkochba, nyelvi játékok.

A mozgások és értelemfejlesztő szabályjátékok gyakorlásával, betartásával ösztönözzük a gyermekeket a pontos szabályokra és közös, egymásért folytatott versenyszellem kialakítását fejlesztjük az értelmi képességek gyarapításán túl. Ezen a területén is kreatívak vagyunk és a gyermekeket is hagyjuk önálló, értelmes követhető szabályok kitalálására, minden nevelési területen.

Barkácsolás: a játék igényéből indul ki és kötetlen, nem öncélú, játékká válik a produktum, folyamatos gyűjtögetés (dobozok, hullámpapír, fonalak, textilanyag stb.) eszközök megfelelő elhelyezése, megfelelő méretű szerszámok, hozzáférhetőség.

A barkácsolás közben a gyermekek rengeteg ismeretet és tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról.

Munka közben átéljük az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk. Alakul a társas kapcsolat, gyakorolják a társas együttlétet, a viselkedés szabályait is.

Dramatizálás, bábozás során az irodalmi élményekkel a gyermeke esztétikai érzékét fejlesztjük. A népmesék, népi mondókák, népdalok, versek, rövid elbeszélések megfelelő alapot adnak az eljátszásra, a bábok mozgatására, az ízes szófordulatok megszerettetésére.

Játék közben fejlődik szervezőképességük, alkalmazkodó készségük, önértékelésük és önismeretük is. (pl. jellemző lehet, hogy milyen szerepet vállal, vagy kap. – A szociális tanulás lényeges eleme a szerepvállalás.)

Az óvodapedagógus feladatai:

A játék feltételeinek biztosítása:

- nyugodt légkör
- az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele
- az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása
- hiteles, érzelemgazda „anyapótló” óvodapedagógusi magatartás.

Az idő biztosítása:

- a legtöbb időt biztosítjuk a játékokra,
- a de. és a du. játék egyértelmű,

A hely biztosítása:

- a megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- búvóhelyek létrehozása
- állandó játszóhelyek
- az udvari játékeszközök mellett a széleskörű tevékenységek biztosítása (barkácsolás, ábrázoló tevékenység, pancsolás stb.)
- az udvaron, a gyermek szabadon választhatja meg a helyet a tevékenységéhez

Az eszközök biztosítása:

- a gyermek általános és egyéni fejlettségének megfelelően a különböző játékeszközök fejlesztő hatásának ismerete (vizuo-motoros és vizuális játékok; figyelemfejlesztő játékok; emlékező vagy felismerő játékok; stratégiai játékok vagy értelemfejlesztő játékok)

Rögtönzött játékok

Fejlesztőmunkánkban nagyon sokat jelenthetnek a rögtönzött (improvizatív) játékok, vagy ahogyan ezek nagy részét nevezzük, drámajátékok, vagy más szóval személyiség fejlesztő játékok:

- biztonságot nyújtanak:
- természetes kapcsolatot teremtenek társak vagy felnőttek és gyerekek között:
- segítik a szokások megszilárdulását:

- 1-1 hibás viselkedés megfordítását:
- fejlődhet a másság elfogadásának képessége:
- fejleszti a gyermekek illemszabályok belső készletű cselekvéssé alakulását is.

A rögtönzött játékok az óvodai életünk harmóniáját biztosítják, ezek az együtt töltött órák részévé válnak. Naponta egy kis nyugodt időre – együtt vagyunk, együtt játszunk valamit, bármit. (Pl. csend figyelése, keressük a környezetünk hangjait,)

Sok-sok játékot rögtönözünk a megszokott, az ezekre alkalmas időben, mindegyik a jó hangulatáért, az együttlétért lesz fontos a gyerekeknek, felnőttek egyaránt.

Számtalan eset, helyzet, probléma adódhat egy gyermeki közösségben. Tudnunk kell, milyen legyen az a játék, mivel, hogyan lehet a gyermekek jellemét formálni.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére-játék

- A gyermek pszichikus szükséglete mindennap hosszantartóan és zavartalanul kielégül a szabad játék szervezése során.
- A játékhoz szükséges kiegészítő eszközöket, modelleket önállóan, vagy az óvodapedagógus segítségével készítik.
- A gyermekek megismerik a játékeszközöket, azok helyét, és rendeltetésszerű használatát.
- Az esetlegesen elakadó játék folyamata továbblendül.
- A gyermekek játéktevékenysége gazdagodik.
- A folyamatban lévő játék témája színesedik, bővül, elmélyül.
- A család és az óvoda kapcsolata elmélyül.
- Tiszteletben tartják egymás játékát, képesek együttműködni társaikkal,
- alkalmazkodnak a szabályokhoz.
- Képesé válnak a társas együttműködésre, a játékszabályok betartására.
- Az anyanyelvi játékokat ismerik, a szabad játékba spontán módon beépítik, szókincsük bővül.

II.5.2. A verselés, mesélés

Mi a mese és a vers szerepe az óvodai életben?

A mese és a vers nem az egyik „foglalkozási ág”. Több annál. Mindig mondjuk, amikor igény, kedv, hely és idő van a számára. A gyermekek kérésére is bármikor, ha a körülményeket meg tudjuk hozzá teremteni. Altatás előtt lehetőleg minden nap mesét, verset, dalt egymásba fűzve. Képnézegetés, rajzolás, beszélgetés közben inkább verset, mondókat.

A mese: az egész napi óvodai zajban a csend szigete. Pihentet szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában és teljes világgépet, világmagyarázatot ad.

A vers: a beszéd zenei elemeire épül. A játék, szöveg és dallam, mozgás – beszédritmus és hangulat egységet alkot. Az igazán életkorukhoz illő verseket, népi gyermekmondókat, verses játékszövegeket nagyon gyorsan megtanulják.

A mese hatása a gyermek fejlődésére

- a mesék segítenek a pozitív és a negatív élmények átélésében, feldolgozásában, elrendezésében,

- ismeretet közölnek, szórakoztatnak, működtetik a képzeletet,
- fejlesztik az intellektust,
- oldják a szorongást,
- segítik a gyermeket a külvilág és a belső érzelmek megértésében és elfogadásában, az indulatok feldolgozására,
- belső képteremtésre tanítanak
- növelik az önismeretet,
- segítenek a személyiség fejlesztésében,
- a mesék nevelnek,
- tudást közvetítenek az életről,
- érzelmi segítséget nyújtanak,
- segítenek az elfogadható énkép kialakulásában, a racionális világnézet megvalósulásában,
- a gyermeket erős belső aktivitásra vagy valóságos játékos cselekedetekre serkenti és a másik emberhez kapcsolja.

A mese fejleszti a különböző készségeket, képességeket

- esztétikai érzéket /különböző esztétikai eszközök: például hangzás, zeneiség/
- nyelvi kommunikációs készséget, képességet: a gyermek a hallott mesék által, nyelviileg helyesen szerkesztett szövegekkel ismerkedik meg
- gondolkodási folyamatokat: figyelem, emlékezet, fantázia, képzelet, logikus gondolkodás. Ezáltal a gondolkodási folyamatokra is hatással van: analízis, szintetizálás, absztrahálás.

A népi mondókák, gyermekversek hatása

- ezen irodalmi műfajok segítségével sajátítja el, gyakorolja a gyermek a beszéd automatizmusait, a tiszta beszédhallást, a helyes légzést, a helyes ejtést, artikulációt, az egyes beszédhangok, hangkapcsolatok törvényszerűségeit,
- a mondókák, versek hallgatása felkeltik a beszédkedvet, a beszédfantáziát komplex módon kínálják a beszédfejlesztés eszközeit: a mozgás, a zenei hatások, a ritmus élményét,
- érzelemgazdagító: a vers témája, játékossága, mondanivalója, szerkezete, hanghatása, a belőle sugárzó érzelmek,
- képzeletformáló, hiszen a vers a gyermek fantáziájában megjeleníthet hangulatot, helyzetet, személyt, jelenséget,
- ismereteket bővít,
- a gyermek nyelvi kifejező-eszköztárát gazdagítja, bővíti a gyermek aktív és passzív szókincsét.

Célunk:

- a 3-7 éves gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének elősegítése,
- a nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlesztése a gyermekirodalom esztétikai-művészi hatásaival,

- a gyermekirodalom fejlesztése a gyermekirodalom esztétikai-művészi hatásaival, a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek (bábjáték, dramatizálás) sajátos eszközeivel.
- a gyermekek világról való ismereteinek bővítése, pozitív emberi kapcsolatokra tanítás,
- önismeret, önértékelés elősegítése.
- a klasszikus és a kortárs gyermekirodalom megismertetése a gyermekeinkkel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás, mely megalapozza a gyermek esztétikai, irodalmi fogékonyságát, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére neve
- szükséges nyugodt, szeretetteljes légkör, hely, idő megteremtése, mely biztosítja a gyermek lelki nyugalmát
- mintaértékű személyes példaadás (helyes beszédlégzés, stílushoz alkalmazkodó szókinchasznaolat, monotonitás kerülése, artikuláció fontossága, vokális jelek: hangszín, hangerő, tempó, szünettartás, hangmagasság tudatos és célszerű alkalmazása)
- az óvónő előadásmódja érthető, szemléletes, képzeletre ható, nyelvileg tökéletesen megformált legyen
- a gyermek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyek megalapozása
- A 3-7 éves gyermekek számára a kedvelt, hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, mondókázás, bábozás és dramatizálás)
- változatos irodalmi élmények nyújtásával a vágy felébresztése a könyvek, a színház iránt, így válik a gyermekből az esztétikai élményekre érzékeny, művelt ember
- a gyermek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel
- változatos módszerek alkalmazásával segíti a gyermeki önkifejezés fejlődését, a saját vers és mese alkotását (a történetek kombinálása mozgással, ábrázolással,
- megkezdett mese befejezése, bábozás, dramatizálás, képolvasás, stb.)
- az életkornak megfelelően válassza meg a bemutatott klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat, hangsúlyos – magyaros verselésű, értékes műveket válasszon.
- szókinchének bővítése,
- belső képi világának fejlesztése,
- hallásának és beszédhallásának fejlesztése,
- auditív emlékezetének fejlesztése,
- ritmusérzékének a fejlesztése,
- művészeti élmény nyújtása az óvodáskorú gyermek számára,
- a gyermek önkéntelen és szándékos figyelmének fejlesztése

Az óvodai irodalmi nevelés tartalma

- mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintáztatók... stb.)
- mesék (állat-, tündér-, tréfás-, csali-, láncmesék, népmesék, műmesék, novellamesék)
- verses mesék
- versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai költők gyermekversei)

- irodalmi művek eljátszása (dramatizálás, bábozás)
- könyvek nézegetése
- színházi élmények nyújtása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére-verselés, mesélés:

- Ismernek néhány magyar népmesét, magyar -, nemzetközi klasszikus -, és magyar kortárs irodalmi művet.
- Gondosan bánnak a könyvekkel, felismerik, hogy a könyvek érdekes és hasznos olvasmányok forrásai, látóköriük, ismeretük bővül.
- A mesékben előforduló csodák és átváltozások ráébresztik a gyermeket a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi élményeket adnak.
- A kellemes időtöltés és átélt élmények hatására érzelmi életük gazdagodik, szorongásuk oldódik.
- Mesehallgatás közben viselkedésükön, tekintetükön látszik a belső képalkotás folyamata, mely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében felfogják a hallott mese témáját, a vers költői képeit.
- Az erkölcsi viselkedési normák megerősödnek.
- Mozgásuk összerendezett, szem + kéz koordinációjuk jó, érzelmeiket verbálisan és nonverbálisan is ki tudják fejezni.
- Öntudatuk, kommunikációs készségük erősödik, valamint strukturálásra (gondolkodásuk rendszerezésére) alkalmassá válnak. Gyermeki szinten saját véleményalkotásra képesek.
- Szívesen verselnek, mesélnek, báboznak, dramatizálnak, gazdag szókinccsel rendelkeznek, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal, többszavas mondatokban fejezik ki magukat.
- Az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.
- A különleges gondozást igénylő gyermekeknél a fejlődés kimutatható.

II.5.3. Az ének- zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés minden területén érvényesek Kodály Zoltán elvei: „*A zene olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre*”. Az óvodai művészeti nevelésnek meghatározó eszköze az ének, énekes játékok és a zenehallgatás. A gyermekkori zenei nevelés hatásai meghatározzák a gyermek egész életének zenei érdeklődését, fogékonyságát. Ezért nem mindegy, hogy mit tanítunk neki, mit játszunk vele és milyen zenei készségeket alakítunk ki. A zenei nevelésnek a néphagyományból kell kiindulnia, a zenei elemeket közvetlen, élő zenével kell megtanulni, megtanítani. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A zene közvetlenül váltja ki az érzelmeket a gyermekben, ezért elengedhetetlen része a nevelésnek, jelen van a nap bármely szakában, ezáltal kiváló alapot is teremt a képességfejlesztéshez.

Célunk:

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, mely által kialakulnak a gyermek zenei élmények befogadásához szükséges képességei.
- A zenei képességek fejlesztésén túl zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (légkör, hely, idő)
- a gyermek zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása,
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs és klasszikus művészeti alkotások fontos szerepet játszanak a gyermek zenei készségeinek, képességeinek, kreativitásának fejlesztésében (éneklési-, zenei-, hallás-, ritmus készség, zenei formaérzék, alkotókészség),
- zenei anyanyelv megalapozása,
- ölbéli játékokkal, népi gyermekdalokkal, énekes játékokkal a gyermek zenei élményekhez juttatása – az óvodapedagógus éneke, és hangszeres zene segítségével,
- közös éneklés és a zenei alkotókedv felkeltésén keresztül, zenei érdeklődés felkeltése,
- ébrentartása,
- elősegíteni a gyermek biztonságérzetének növekedését, gátlásai feloldását, önként vállalt felelősségének, közösségi érzésének és magatartásának kedvező alakulását,
- a zenei élmények hatására akarati élet alakítása, a szocializáció segítése, társas kapcsolatainak alakítása, mélyítése,
- megismertetni az ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket, törekedni a hagyományok ápolására,
- zenehallgatásra nevelés,
- ismertesse meg korosztálynak megfelelően a ritmushangszereket és azok használatát,
- felkelteni a gyermek figyelmét a környezet hangjai iránt,
- az egyéni megszólalás bátorítása játékhelyzetekben, szókincs bővítés, helyes légzés és artikuláció kialakítása,

Tartalom:

- a magyar népi énekes és mozgásos játékok, mondókák (egy és kétszemélyes játékok, altatók, hintáztatók, lovagoltatók... stb.), körjátékok és dalaik, más népek dalai,
- a magyar népszokások, hagyományok dalai, játékaik, táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók... stb.),
- a gyermekeknek írt műdalok, alkalmakhoz illő dalok, kortársalkotások,
- a hangszeres zene hallgatása,
- a hangszerekkel való ismerkedés, azok megszólaltatása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére-ének, zene, énekes zene, gyermektánc

- a gyermek szívesen és élvezettel játszik énekes játékokat,
- élvezettel képes zenét hallgatni,
- képes dalok éneklésére, ismert dallamok dúdolására, ritmus, mozgás rögzítésére,
- törekszik egyszerű dallammotívum tiszta visszaéneklésére,
- megkülönbözteti a zenei fogalom párokat (magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú), képes alkalmazni is azokat,

- tud felelgetős játékokat csoportban, társsal énekelni,
- felismeri a már tanult dallamot dúdolásról, hangszeres játékról, kezdő-, belső- vagy záró motívumról, mondókákat ritmusukról,
- megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, érzékeltetni is tudja,
- képes egy motívumnyi ritmust visszatapsolni,
- képes a járás és lépés változatos formáit alkalmazni (dobbantás, koppantás, átbújás stb.),
- ismer ritmushangszereket, néhányat meg is tud szólaltatni,
- óvodapedagógus segítségével megpróbál szöveghez dallamot, dallamhoz mozgást, játékot kitalálni,
- ismer alkalomhoz illő, ünnepekhez kapcsolódó dalokat.

II.5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenység, az érzékszerveken, érzelmeken átható folyamat. A gyermek fogékonysága által minden őt körülvevő környezeti ingerre érzékenyen reagál. A gazdagon megélt tevékenységek, rácsodálkozások megtanítják a gyermeket a szép élvezetére, fejlődik esztétikai ítéloképessége. A változatos cselekvések biztosítják a gyermek alkotókészségének, fantáziájának csiszolódását, mely által fejlődnek értelmi képességei is. A természetes anyagok sokrétű lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására. Fontos feladatunk a környező valóság megfigyelésének, a természeti szépségek észrevételének képességét alakítani, mely segíti a vizuális funkciók (szín, forma, alak észlelés) fejlődését.

A gyermekek korábbi élményeire és tapasztalataira építve, a pedagógus a gyermekkel együtt választja ki a feldolgozásra kerülő témát, projektet.

Alkalmazott díszítési technikák:

Festés, karcolás, papírvágás, rátétviaszolás - batikolás, papíralakítás, textildíszítés.

Mintázás anyagai: agyag, só-liszt gyurma, fűrészpör-keményítővel, ragasztóval keverve, hungarocell, gipsz.

Mintázás eszközei: kéz, mintázófa, terítő, deszka, változatos eszközök a díszítéshez, nyomhagyáshoz

A festéshez használt nyomatok alapanyaga: krumpli – dúc, levél-dúc, papír- dúc, tenyér – ujjlenyomat, tenyérynnyomat

Az óvodapedagógus feladatai:

- megteremtse a feltételeket a gyermek képi – plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez az egyéni különbségek figyelembevételével.
- alkotásra buzdítsa a gyermeket, biztosítsa élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének lehetőségét.
- az udvari lehetőségeket is használja ki az óvónő egész évben. / télen hó, nyáron homok, tábla, föld/
- A gyermek egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodva, a képi-, plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképesség alakulásának segítése,
- a gyermek tér, forma és szín képzeletének gazdagítása, képi gondolkodása fejlődésének biztosítása, a szép iránti fogékonyság, igényesség felkeltése,

- a gyermek élményei, fantáziája és megfigyelései képi és térbeli megjelenítésének biztosítása,
- juttassa a gyermeket az alkotás öröméhez,
- a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutásának segítése, kreatív képességeinek kibontakoztatása, ehhez hangulati, környezeti, időbeli és eszközbeli feltételek megteremtése a mindennapos szabadidős tevékenységekben is,
- minél több ötlet, változatos megoldási lehetőség biztosítása életkornak megfelelő tapasztalatok nyújtásával, a téma iránti érdeklődést sokoldalú és érzékletes szemléltetéssel, az érzékletek felelevenítésével segíteni,
- vizuális képességek fejlesztése (vizuális időrendiség, ritmus, helyzet-pozíció, memória, percepció, alaklátás és formaállandóság fejlesztése),
- a gyermek szín-, és forma világának alakítása,
- a gyermekben igény kialakítása a sajátos, önkifejező formanyelv megjelenítésére, valamint a szűkebb környezetének esztétikai alakítására
- a sokoldalú készség, képesség fejlesztéséhez a legkülönbözőbb (eszközök anyagok megismertetése a gyermekekkel) technikák bemutatása, megtanítása,

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére-rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

- képalkotásban egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit, használja a képi kifejezés változatos eszközeit, formáit,
- fokozott önállósággal tudja használni a megismert technikákat,
- megfelelően használja az eszközöket, kialakul megfelelő ceruza fogása,
- színhasználatában érvényesíti kedvenc színeit, megnevezi a színeket, azok világos és sötét árnyalatát,
- téralakításban, építésben tevékenyen részt vesz,
- plasztikai munkái egyéni, részletezőek, megfigyelései, elképzelései alapján tevékenykedik,
- önállóan és csoportosan is készít és díszít játékokat, ajándékokat, egyéb tárgyakat, törekszik az esztétikus megjelenítésre,
- rendelkezik koordinált szem és kézmozgással,
- rácsodálkozik a szép látványára.

II.5.5. A mozgás

Az egészséges életmódra nevelés szerves része a mozgás. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a természetes mozgást (járás, futás, ugrás, mászás, függés, dobás, egyensúlyozás) és a testi képességeket (erő, ügyesség, gyorsaság). A mozgás, a mozgásos játéktevékenység heti 1 alkalmat jelent kötött szervezeti keretben, a tornateremben illetve az udvaron. Fejlesztési célkitűzéseink mind a gyermek életkorához és egyéni sajátosságaihoz, pszichikai és fizikai fejlettségéhez igazodnak. A fokozott mozgásigény a gyermekek életkori sajátossága.

A mozgásfejlesztés célja:

- a természetes mozgáskedv kialakítása
- a mozgásigény kielégítése
- a mozgás megszerettetése
- a mozgásszint fejlesztése
- a mozgástapasztalatok bővítése

- a gyakorlási lehetőségek biztosítása
- a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése
- az önfegyelem kialakítása, önfegyelemre nevelés

A mozgásfejlesztés feladata:

- a mozgás megszerettetése
- a fizikai állóképesség kialakítása, fejlesztése /járás, futás/
- önbizalom növelése /egyéni és csoportos dicséret/
- a nagy és finom mozgások fejlesztése

Az óvodapedagógus feladatai:

- a szervezet általános, sokoldalú képzésével a testi fejlődés biztosítása, az összes szerv és szervrendszer működésének, javításának biztosítása, a végtagok, törzsizomzat sokoldalú, arányos erősítése, fejlesztése,
- motoros képességek javítása: kondicionálás (erő, gyorsaság, állóképesség), mozgás
- koordinációs képesség (ügyesség), hajlékonyság, lazaság fejlesztése,
- mozgásműveltség kialakítása: mozgásjártasságok, készségek kialakítása, azok gazdaságos kivitelezése és szép végrehajtása,
- verbális képesség fejlesztése (testrészek nevei, téri tájékozódás, laterialitás kifejezései, mozgásformák megnevezése),
- a konkrét értékelés megfogalmazásával, a pozitív énkép alakulásának támogatása,
- játék, versenyigény felkeltése, kielégítése, a mozgás megszerettetése, egészséges versenyszellem alakítása, alkalmazkodóképesség, közösségi érzés kialakítása – „mitudat”,
- lehetőség szerint minden gyermek számára, a folyamatos és önálló gyakorláshoz szükséges eszközök biztosítása: kézi szereket, labdákat, szalagokat, babzsákokat, ugróköteleket... stb.,
- a gyermekek fokozott mozgáskészítésének biztosítása (hely, idő),
- a társakkal való együttmozgás során a gyermek én-határainak, a másik egyén észlelésének, önfegyelemnek, tolerancia kialakulásának, kooperáló képesség fejlődésének elősegítése,
- változatos, differenciált párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, minden gyermek számára,
- a gyermekek egyéni szükségleteinek, képességeinek figyelembevétele (fejlettség, terhelhetőség megismerése), a kevésbé ügyes gyermekek mozgáskedvének felkeltése, megtartása, az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok felkínálásával.

A mozgásfejlesztés lehetőségei, feltételei az óvodában:

- A csoportszobán és az udvaron kívül a tornacsarnok kötött és kötetlen foglalkozásai biztosítanak lehetőséget a mozgásra, testnevelésre.

Óvodánk szerencsés helyzetben van, mert két egymástól függetlenül használható udvarral rendelkezik. Az őszi és tavaszi időben a gyerekekkel a mindennapos testnevelést, a testnevelési foglalkozásokat és az udvari mozgásos játékokat is az udvarra tervezzük és ott is vezetjük le. A szabadlevegőn végzett mozgásos tevékenységek elősegítik a gyermekek anatómiai fejlődését, növeli szervezetük ellenálló – és alkalmazkodó képességét, akaraterejét,

figyelmét. Udvarunkon olyan fix és mobil eszközök vannak, amelyek rendszeres és tervszerű beépítése a testi nevelésbe, fokozza a testnevelés teremben elért hatását. A természet erőinek állandó és tudatos alkalmazásával a testnevelés hatékonyságát növelhetjük.

Higiéniai feltételek:

A testnevelés – mint a többi foglalkozás is – tiszta, kulturált környezetben történjen! A csoportszobában végzett testnevelés során ugyanúgy, mint a szabadban. A tiszta, rendezett udvar, a felásott, felgereblyézett homok, a tiszta és megfelelő számú eszközök előfeltétele a sikeres foglalkozásnak. A testnevelés foglalkozásokon tornaruhában, tornacipőben vegyenek részt a gyermekek. Érezzék, hogy ez egy másik, fontos tevékenység, másképpen is készülünk rá.

Öltözködés:

Fontos, hogy minden gyermek rendelkezzen megfelelő felszereléssel, amely kényelmes, praktikus és esztétikus is egyben. Ha a felszerelések /kisnadrág, trikó, zokni, cipő,/ rendelkezésre állnak a pedagógus feladata, hogy az öltözködést „rangra” emelje. Milyen sorrendben vetkőzünk? A levetett ruhákat hova és hogyan helyezzük el? Milyen sorrendben, milyen tempóban öltözünk. Ki a legügyesebb? Segítesz –e társaidnak, vagy az óvó néninek? Az óvodai testnevelés célja, hogy a gyermeki személyiséget olyan módon fejlessze, amely után iskolába lépéskor testileg, pszichikailag és szociálisan megfelelő fejlettségi szintet érjen el, feleljen meg az iskolába lépés követelményeinek.

A testnevelés olyan tervszerű, rendszeres ráhatás a szervezetre, mely a testgyakorlatok tudatos alkalmazásával a gyermeki személyiség sokoldalú képzését, a motoros képességek és a mozgáskészség kibontakoztatását, valamint a mozgásműveltség fejlesztését szolgálja. A foglalkozások során végzett feladatok sikeres elvégzése hozzájárul a gyermekek mozgásigényeinek kielégítéséhez, biztonságos, összerendezett mozgásukhoz. Általános feladatai segítik értelmi fejlődésüket, kezdeményező képességüket. A feladatok megoldása sikerélményt, önbizalmat ad számukra.

Várható eredmény óvodáskor végére-mozgás

- A gyermek szert mozogni, mozgásában kitartó,
- a mozgásfejlődés során elsajátítja a természetes mozgásokat,
- ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni,
- képes sort, és kört alkotni,
- képes kitartó futásra, futás közben irányt változtatni,
- képes kisebb akadály átugrására,
- tud páros, és egy lábon szökdelni,
- képes tornaszerekkel gyakorlatokat végezni,
- tud egy helyben labdát vezetni,
- képes egykezes felső dobással célba dobni,
- be tudja tartani a szabályokat,
- mozgás közben képes együttműködni társaival, figyelmes velük szemben,
- képes saját, és társai testi épségére vigyázni.

II.5.6. A külső világ tevékeny megismerése

A környezeti nevelés legfontosabb célja a cselekvőképesség fejlesztése. Elsődleges feladata, hogy a gyerek megtanulja tisztelni az élet minden formáját, hogy felkeltsük az érdeklődését a természetes és mesterséges környezet iránt, és megalapozzuk a természetvédelmi szemlélet kialakulását.

Fontos, hogy a gyermekeknek közvetlen kapcsolata legyen a természettel. Célunk, hogy ne csak ismerjék, hanem szeressék is környezetüket, hogy legyen alkalmuk a természet legfontosabb jelenségeit megfigyelni és tevékenységükkel a természet ápolásához, védelméhez hozzájárulni.

A körülvevő világ megismerése, a természet és társadalom összefüggéseinek feltárása óvodás korban leghatékonyabban a közvetlen megfigyelés és tapasztalatszerzés útján történik.

Célunk:

- A gyermek tevékenységeken keresztül szerezzen tapasztalatokat az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetből.
- A természet megszerettetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása, sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása természetes környezetben.
- A természet védelmére, az értékek megőrzésére nevelés.
- A környezeti nevelésben célunk megvalósítani a környezeti kultúra megélését, átadását, kialakítását, amely magában foglalja az élő és élettelen természeti környezetünkkel való harmonikus együttélést.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Építsen a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára
- Alapozza meg a gyermek, természeti és szűkebb lakókörnyezethez való pozitív érzelmi viszonyulását
- Ismertesse meg a gyermekkel a környező világot, az életkori és egyéni sajátosságokat, tapasztalatokat, ismereteket, figyelembe véve
- Biztosítson változatos tevékenységeket, melyeken keresztül a gyermek tapasztalatokat, élményeket szerezhet a természeti és társadalmi környezetről
- Teremtsen alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre.
- Ösztönözzön a felfedezésre, kísérletezésre
- Modellként nyújtson megfelelő mintát
- Teremtsen lehetőséget a nyugodt szemlélődéshez, a probléma helyzetben való elmélyüléshez
- Fejlessze a gyermek megfigyelő, összehasonlító, leíró, csoportosító képességeit, képzeletét, emlékezetét.

A dajka teremtsen lehetőséget tapasztalatszerzésre az együttes tevékenységek során! Vonja be a gyermekeket a környezet rendjének megóvásába, a növény- és állatgondozás feladataiba!

Tartalom:

- Társadalmi környezet: család, óvoda, közlekedés
- Természeti környezet:
 - élettelen (évszakok, természeti jelenségek, időjárás, környezet és természetvédelmi területek)
 - élő környezet (növények, állatok tulajdonságai) életmódjuk, élőhelyük, védelmük, élőhelyük)
 - az emberi test részei, külső tulajdonságai, érzékszervek
- Természetvédelem, környezetvédelem

II.5.6.1. A matematikai készségek fejlesztése

A legfontosabb feladatunk, hogy felkeltsük a gyermek figyelmét a bennünket körülvevő természetes és mesterséges világ iránt. A világ megismerésének leghatékonyabb módszere óvodáskorban a közvetlen tapasztalatszerzés és megfigyelés útján történik. Ezek a tevékenységek növelik a gyermekek önbizalmát, akaraterejét, közösségi érzékét. A matematikai tevékenységek még közelebb viszik őket a világ megismeréséhez, hiszen a megismerő, problémamegoldó tevékenység hozzájárul a gyerek motiválásához.

Az óvodapedagógus feladata:

- a nevelés és fejlődés optimális feltételeinek a biztosítása.
- építsen a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére és önálló probléma – megoldási igényeire, teremtsen kedvező helyzeteket a tapasztalatszerzésben, az élmények gyűjtésében.
- fejlessze egyéni megismerő erőit, problémalátását, probléma – megoldó képességét, összehangolva a csoport egészének fejlesztésével.
- a külső világ tevékeny megismerése közben szerezzenek matematikai tapasztalatokat.
 - tárgyak, személyek összehasonlítása szabadon vagy kiemelt, megnevezett tulajdonság alapján
 - tárgyak, személyek szétválogatása saját szempont szerint megnevezett, ismert tulajdonság szerint; elrontott válogatás javítása, mások válogatásának folytatása
 - felismert szempont szerint tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése mennyiségi
 - tulajdonságaik szerint, szubjektív rendezési szempontok szerint,
 - tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása szavakban, szabadon, egyszerű
 - megállapítások megfogalmazása
 - megállapítások igazságának eldöntése, ítéletalkotás
 - változások felismerése, megmutatása, megnevezése
 - irányított összehasonlítások
 - a számfogalom előkészítése
 - mennyiségek összemérése
 - halmazok összemérése, elemeik párosítása
 - sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok
 - mérések különböző egységekkel
 - tapasztalatok a darabszám változásairól
 - megszámlálás, leszámlálás
 - tapasztalatok a geometria körében

- építések, alkotások szabadon és másolással
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás térben és síkban ábrázolt világban

A matematika feladata a gyermek képességeinek fejlesztésében:

Tapasztalás - érzékelés; észlelés; megfigyelés.

Emlékezés – mozgásos, cselekvéses emlékezet szóhasználatra, eljárásra, módszerekre; élmények felidézésére.

Megértés – azonosítás; megkülönböztetés; összefüggések felismerése; állítások; kérdések, utasítások megértése.

Konstruálás – szabad és egy – egy feltételnek megfelelő alkotások – formák, mennyiségek, összességek előállítás, megkeresése.

Ítéloképesség – annak megítélése, hogy egy – egy tulajdonság igaz vagy nem igaz adott tárgyra, összességre: egy – egy összefüggés fennáll – e adott tárgyak, személyek összessége között: egy konstrukció eleget tesz – e az adott feltételeknek; egy – egy állítás igaz – e konkrét helyzetben.

A fejlesztés várható eredménye-matematikai készségek fejlesztése

4-5 éves korban

- néhány egyszerű, megnevezett tulajdonság szerint tudnak tárgyakat, személyeket, képeket szétválogatni, sorba rendezni, megnevezett, egyszerű szempontú rossz válogatást, sorba rendezést javítani, új szempontokat kitalálni és ezt válogatással, sorba rendezéssel kifejezni
- értik, hogy összemérésekkel mire kapnak választ
- 6-10-ig megismerik a számok nevét, sorrendjét, kialakul a számlálás módja
- meg tudnak különböztetni eltérő alakú tárgyakat, építményeket, másolással elő tudnak állítani néhány egyszerű elemből „ugyanolyan” építményt
- adott irányt mozgással követni tudnak, s értik az irányok jelzésére használt szavakat

5-6-7 éves korban

- képesek jól ismert (de meg nem nevezett) tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére, összehasonlításukat szóban kifejezni, mások megállapításainak igazságát megítélni, értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat
- képesek önállóan hosszúság jellegű mennyiségeket összemérni
- képesek két halmazt párosításokkal összemérni
- elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet
- tud számlálni legalább 10-es számkörben

- azonosítani tudnak különböző helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat, másolással megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat
- képesek geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat megnevezni
- a térbeli tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése, értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat

II.5.7. A munka jellegű tevékenységek

A munka- célra irányuló tevékenység, melynek végzése közben a gyermek megfigyeli, tapasztalja, az őt körülvevő világot, ismereteit bővíti. A gyermek ezeket a tevékenységeket utánzászerűen végzi, játssza követve a felnőttek cselekvéssorozatait. A felnőttekkel közösen végzett munkák, cselekvések nagyban hozzájárulnak az önállósodáshoz is. Ilyen, közösségért végzett munkák a terítés, szalvétahajtogatás, ágyazás, növény és állatgondozás pl. a csíráztatott magok kiültetése a kiskertbe, kapálás, gyomlálás, akvárium rendbetétele, halak etetése, nyáron madáritató, télen madáretető készítése, feltöltése eleséggel.

Feladatai:

- Egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével a munkavégzés feltételeinek biztosítása.
- A munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok alakítása.
- A közösségi kapcsolatok alakulásának elősegítése.
- A cselekvő tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.
- Konkrét munka céljával való azonosulás elősegítése.
- A munka sajátosságának (önkéntes és örömmel végzett tevékenység) figyelembe vétele.
- A munkavégzés differenciált értékelése.
- Eszközhasználat gyakoroltatása.
- A munka megbecsülésére, elismerésére nevelés.
- A különleges gondozást igénylő gyermekek alkalmazkodó képességének, szabálytudatának fejlesztése.
- A beszédmegértés fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére-munka jellegű tevékenységek

- A gyermekek megtanulják megbecsülni a saját és mások munkáját
- Az együtt munkálkodás érzelmi élménye közösségformáló, megalapozza a gyermekek közösség iránti igényét
- A gyermek a közösség hasznos tagjává válik
- Kialakul a segítségnyújtás igénye
- Megalapozódik a gyermekben a másról, másokról való gondoskodás igénye
- Óvó, védő magatartás alakul ki az állatok, növények iránt
- Fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke

II.5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az egész napon jelenlévő, folyamatos, játékos tanulás elősegítse a gyermeki személyiség kibontakozását, a képességek fejlődését. Fejlődjön a gyermekek kompetenciája.

Feladatai:

- A gyermeki személyiség kibontakoztatásának segítése.
- A szervezett formában történő tanulás feltételeinek megteremtése.
- A tanulási helyzetek felismerése.
- A tanulást támogató környezet megteremtése.
- A gyermeki kérdések reális, valóság-hű megválaszolása.
- Kompetencia fejlesztése.
- Szokások alakítása.
- Egyéni képességek feltárása folyamatos megfigyeléssel, szintfelméréssel.
- A kommunikációs képesség fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére-tevékenységekben megvalósuló tanulás

- Pozitív értékeléssel nő magabiztosságuk, önbizalmuk.
- Motiváltak a tevékenységre.
- Aktívan részt vesznek a cselekvésen alapuló tapasztalatszerzésben.
- Az ismeretlen iránt nyitottak, felfedeznek, próbálgatnak.
- Kíváncsiságuk megmutatkozik.
- Felfedező kedvük fokozódik.
- Képesek az információ feldolgozására, tárolására, alkalmazására.
- Képesek az együttműködésre.
- Új helyzetekben keresik a megoldást.
- Belsővé válnak a viselkedési és magatartási minták. Megtanulják megismerni önmagukat, a társas kapcsolatokat, az együttélés szabályait.
- A különleges gondozást igénylő gyermekeknél is önmagukhoz mérten a fejlődés kimutatható.

A cselekvéses tanulás folyamatában megbeszélik a tapasztaltakat.

II.5.9. Hogyan ünnepelünk?

Minden ünnepet úgy kell megélnünk, megülnünk, hogy az mélyítse el az ünnep jelentőségét, mondanivalóját. Aki nem tud ünnepelni, annak az életéből kimarad valami, nincs mit átadnia a következő nemzedéknek. Az ünnepi készülődés izgalma, a várakozás öröme meghatározza az ünnep hangulatát.

Például, a Szent Márton napi lámpás körmenetünket, amelyen minden évben a szülőkkel közösen vesznek részt a gyerekek, megelőzi a szent éltéről szóló történetek bemutatása, eljátszása, lámpások előkészítése, és Márton nappal kapcsolatos népszokások, hagyományok elmondása / Márton napi lúd, új bor /.

Mikuláskor úgy kell Miklós püspök tetteiről beszélnünk, hogy a gyermekek számára az Ő cselekedetei legyenek vonzóak, szemben a kirakatokból kacsingató, nem mindig esztétikus télapó figurákkal. Az ajándékozást ne vigyük túlzásba, hiszen a Mikulás hozta diónak, almának más íze van, mint az év más napjain.

Advent, a várakozás. A koszorúkészítés, az első és sorban következő gyertyák meggyújtása, közös imáink, az ajándékkészítés, a születendő Jézus ingecskéjére jócselekedet csillagocskák

gyűjtése megmozgatja fantáziájukat, jóleső izgalommal tölti el a gyermekeket, örömet éreznek.

Az óvodában ez valóban a várakozás időszaka legyen, ne tessük el Jézust a díszek, csomagok, ajándékalmok alá. Példánkkal talán a szülők figyelmét is ez irányba tudjuk fordítani, ha szenteste megszólal otthon a csöngettyű és együtt a család, már nem fontosak a drága, sokszor felesleges ajándékok.

Húsvétunk középpontja ne a tojást hozó nyuszika legyen! A gyermekeknek egyszerűen, gyermekszerűen, igeszerűen mondjuk el a feltámadás történetét. Hangsúlyozzuk a tanítványok örömét, hiszen találkozhattak a feltámadott Jézussal. Mondjuk el, hogy a húsvét óta ünnepeljük a vasárnapot, mert ez az úr napja.

Keresztutat járunk és készítünk. A néphagyományokról sem feledkezünk el, tojásdíszítés / a tojás, mint a megújuló élet jelképe/.

Pünkösöd a gyermekek számára a legmegfoghatatlanabb, gyermekszerűen mondani valamit a legnehezebb. Amikor Jézus eltűnt a tanítványok szeme elől, Istenhez ment vissza, ezáltal a szívünkbe költözött. Jelenlétét mindennap érezhetjük, ha szeretettel fordulunk társaink felé, örömet okozunk egymásnak, ezzel örömet szerezve magunk számára is.

Nemzeti értékeink megismertetése, a hazaszeretetre nevelés, nemzeti hőseink tetteivel való megismerkedésre, nemzeti ünnepeink alkalmával nyílik lehetőség. A zászló kitűzése, kézben tartása, ugyanolyan felemelő hatással van a gyermekekre, mint a felnőttekre. Ha nemzeti lobogónk köré gyűlve énekeljük a Himnuszt, vagy szavaljuk a Nemzeti dalt, sokkal lelkesebben, hangosabban szól.

Névnapok, születésnapok megünneplése régi, szép és közkedvelt hagyomány intézményünkben. Az ünnepelt megvendégeli társait, a csoport pedig ajándékot készít, dalokkal, versekkel köszönti.

A farsang „batyus bál”, a gyermekek kis batyuval érkeznek, amely süteményt, gyümölcsöt, üdítőt rejt magában. A szülőkkel egyetértésben, a gyermekek egyszerű, jelzesszerű jelmezben vesznek részt a vidám, egész nap tartó mulatságon. Az óvónők tréfás játékokkal, feladatokkal készülnek, a csoportok vendégségbe járnak egymáshoz. Ez a nap a felszabadult móka, tánc, vidámság napja, amelynek sikere az óvónők felkészült, jól szervezett irányításától függ.

Az ünnepeknek a hagyományok ápolásán, az ünnep jelentőségének mondanivalójának átadásán túl erős közösség kovácsoló, összetartó ereje van. A katolikus óvoda feladata, hogy megtanítsa a gyermekeket a szívből jövő, lélekből fakadó ünneplésre. Úgy élhessék meg azt, hogy érezzék az ünnep igazi tartalmát.

II.5.10. Az egészségnevelési elvek, feladatok

Céljaink:

- a gyermekek testi – lelki szükségleteinek civilizált kielégítése;
- a mozgáskultúra kialakítása, a mozgás megszerettetése;
- betegségmegelőző szokások kialakítása;
- a személy és környezetei higiénia biztosítása;
- az egészséges életvitel igényének alakítása az egészséges testi fejlődés érdekében;
- a különleges gondozást igénylő gyermekek megkülönböztetett fejlesztése;

Feladataink:

- a gyermekek gondozása, testi szükségletének, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgásának, testi fejlődésének elősegítése;

- a gyermekek tisztaság, ápoltság, egészséges életmód iránti igényének alakítása;
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, betegség megelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéshez szükséges egészséges, biztonságos környezet és légkör biztosítása;
- a környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása;
- a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása.

Testápolás

Az óvónők és a dajkák ismerik a gyermekek családi szokásait, hogy a bőr-, test-, fog-, hajápoláshoz szükséges eszközök biztosítottak-e. A csoportok havonta cserélik a fogkeféket, minden gyerek az otthon is használt fogkrémet használja, saját fésű van minden kisgyerek öltözőszekrényében. A ruhákra fokozott figyelmet fordítunk, évszaknak, időjárásnak megfelelően minden típusú ruhadarab megtalálható a gyerekek szekrényében. A szülők figyelemmel kísérik, kimossák, kicserélik a ruhadarabokat. Praktikus, kényelmes öltözetben zajlanak az udvari játékok, séták, a hátrányos körülmények között élő gyermekekre fokozott figyelmet fordítunk: ruhamosás, fésülés, fejbizsgálat, körömtisztítást végzünk heti rendszerességgel illetve a védőnők segítségével.

Táplálkozás

A gyermekek táplálkozásával kapcsolatban a szülők maximálisan elégedettek, változatos, ízletes ételeket tehetünk a gyerekek asztalára. Élelmezés-felelősünk a konyha dietetikusával minden hónapban egyeztet, így sószegény, nem túl fűszeres, sok zöldséggel és gyümölccsel gazdagított fogásokat, ízletes leveseket, húseleket, egytálételeket, főzelékeket, néha finom süteményeket is megtalálunk az étlapon. A szülők ismerik az óvoda étlapját egy hétre előre. A liszt és tejérzékeny gyerekek speciális diétás étrendet kapnak. Óvodánkban jól bevált szokás a gyümölcsnap, csoporton belül minden nap más – más gyerek hoz gyümölcsöt, zöldséget, savanyú káposztát, magvakat. Ebédlőben étkezünk két turnusban, egyszerre 88 gyermeket tudunk ebédeltetni. Ebédlőnkben ízléses aszalterítők, szalvéták teszik kulturálttá étkezésünket. Egy csoport ebédideje 30-35 perc, ez alatt nyugodt tempóban, elcsendesedve imával kezdve és befejezve, az étkezési szokások maximális betartásával – halk beszéd, sürcsölés-csámcsogás mellőzése, fölösleges járkálás mellőzése - étkeznek.

Pihenés, alvás, levegőztetés

A gyermekek számára létfontosságú a tiszta, oxigén dús levegő. Ha alkalmas az időjárás, a csoportszobákban csak a mindenképpen szükséges időt töltik, udvari játék, séták, kirándulások a közeli hegyekbe biztosítják a gyerekek levegőzését. A pihenési időt maximálisan tiszteletben tartjuk (a kisebbek kettő, kettő és fél, míg a nagyobbak egy, illetve másfél órát töltenek pihenéssel, alvással.) A csoportszobákban polifoam matracok és az évek során jól bevált, praktikus hálósák teszik kényelmessé a pihenést. Alvás előtt a csoportszobákat szellőztetik, (udvari játék, ebédidő alatt). Minden csoportnak biztosított a légtisztító, levegőszűrő berendezések működése. Gyermekünk kényelmes, pamutruhába átöltözve bújnak a hálósákba. A pihenési idő imával kezdődik, meseolvasással, meshallgatással - kívánság szerint - folytatódik, majd halk, relaxációs vagy komolyzene

segíti őket a zavartalan pihenésben. Csoportonként 2-3 gyerek az, akinek kevés vagy nincs alvási igénye, pihenni nekik is kell, ők csendben fekvé játszhatnak kedvenc állatkáival, vagy esetleg képeskönyvet nézhetnek.

Egészségvédelem, edzés

Az intézmény környezete, udvara, kertjei, helyiségei biztosítják az egészséges és biztonságos környezetet, melyek a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükségesek, a higiénés szabályok betartása, a gondozási és mozgásfejlesztési feladatok, a rendszeres fertőtlenítés, nagytakarítások, szellőztetések, biztosítják a védekezőképességük edzését, a betegségek megelőzését.

Mozgás, mozgásigény kielégítése

Intézményünk helyiségeinek, udvarának kialakítása, eszközzel való felszereltsége lehetővé teszi a gyerekek mozgásigényeinek maximális szinten történő kielégítését. Tornaterem, füves-gumiszőnyeges-, gyöngykavicsos udvar, platánfák, diófák, örökzöldek, egynyári és élő virágok, biztonságos, de fejlesztést igénylő udvari játékok megfelelő számban található udvarainkon.

A gyermekek lételeme, életeleme a mozgás. A spontán játékaik nagy részét is mozgás tölti ki: biciklizés, motorozás, hulla-hopp karikázás, ugrókötelezés, homokvárépítés, ásás.

Óvodánk udvarán gumiszőnyeges minifoci-és kosárlabda pálya található, mely a gyerekek elsősorú kedvence. Pedagógusaink példaadással, mozgással kapcsolatos élményeik elmesélésével szintén a pozitív megerősítést segítik. Az udvari bicikli- és motorpályára KRESZ jeleket festettek pedagógusaink, így még izgalmasabb a biciklizés. A környékbeli séták kiválóan alkalmasak a réten futásra, dombroló való legurulásra, a város gyönyörű játszóterei a mozgás megszeretésére ösztönzik gyermekeinket.

Több éve megrendezik városunk 10 óvodája nagycsoportosai számára az „Ovis olimpiát”, mely versenyen a gyerekek ügyességüket, gyorsaságukat, csapatmunkájukat tudják bizonyítani. Minden évben részt veszünk ezen a versenyen, 12 nagycsoportos gyermekkel.

A nevelési tanácsadó munkatársai a szükséges szűrések elvégzése után hetente két alkalommal gyógytorna foglalkozást tartanak az arra rászoruló gyerekeknek.

A gondozás, testápolás, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmódra nevelő munkánk során rendkívül fontos, hogy a „gyermeket” egyes szám első személyben lássuk. Az életkori szintjének és az egyéni fejlettségének megfelelő szintet várjuk el tőle a szokások gyakorlását, alkalmazását, Mindenképpen figyelembe kell vennünk azt a mikrokörnyezetet ahonnan ő érkezett, tiszteletben kell tartanunk a már kialakult jó szokásait, a rossz szokásokat irányítással, szülővel megbeszélve próbáljuk leépíteni. (pl. cumizás!)

Az óvónő részéről a gyermek egyéni ismerete, segítőkészség, tapintat, figyelem, szóbeli megerősítés (biztatás, dicséret) elengedhetetlenül szükséges az önállóvá válás útján, így a gyerek magabiztos és sikeres lesz a gondozási, önkiszolgálási feladatai végzése közben.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére-egészséges életmód, testi fejlődés:

- a gyermek önálló a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök használatában, WC használatkor, fogápolásban, öltözködésben;

- megfelelően rendeltetésszerűen használja az evőeszközöket, tisztálkodási eszközöket, játékokat és egyéb eszközöket,
- ismeri a zsebkendőhasználat módját;
- képes önállóan cipőt kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni (terítőt, szalvétát, ágyneműt),
- ismeri a kulturált étkezési szokásokat;
- segíti a környezet tisztántartását, rendben tartását, a kisebbeket, társaikat az önellátásra irányuló tevékenységben;
- mozgása összerendezett, harmonikus;
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

II.5.11. A környezeti nevelési elvek, feladatok

Napjainkban a gyermekek környezetükről szerzett információja kitágult, ugyanakkor forrását tekintve átrendeződött. Sok tekintetben a közvetlen élmény erejét, a közvetett ismeretszerzés formája váltotta fel.

Tudjuk, hogy a gondolkodás a valóság visszatükröződése, és fejlődése attól is függ, mi az, amit visszatükröz. Így a legelső feladat az óvodai nevelésben is az, hogy a gyermeki fejlődés törvényszerűségeihez igazodva helyesen határozza meg a nevelés tartalmát. Ezen belül azon ismeretek, jártasságok és készségek körét, amelyeket a környezet megismerésére a nevelés keretében kívánunk feldolgozni, illetve szeretnénk megalapozni.

A felnövekvő nemzedéket úgy kell nevelni, hogy legyen szemük és szívéjük a természet felelőtlen pusztításának megfékezésére. Életkori sajátosságaiknál fogva képesek arra, - ha érzelmeikre hatnak - hogy szeretettel és gondoskodással bánjanak az élővilággal.

A természetvédelem óvodáskorban az ismerkedéssel, a természet megszerettetésével kezdődik.

Itt nyílik legjobban lehetőség rá, hogy következetesen foglalkozzunk a környezetvédelemmel. A fogalmat tartalommal töltjük meg.

- felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy ha nem szemetelsz, nem töröd le a fák ágait, öntözöd a virágokat, enni adsz az aranyhalnak, már tettél környezetért valamit;
- fogmosás, kézmosás közben nem csorgatjuk feleslegesen a vizet;
- évszakonként kirándulás, séta közben felhívjuk a gyermekek figyelmét környezetünk szépségeire, védelmének fontosságára;
- a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségének szemléletes ismertetése.
- a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségének szemléletes ismertetése;
- a csoportban a gyerekekkel együtt naponta, felelősök kijelölése mellett a szelektív papírgyűjtés megszervezése;
- a szülők bevonásával, PET palackgyűjtés, zsugorítás;
- korosztályuknak megfelelő kisfilm megtekintése;
- a mások által hulladéknak tartott anyagok felhasználása, nem kell mindent azonnal kidobni;
- a komposztálás, jelentőségének, fontosságának elmondása, felhasználásának bemutatása.

A nevelési filozófiánk, hogy az óvodáskorú gyermek megismerje, megszeresse és védje közvetlen és tágabb környezetét. Tesszük ezt azért, mert az óvodáskor a legalkalmasabb arra,

hogy a gyermek érzelmi fogékonyságára hatva, megfelelő viselkedésminták közvetítésével megkezdhető a környezethez való pozitív viszony alapozása, kialakítása.

A céljaink megvalósítása érdekében változatos, játékos és motiváló tevékenységeket szervezünk, hiszen a gyermek gondolkodását a tapasztalatszerzés által lehet legjobban formálni.

Gyakran teszünk sétát az óvoda környékén. Így lehetőség van a kertes házas környezet megismerésére, a negatív és a pozitív tapasztalatok rendszerezésére és az összehasonlításra (szeméttárolás, szelektív hulladékgyűjtés, kertek, előkertek rendezettsége, esztétikuma, parkok, játszótérek tisztasága). Ezek a helyzetek magukban hordozzák a megoldások, megelőzések elsajátításának lehetőségét.

Fontos területnek tartjuk az élő természet tiszteletét is. Egy-egy csoport már tart valamilyen kisállatot (hörcsög, mocsári csiga, tengeri malac, akváriumban halak), melyek gondozásában, a szülők támogatásával, aktívan és örömmel vesznek részt a gyermekek.

A gyermeki kíváncsiság szintén terelhető jó irányba: „Kérdezd csak meg a nagymamát, hogy az Ő idejükben hogyan szállították a tejet!”.

A vers és a dalanyagban megjelennek az évszakok váltakozása. Kihangsúlyozzuk a „Jeles Zöld Ünnepek” adta lehetőségeket. Sokat kirándulunk, megfigyeljük a természet kincseit, változásait, ismerkedünk tágabb környezetünkkel.

Mindennapjainkat átszövi a környezettudatos magatartás szemlélete. A beszélgetéseket tereljük olyan irányba, hogy lehetőség nyíljon felhívni figyelmüket villanykörte cserére, biciklizésre, átgondolt hűtőnyitogatásra és a pókok életének megkímélésére, de érdekes téma a komposztálás is.

Fontos, hogy hiteles elkötelezettségről, és a jövő generációkért való elkötelezettségről tegyünk tanúbizottságot.

Célunk, hogy gyermekeink talán a tanév végére környezettudatosabban éljék majd életüket, és ez a viselkedés beépüljön mindennapi életükbe és rajtuk keresztül a családjaik életébe is.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére-a külső világ tevékeny megismerése:

- a gyermek olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek;
- a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulja azok védelmét, az értékek megőrzését;
- ismeri a helyi hagyományok, szokások, és a tárgyi kultúra értékeit;
- viselkedésével alkalmazkodik a társadalom normáihoz;
- ismeri a közvetlen környezetében található épületeket, háztípusokat, építmények formáit, építőanyagokat, külső, belső díszítéseket, egyéb építményeket;
- tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napszakokat, észreveszi a világosság – sötétség váltakozását és hatását a növények, állatok, emberek viselkedésére;
- ismeri a természet élővilágának változásait a születéstől a növekedésen, átalakuláson, fejlődésen át a pusztulásig. (ember, állat, növény);
- ismeri a természetbeni mozgásokat, ember, állat, természet, időjárás hangjait, a levegő tulajdonságait;
- ismeri a környezetében található növényeket, (fa, virág, zöltség, gyümölcs) azok fejlődése, és az időjárás változása közötti alapvető összefüggéseket, az időjárás hatását az élővilágra;
- ismer háziállatokat, vadonélő állatokat, közvetlen környezetében lévő állatokat, azok élőhelyeit, életmódjukat, lakásukat, táplálkozásukat;
- ismeri az égitesteket, és a nappalok, éjszakák váltakozását.

II.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformák az intézményünkben:

- az óvodai felvételeknél fontos szempont, hogy a csoportok kialakításánál kiegyenlített legyen a hátrány nélküli és a hátrányos helyzetű gyerekek száma;
- minden óvodai csoport számára biztosítjuk a minőségi nevelés feltételeit;
- a gyerekek fejlesztésében a differenciált egyéni bánásmód érvényesül;
- fejlesztő csoportok működtetése a részképeség-zavarok, hátrányok leküzdésére;
- felzárkóztató foglalkozások biztosítása;
- gyógytestnevelés biztosítása;
- a kedvezményezettek részére kedvezményes, vagy ingyenes étkezés biztosítása;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztésébe szükség szerint más szakemberek (pszichológus, fejlesztő, mozgásterapeuta) bevonása;
- a gyermekjóléti szolgálat, a polgármesteri hivatalok segítségének igénybevétele, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvető gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek;
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, hogy a gyermekek érdekében megnyerjük támogatásukat, együttműködésüket;
- a szülők bevonása az intézményi programjainkba;
- a szülők felvilágosítása a lehetséges kedvezményekről, a szociális hátrányok mérséklésére szolgáló támogatási lehetőségekről;
- szükség esetén családlátogatások keretében a gyermekek szociális helyzetének feltárása;
- intézményünkben gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst bízunk meg a hátrányos helyzetű gyermekek segítésére;

II.7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Napjaikban egyre több gyerek kerül már egészen kisgyermekkorban pedagógiai szakszolgálat, nevelési tanácsadó látószögébe, akiknél valószínűsíthető, megállapítható a részképeségek zavara, beilleszkedési, magatartási zavarok, melyek iskolás éveikre tanulási zavarrá, súlyos személyiségzavarrá válnak. Nap, mint nap szembesülnek a kirekesztődés, hátrányos megkülönböztetés jelenségével, mely jelenségek életminőségüket befolyásolják, nagyban rontják.

Az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód törvénye, valamint a közoktatási törvény értelmében, alapító okiratunkban felvállalva ezen gyerekek nevelését, oktatását, fejlesztését is végezzük a „lurkó-csoportunkban”. Az idejártó gyermekek tanköteles korúak, de nem iskolaérettek. Az óvoda, vagy a nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján kerülnek intézményünkbe.

Az esélyteremtő integrált csoportjaink nevelési célja a gyermekek érdekeinek maximális tiszteletben tartása mellett, felkészítésük a kudarcmentes tanulásra, ismeretszerzésre, személyiségük teljes körű kibontakoztatása, nyugodt, kiegyensúlyozott, családi légkörben.

Olyan légkört kell teremteni, hogy a gyermek érezze a biztonságot.

Megfelelő motivációval pedig elérni azt, hogy az ismeretszerzés, a tanulás az öröm forrása legyen.

Ezért kell olyan módszertani képességorientált programot kidolgozni, amely fegyelembé veszi a gyermek fejlettségi szintjét, esélyt ad a lemaradóknak.

Tervezés:

A fejlesztő időszakban a tervezés hétről hétre történik, a gyerekek fejlettségi szintjét figyelembe véve. A napi feladatok, a heti célkitűzés szem előtt tartásával kerülnek lebontásra. A fejlettebb gyerekek kevés segítséggel, míg a lassabban haladók a tanító állandó irányításával képesek dolgozni. Később azonban havi, majd több havi ütemezéssel folyik munka.

Fejlesztési területei:

1. Mozgásfejlesztés

A mozgás, mint alapképzet fejlesztése minden életkorban rendkívül fontos. Az alapvető mozgásformák (járás, kúszás, futás) előfeltételeit biztosítják a finomabb motoros minták kialakulásának.

Ugyanakkor a szervezett játék a jó társas kapcsolatok kialakulásának, sikerélmény szerzésének a forrása is. A mozgás jó hatással van az összpontosításra, a figyelem koncentrációra. A mozgásfejlesztés nem csak a testnevelési órákon, a napi reggeli órákon, de a többi foglalkozáson is helyet kap.

A mozgásfejlesztés célja és tartalma:

- a fizikai állóképesség fejlesztése;
- a nagy- és finommozgások kialakítása;
- az egyensúly fejlesztése;
- a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.

2. Percepciófejlesztés

A percepció az emberi alkalmazkodás egyik alapfeltétele. Nagyon összetett folyamat, amely magában foglalja az érzékszervi észlelést, a kapott információk értelmezését, és a kérdésekre a válaszadás képességét. Piaget szerint a gyermek fejlődésében rendkívül nagy szerepe van az észlelésnek, különösen 8 éves korig.

Az észlelési minőségek között legfontosabb az auditív és a vizuális észlelés, de nem mellőzhető a többi csatorna sem (taktilis és kineztiikus).

A perceptuális fejlesztés tartalma:

- vizuális: vizuális információk integrálása, a felfogott kép feldolgozása;
- auditív:
 - elsősorban hangdifferenciálás (irányhallás, hangerősség);
 - ritmusérzék fejlesztés;
 - a beszédhez, olvasáshoz szükséges információk feldolgozása;
 - a feladattartó, közvetítő instrukciót megértő magatartás fejlesztése;
- taktilis: a tapintásos észlelés általános fejlesztése, amely a finommozgás kialakulását segíti;
- kineztiikus: a mozgásos észlelések fejlesztése a vizuális érzékelés kizárásával.

3. Pszichikus működés fejlesztése

A pszichikus működések fejlesztési területeit játékos feladatokkal alakítjuk, mert „*a mese, a játék volna az, ami igazán fejleszt ebben a korban. A gyermekekben nagyfokú és spontán kíváncsiság van. Ráébrednek a külvilágra és kérdeznek*” /Vekerdi Tamás/

A mozgás, az észlelés, a testséma. egyes csatornái nem különíthetők el, hanem ezeket komplexen kell alkalmazni. Velük párhuzamosan történik a verbális kifejezőmód alakítása, ennek fejlettsége feltétlen meghatározója a tanulásnak.

4. Anyanyelvi nevelés:

Az óvodai nevelés tevékenységi formáinál felsorolt feladatokon túl különösen koncentrálni az alábbi területekre:

- a hallási differenciálás fejlesztése;
- a helyes ejtés kialakítása;
- a beszédritmus érzékeltetése;
- a téri tájékozódás fejlesztése.

5. Matematika, számolási készség

Célja:

- a matematikai fogalmak, szimbólum és jelrendszer, szabályrendszer beépítése a gyermek fogalmi rendszerébe, gondolkodási műveleteibe, azok aktív használata;

Feladata:

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd fejlesztése;
- saját testen, térben, síkban, időben való tájékozódás segítése, készség szintű alkalmazása;
- számmal, darabszámmal kapcsolatos fogalmak kialakítása 10-20-as számkörben;
- számlálás: globális darabszám felismerése, relációk alkotása, számjegy-darabszám egyeztetése, számjegyek írása, mennyiség állandóság, helyérték fogalom;
- szöveges feladatok megoldása;

Óvodánk speciális ellátás rendszere

Terület	Fejlesztési terápia	A megvalósulás formája	Fejlesztési kompetenciák
MOZGÁS	Prevenció, korrekció -Prevenációs, korrekciós torna, -Nagymozgás, finommotorika fejlesztése	Mikro csoportos, esetenként egyéni, páros	- Gyógy-testnevelő Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus

BESZÉD- ÉS KOMMUNIKÁCIÓ	-Komplex logopédiai terápia Prevenációs program	Mikro csoportos esetenként egyéni, páros	- Gyógypedagógus,- logopédus Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus
RÉSZKÉPESSÉGEK	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia,	Mikro csoportos, Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus
PSZICHÉS FEJLŐDÉS ZAVARAI	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia Szenzoros integrációs terápia elemei	(kis) csoportos esetenként egyéni, páros	- Gyógytestnevelő, Fejlesztőpedagógus - Óvodapedagógus
TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTT	Prevenációs program Fejlesztőpedagógia Komplex -dyslexia- diszkalkulia preventív terápia	Mikro csoportos Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus -Gyógypedagógus- logopédus - Óvodapedagógus

A szűrővizsgálatok folyamata:

A megelőzés feladatai közé tartozik, hogy már középső csoportban, a csoportban dolgozó óvónő javaslatára, megfigyelései alapján, a gyermekek differenciált fejlesztésben részesülnek. 5 éves korban komplex vizsgálóeljárással logopédiai szűrést végzünk. A Nevelési Tanácsadó kétpólusú (szülő-pedagógus) kérdőívvel derít fényt a tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarokra. A helyi program kiemelt fejlesztési feladatai, alapját képezik a fejlesztési gyakorlatnak.

A fejlesztés gyakorlata:

- csoportszobai integráció: sérülés-specifikus feladat tervezése a napi tematika szerint;
- csoporton kívüli fejlesztés: a fejlesztőpedagógusok, tervezett tevékenysége;
- csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése;
- csoport-közi integráció: gyermekvédelmi munkaközösség havi programja alapján tervezett tevékenységek;
- gyógypedagógus irányításával, közreműködésével végzett tevékenység;
- együttműködés a szülőkkel.

A fejlesztési tevékenység értékelése:

- fejlettségmérő lapok áttekintése (félévente);
- megfigyelési napló bejegyzései alapján (évente);
- a fejlesztőpedagógus fejlesztési kompetenciába tartozó tesztekkel: (évente) (Dislexia Prevenációs teszt, logopédiai teszt);

- állapotváltozásról kontrollvizsgálat a Szakértői Bizottságnál, Nevelési Tanácsadónál;

A szükséges feltételek:

Személyi feltétel: gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, gyógytornász.

Tárgyi feltételek: biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciális tárgyi eszközigénye nincs, mert az alapvető tárgyi eszközök azonosak program specifikus eszközökkel:

- nagyméretű tükör, egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör;
- lateraritást (oldalíságot) jelölő karszalag;
- anyanyelvi eszközök, képkártyák;
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák, hengerek, Ayres, Wesco eszközök);
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok;

II.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Társadalmunkban a családok komoly nehézségekkel küszködnek és ezt a gyermekek is megérik. A szülők idejük nagy részét házon kívül töltik, nem fordítanak elegendő időt a nevelésre. A gyermekek kevesebb gyengédséget, szeretetet kapnak, mint amennyit igényelnek.

Az anyagiak felértékelődésével az érzelmek elszegényedése párosul a családok életében. A feszült légkör, az ideges, nyugtalan otthonban élő család előbb – utóbb felbomlik, széthullik.

A legnagyobb veszteség ilyenkor a család legvédtelenebb tagját, a gyermeket sújtja.

Keresztényi kötelességünk a segítségnyújtás.

Ma már egyetlen oktatási intézmény sincs abban a helyzetben, hogy nem találkozik hátrányos helyzetű családokkal, gyerekekkel. A pedagógus, aki hét közben többet látja a gyereket, mint maguk a szülők, nagyon hamar képet formál a család szocio-kulturális körülményeiről. Ritkán találkozunk olyan szülővel, aki nyíltan beszél anyagi, lakhatási, megélhetési gondjaikról. Ha megteszi, azért teszi, hogy a további, intézményes keretek között járó kedvezményeket (étkezés, kirándulás-támogatása) is igénybe tudja venni. Legfontosabb feladatunk, a maximális odafigyelés, erőnkhez és kompetenciánkhoz mérten a segítségnyújtás.

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka hangsúlyos szerepet kap.

A gyermekvédelmi munka összefogása óvodánkban a gyermekvédelmi felelős hatáskörébe tartozik, de ellátása az egész nevelőtestület aktív közreműködését feltételezi, hiszen a gyermekvédelem is szerves része nevelői tevékenységünknek.

Az óvodavezető gondoskodik a gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A szülőket a tanév kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógusokkal szorosan együttműködve végzi a munkáját.

Az óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatai:

- maximálisan biztosítsa a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságát;
- úgy szervezi az óvodai környezetet – személyi és tárgyi feltételrendszert -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot;

- az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelőfejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Céljaink:

- minden rászoruló időben megkapja a segítséget;
- a szülők bátran forduljanak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal;
- az anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem maradjon ki az óvodából;
- a segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakuljon ki.

E sajátos feladatok ellátása érdekében a gyermekvédelmi felelős az alábbi szervezetekkel, szervekkel folytat együttműködést:

- egészségügy szervezetek – gyermekorvos, védőnők;
- Családsegítő Központ;
- Gyermekjóléti Szolgálat;
- Budaörs Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, Gyámügyi Osztály;
- Pedagógiai Szakszolgálatok;
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság;

II.9. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

A család az elsősorú felelős a gyermek nevelésében. Ha a gyerek valamilyen gyermekintézménybe jár mindkét környezet felelőssé válik. Az intézmények a családi nevelést kiegészítve szolgálják a gyermekek harmonikus fejlődését, mely kapcsolatnak legfontosabb alapja a bizalom és a segítségnyújtás.

A szülő megosztja információit a gyerekről, hiszen ő ismeri legjobban igényeit, szükségleteit, viszont a pedagógus olyanfajta szaktudással rendelkezik, mely fontos a gyermek személyiségfejlődése szempontjából.

Óvodánk kiemelt nevelési elve a szülőkkel, családokkal való együttműködés. Legfontosabb célunk a szülők-intézmények közötti folyamatos információáramlás és a jó partnerkapcsolat kialakítása a családokkal.

A kapcsolattartás formái intézményünkben:

- napi párbeszéd-mindennapi dolgokról;
- fogadóóra- egy adott gyereket érintő nevelési kérdések megbeszélése;
- szülői értekezletek- programok, dátumok, események megbeszélése, mindenkit érintő általános, neveléssel kapcsolatos témák megbeszélés-közös programok-kapcsolatok elmélyítésére alkalmas: ovis mise, anyák napja, gyereknap, - betekintés az óvoda életébe.

II.10. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

II.10.1. Az SNI gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges. Róluk a kapott Szakértői bizottsági vélemény tárja fel az állapotot és határozza meg a szükséges fejlesztést.

Legfontosabb célunk, hogy a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

Kiemelt céljaink:

- a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása;
- a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében;
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása;
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása;
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése;
- a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl gyermekeinket.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejlesztheséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni:

- a fogyatékbosság típusa, súlyossága;
- a fogyatékbosság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje;
- a gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs mütétei;
 - képességei, kialakult készségei;
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei;
- a társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

Az egyes fogyatékbossági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt:

Halmazott fogyatékbosság esetén az adott gyermeknél, gyermekcsoportnál megállapított fogyatékbosságok mindegyikére tekintettel kell lenni. Indokolt esetben a nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészítheti.

Kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére.

Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valóságghú megismerése széles körű érzékelteshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötöten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál - színek

helyett - elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, -olvasásrendszer megtanulását készíti elő.

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan sérült mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerettetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása.

A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben;
- a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság;
- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával;
- a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése;
- a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az eszközök kiválasztásánál - színek helyett - elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-olvasásrendszer megtanulását készíti elő.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét. A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosít:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére;
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére;
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére;
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására;
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. Az egymáshoz való közeledés, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztése a csoportos foglalkozásokon valósítható meg

Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A sajátos nevelésű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka és rendszeres TEAM konzultációk mellett kívánjuk elérni az iskolakezdéshez szükséges fejlettséget. A testi és érzékszervi fogyatékos, valamint a részképesség zavarral küzdő gyerekek a normál óvodai csoportokba integrálva, az értelmi fogyatékos és súlyos autista gyerekek speciális óvodai csoportunkban fejleszthetők.

A halmozottan sérült és autista gyermekeket foglalkoztató óvodai csoport:

Óvodánk alapfeladatán túl vállalata 26 évvel ezelőtt, hogy közösségbe szoktatja, szocializálja és fejleszti a középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekeket.

Célunk, hogy a gyermekek adottságait és az óvoda lehetőségeit szem előtt tartva felkészítse őket a továbbtanulásra, a teljes értékű életre.

A gyermek közösségbe kerülésével helyzete a családban, és a társadalomban is pozitív irányba fordul. A szülő, aki eddig sorscsapásnak érezte fogyatékos gyermekét – szinte dugdosta őt a világ elöl – szomorú elveszett embernek érezte magát, egyszer csak derülátó lesz. Újra mosolyog, beszélget a szülőtársakkal. Újból tagja a társadalomnak, együtt szalad reggelente a többiekkel az óvodába. Visszanyeri elvesztett hitét, megtanul örülni gyermeke apró sikereinek, belátja, hogy a gyermek, ha lassan is, ha apró lépésekkel is, de előre halad az életben.

Mindezen túl a szülők munkát vállalhatnak, teljesebb, nyitottabb életet élhetnek.

Mindebben nagyon fontos szerepet játszik a pedagógus. Egyik fő feladata, hogy a szülőkkel jó kapcsolatot alakítson ki. A családdal kialakított kapcsolat legalább annyira fontos, mint a fejlesztés során jól kiválasztott feladat, módszer vagy akár eszköz. Ha a szülő megérzi, hogy a pedagógus szereti a gyermekét, hogy minden tudásával azon dolgozik, hogy gyermekének jobb legyen, akkor már nem csak elfogadja, hanem kéri is a pedagógus tanácsait. Így tovább folytatja az óvodában elkezdett munkát. Beérkezve az óvodába beszámol az otthon történetéről, ezzel nagyban segíti a pedagógus munkáját. Ez a kölcsönös jó kapcsolat az egyik alap feltétele a fogyatékos gyermek harmonikus lelki állapotának és ez által reményteli fejlődésének is.

A kisgyermek fejlődésének másik fontos alapfeltételét – a példa követésének lehetőségének – csoportunk, óvodánkban elfoglalt speciális helyzete biztosítja. Hiszen a tanulás egyik spontán módszere a másolás, utánzás. A mi csoportunk igazából nem sorolható egyik óvodatípusba sem, tudni illik, a mi gyermekeink csak a délelőtti foglalkozásokon különülnek el társaiktól. Ez idő alatt egy gyógypedagógus és gyógypedagógiai asszisztens foglalkozik a csoport gyermekeivel. A levegőzés, az udvari játék, étkezések alkalmával ép, egészséges társaikkal vannak. Együtt labdáznak, mászókáznak, homokoznak. Egy felnőtt sem tudja úgy

megmutatni, megtanítani egy kisgyermeknek, hogyan kell felmászni a mászóka létráján, hogyan kell belebújni a hengerbe, mint egy gyermektárs!

Ép társaik szeretik, befogadják őket, némelyek anyáskodva lesik minden léptüket. Az egészséges gyerekek életének természetes részévé válik a fogyatékos társ. Akaratlanul is megtanulják az emberség, együttérzés, türelem, az elnéző megbocsátás és az önzetlenség fogalmait. Ezen túlmenően közösen ünnepelek, kirándulunk, együtt megyünk moziba, bábszínházba. Tehát csoportunk integrált és szegregált is egyben.

SNI és különleges gondozást igénylő gyerekek fejlődésének jellemzői az óvodáskor végére

A családdal végzett nevelési munka eredményeként, melyhez a gyermek belső érése is nagyban hozzájárul, hat- hét éves korra általában eléri azt a szintet (testi, lelki, szociális érettség területén) mely feltételek megléte, késése, hiányossága, zavara miatt nem lesz zökkenőmentes az iskolakezdése.

A testi fejlettség jellemzői: alakváltozás, fogváltás, teste arányos, teherbíró, mozgása fejlett, fejlett a finom-motorika és a mozgáskoordináció. Viselkedését, mozgását, szükségleteit képes irányítani.

A lelki fejlettség jellemzői: készül az iskolára, tanulási képességei folyamatosan fejlődnek, érzékelése, észlelése kifinomulttá válik, differenciálódik, emlékezetében a bevésés és felidézés folyamata szándékossá válik, az ismeretszerzés alapját képező szándékos figyelem is megjelenik, figyelemmegosztása, átvitele fokozatosan könnyebbé válik, a cselekvő, képi gondolkodás mellett, az elemi fogalmi gondolkodás is jelen van.

Környező világ megismerése:

- tudja születési idejét, helyét, lakcímét;
- szülők nevét, foglalkozását, óvodája nevét;
- felismeri a napszakokat, tisztában van az évszakok, időjárás, öltözködés összefüggéseivel;
- ismeri és alkalmazza az alapvető közlekedési szabályokat;
- a környezete megóvásához szükséges ismeretek, szokások, szabályok kialakulóban vannak;
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Anyanyelvhasználat, vers-mese-játék:

- életkorának megfelelő tempóban, hangsúllyal beszél, bővített mondatokban, szófordulatokkal kiegészítve fogalmazza meg mondanivalóját;
- magas szintű beszédfigyelemmel rendelkezik;
- verseket, mondókákat szívesen ismételget, igénye van a meseolvasásra, történeteket talál ki, kitalált történetet képes folytatni, befejezni, szívesen báboznak, dramatizálnak, maguk és társaik szórakoztatására.

Ének-zene, rajz – mintázás - kézimunka területén:

- érezze az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát;
- szeresse, ismerje, szívesen énekelje a tanult gyerekdalokat, népdalokat, egyházi énekeket;
- élvezze a zenehallgatást;

- szívesen alkotson, ábrázoljon, gazdag szín- és formavilággal;
- esztétikai érzék, gazdag érzelmvilág, kreativitás jellemzi;
- együttműködő, ötletes, kezdeményező az alkotások elkészítése közben.

Mozgás, mozgásos-játékok területén:

- egészséges versenyszellemben szívesen, kitartóan mozog;
- egyensúlyérzéke, nagymozgása összerendezett;
- betartja a szabályokat, magatartása megfelelő. dominanciája kialakult, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlett;
- finommotorikája fejlett, a kézfej izmainak, ízületeinek fejlettsége biztos eszközhasználatot eredményez;
- térben biztosan tájékozódik és mozog;
- ütemtartással jár, ütemesen végzi a gimnasztikai gyakorlatokat.

II.10.2. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedésének és sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás. A sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen alapvető készségek megfelelő fejlesztésének színtere az óvoda, ahol – az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül, játékos eszközökkel és módszerekkel hatékonyan tudunk fejleszteni.

A hátrányos helyzetű családok gyermekei kognitív fejlődésükben öt éves korukra lényegesen elmaradnak a kedvezőbb körülmények között élő társaiknál. Tudatos óvodapedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy ezeket a hátrányokat óvodai nevelésünk során csökkenteni tudjuk.

Kiemelt jelentősége van a szülőkkel történő együttműködésnek, mely a kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg. Az együttműködés során az óvodapedagógusoknak és a fejlesztő pedagógusnak, logopédusnak – helyzetüknél és képzettségüknél fogva – kiemelt szerepük és felelősségük van. Gyermekeink szociokulturális háttere színes képet mutat. A nagyon jó és az elhanyagoló környezetből egyaránt járnak hozzánk gyermekek.

Szeretetteljes, biztonságos, az egyéni különbözőségeket toleráló légkörben, ésszerű korlátokkal minden gyermeknek esélyt adunk saját erősségeik felismerésére, és a sikerélményre. Elfogadjuk, és tiszteletben tartjuk a másságot, erre neveljük gyermekeinket is.

Az embernek önmagával harmóniában kell élnie. Ennek feltétele, hogy testileg, lelkileg egészséges legyen: meg tudja őrizni, helyre tudja állítani jó közérzetét, stabilizálni, védeni tudja önmagát: optimális legyen személyiségének működése, fejlődése. E funkció, e célok eredményes és hatékony szolgálata azt feltételezi, hogy képes lesz a személyes érdekeket szolgáló döntéseket meghozni, azokat végrehajtani és megvalósítani.

Célunk: A személyre szóló nevelés végső célja az önfejlesztő személyiség, az önfejlesztésre nevelés. Ez magában foglalja az önállóságra nevelést, az egyéniségfejlesztést és az én, a személyes tudat kialakulásának, fejlődésének segítségét. Óvodai nevelésünk célja ezeknek a képességeknek a megalapozása.

A pedagógusok feladatai:

- a szociális képességek fejlesztése;

- a szociális kommunikációs képességek fejlesztése, mint a kommunikáló felek aktivitásának: azaz érzelmi állapotának, magatartásának és viselkedésének aktuális befolyásolási képességének fejlesztése;
- a csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség megalapozása és fejlesztése a gyermekeink életkorához illeszkedő ünnepeink megünneplése, versenyek, és számos, az óvodai életre jellemző helyzetek során;
- az együttműködés, a vezetés és a versengés képességeinek megalapozása és fejlesztése a segítő együttműködés rendszeres alkalmazásával, a segítő nevelői magatartás megtapasztalásával, valamint a mozgásos és a különböző versenyjátékok gyakorlása során;
- a kötődés képességének fejlesztése, melynek gazdagsága, ereje és minősége meghatározza a szociális életminőséget, a szociális viselkedést, és a személyiség szociális fejlődését;
- az egészséges és kulturált személyiség fejlesztése érdekében személyes motívumok kialakítása;
- az önkiszolgálási motívumok közé tartozó biológiai szükségletek, a komfortszükséglet a mozgás és élményszükséglet;
- az önvédelmi motívumok fejlesztése az egészséges életmódra nevelés, a konfliktusok kezelésére történő nevelés kapcsán;
- a szuverenitás motívumainak kialakítása, mint az önállósulási és öntevékenységi vágy;
- a reális, a képességeket is figyelembe vevő teljesítményértékelés eredményeként az önértékelési motívumok fejlesztése, mint az önbizalom és az önbecsülés;
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása;
- az optimális ideig tartó óvodáztatás biztosítása;
- olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztását;
- igazolatlan hiányzások minimalizálása;
- szókinccs, nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése;
- az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés,
- egészségtudat kialakítása, táplálkozás;
- a gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek;
- differenciálás;
- kooperatív tanulási technikák;
- szülőkkal való partneri együttműködés módszerei;
- rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről;
- gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése;
- a család szokásainak és értékrendjének megismerése, megértése;
- a család erőforrásainak feltárása;
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi (fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia vizsgálat) kezdeményezése;
- a szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés;
- egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában;
- a tanulási képességek megalapozása;
- a tanulás és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése;
- megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemlkoncentráció;
- az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása;

- tanácsadás a kijelölt iskolával, szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével kapcsolatban;
- a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás;
- bemutató foglalkozás során volt óvodásaink látogatása;
- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel;
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása;
- az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése;
- a gyermekek alkotásainak megmutatása;
- a speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képességfejlesztés sokszíniűen valósul meg;

II.10.3. A tehetség gondozás

„a tehetségben éppen az a szép, hogy él, hogy kiszámíthatatlan, meglepő, hogy utólag úgy evidens, akár egy kör, de előre mégis tökéletesen megjósolhatatlan...” /Pilinszky János/

Az óvodás gyerekeknél tehetségígéretről, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk.

A fejlődés belső menete, és a környezeti hatások (nevelés) szerepet játszanak ennek az ígéretnek a megvalósulásában, alakulásában. A gyerekek adottságai a megfelelő környezeti hatások (család, óvoda, társak) által fejlődnek képességekké, esetleg tehetséggé.

Óvodánk kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel segíti, hogy felszínre kerüljenek a gyermekek adottságai, képességei. Korán megmutatkoznak a művészi és pszicho-motoros képességek (testi ügyesség, kézügyesség), zenei képességek (hallás, ritmusérzék), rajzkészség. A rajzkészségnél fontos figyelni azt, hogy mit ábrázol, mennyire lép túl a megszokott sémákon a rajz, a színek formák alkalmazása milyen, s hogy mennyire érzelme gazdag, kifejező az ábrázolás. Óvodáskorban megmutatkoznak a kiemelkedő szociális, esetleg vezető képességek is (pl. empátia, szervező képesség, döntéshozói képesség)

Honnan ismerhető fel a tehetséges óvoda?

A viselkedéssjegyek megfigyelésével tetten érhető a tehetség.

- pozitív viselkedésjellemezők: gyorsan tanul, elvont dolgok iránt érdeklődik, kreatív, elmélyült, érdeklődő, kritikus;
- negatív viselkedésjellemezők: erős kritikai érzékű, energikus, megszállott, néha nehezen találja meg a hangot társaival, egyenlőtlen fejlődés jellemzi;

Sok kiváló képességű gyermek harmonikusan fejlődik, de gyakori, hogy kiváló képességű gyermek egyéb területeken – pszicho-motoros, érzelmi-szociális fejlődés – lemaradás tapasztalható.

- pszicho-motoros lemaradás: - célszerű a számára olyan feladatokat adni, ahol finomodhat a mozgása pl. gyurmázás, vágás, ragasztás stb.;
- érzelmi-szociális lemaradás: pl. nehezen alkalmazkodik társaival. A művészet és a testbeszéd segíti az érzelmi érést.

A tehetséges gyermek jellemzői:

- átlag feletti általános képességek (pl. jó memória, fejlett anyanyelvi képesség stb.);
- átlagot meghaladó speciális képességek (nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuálistéri, testi- mozgásos, szociális);
- kreativitás (pl. eredetiség, rugalmasság, probléma iránti érzékenység);
- feladat iránti elkötelezettség (pl. érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás), azaz a hajtóerő, motiváció;

Tehát tehetséges az a gyermek, aki a kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes valamilyen tevékenységterületen.

Az óvodai tehetséggondozás első lépése, a tehetség azonosítása, felismerése. Az óvodai tehetséggondozásban a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása.

Az óvodai tehetségfejlesztés célja:

- fejlesszük a tehetséges gyermek erős oldalát, differenciált feladatokkal, játékokkal, mélyítsük el tudását;
- erősítsük a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területeket, amelyek megnehezítik vagy megakadályozzák a tehetség fejlődését;
- pihenés, relaxáció lehetőségének megteremtése;

A tehetséges gyermek is gyermek, akinek fontos a kikapcsolódás, játék, sport, pihenés - ne hajtsuk túl!

A tehetséggondozás útjai

- gyorsítás pl. korai beiskolázással;
- gazdagítás (kiscsoportos formában, ahol többletismereteket kaphat a gyermek);

A pedagógus (felnőtt, szülő) a tehetség kibontakozását segítő jellemzői:

- türelem
- rugalmas gondolkodás
- kreativitás
- önbizalom
- következetesség
- empátia
- humorérzék
- a gyermek iránti tisztelet
- érezze kihívásnak a feladatot, amit egy tehetséges gyermek fejlesztése jelent

II.11. Logopédia az óvodában

Napjainkban egyre több az iskolába lépő beszédhibás gyermek. Ezen csak preventív, szakszerű beszédneveléssel lehet hatékonyan segíteni. Ezért nagyon fontos az óvodai, teljes óraszámban végzett logopédiai munka. Logopédusunk heti 21 órában, 42-45 kisgyermeket fejleszt, beszédhibától, részképességzavartól függően heti 2-3 alkalommal.

Az iskolaérettség egyik kritériuma a gyermek megfelelő beszédfejllettsége. Gyakran csak az iskolaérettségi vizsgálatokon derül ki, hogy a különben iskolaérett gyermek beszédgyengesége miatt nem iskolázható be. Ez az idejében elkezdett, megfelelő logopédiai terápiával megelőzhető. Az idejében nem észlelt beszédhibára másodlagos tünetként olvasási, írási, nyelvtani, helyesírási, számolás /dislexia, disgráfia, disgrammatizmus, diskalkulia/ épülhet. A nem megfelelő bánásmód és a negatív környezeti hatás a másodlagos tüneteket még tovább súlyosbíthatja. Így a dislexiára beszédfélelem / logofóbia / és dadogás is épülhet. Mindezek az iskolai tanuláson kívül a pályaválasztást, és az egész életvitelt is megzavarhatják.

Az idejében való logopédiai terápia gyorsabban és könnyebben vezet eredményre, mint a későbbi beszédjavítás.

A preventív munka érdekében a következő logopédiai tevékenységek folytatjuk:

- A pöszeség terápiaja, amelynek fő feladata a beszéd javítása. Az egyéni és kiscsoportos logopédiai foglalkozások biztosítják a beszédhiba felszámolását, kompenzálását, az artikulációs mozgások egyesítésén, a fonematikus hallás fejlesztésén keresztül. A terápia folyamán komplex kommunikációs készségfejlesztés történik, mely pozitívan hat az egész személyiség fejlesztésére.
- Dislexia, diskalkulia prevenció, ahol azoknak a készségeknek, képességeknek a célirányos fejlesztése történik, amelyek elengedhetetlenül szükségesek az iskolai életben az alap - kulturtechnikák / írás, olvasás, számolás /elsajátításához.
- Beszéderítés – és észlelés zavarának vizsgálata, fejlesztése dr. Gósy Mária módszere alapján.
- Grafomotoros készségek fejlesztése: finom mozgások fejlesztése, írás előkészítés.
- Nyelvlökéses terápia: helyes légzéstechnika, helyes nyelés megtanítása, beszédhangok képzési helyének megkeresése, beállítása.
- Megkésett – és akadályozott beszédfejlődés terápiaja
- Difer mérés nagycsoportosoknak.

Intézményünkben rendelkezésre állnak a terápia eszközei, hanganyagok, képanyagok, ezek az eszközök és a velük végzett feladatok, játékok segítik a gyermekeket abban, hogy játékosan szervezzék meg saját szenzomotoros képességeiket, alakítsák testképüket, szabályozni tudják viselkedésüket.

A logopédiai munkában meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés. A kinezteziás, hallási, látási és beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek. Az éves fejlesztést 3x3 hónapos ciklusban végezzük, októbertől- júniusig. Szeptember a szűrések ideje.

A minősítést félévkor és évvégén is elvégezzük a következő szempontok alapján: nem javult / keveset javult / lényegesen javult / tünetmentes.

Logopédiai ritmika - a verbális kifejezőmód komplex fejlesztése

Komplex jellege korrigálja a beszédet, beszédhibát egyben a művészeti nevelést is szolgálja. Szabályozza az izomtónus működését, a légzéskoordinációt, összekapcsolja a zenét a mozgással, a vizuális ábrázolással, felhasználva a zene emocionális és művészeti hatását.

Korrektív funkciója a nagymozgások, a beszédmozgások ritmusos összerendezettségében, a beszéd, a mozgás valamint a zenei ritmus fejlesztésében rejlik.

Pedagógiai-pszichológiai funkciója:

- használja a zene és kreatív mozgás, a tánc élménynyújtó hatását, formálva a személyiséget;
- fejleszti a fonéma hallását, a vizuális és akusztikus figyelmet;
- egyszerű ritmusképletek segítségével eljuttat a szavak, mondatok, összefüggő szövegek ritmusának érzékeltetéséhez, a versek és mondókák ritmusa ütemezésének segítségével;
- megismerteti zenei alapfogalmakkal: gyors-lassú, magas-mély, halk-hangos, szomorú-vidám;
- egyszerű hangszerek használatával a zene örömet szerző élményével;
- a nagy mozgások fejlesztése fokozatos: fekvő, ülő, álló, térden mozgó, fej-, törzs-, kar-, láb-, koordinációs gyakorlatokon, irányított népi tánclépéseken át jut el a gyermek a teljes önkifejező táncolásig, mozgásig;
- ez a foglalkozástípus fontos szerepet játszik a kommunikációs zavarok oldásában is.

Difer – mérés

Célja, hogy felmérje, megvizsgálja, hogy milyen szintre jutottak el a különböző készségek területén a gyerekek.

Előnyei:

- diagnosztikus mérés;
- külső értékelés;
- objektív, megbízható;
- kontroll a gyerekek értékeléséhez;
- „közös nyelv az iskola és az óvoda között”.

A Difer- mérés egyéni vizsgálat, csak délelőtt végezhető el, javasolt felvétel: 3 egymást követő napon 20-20 perc.

A mérés összesen 254 feladatelemet tartalmaz a következő területeken:

1. írás - mozgás koordináció;
2. tapasztalati összefüggés – megértés;
3. beszédhanghallás;
4. tapasztalati következtetés;
5. relációs – szókincs;
6. elemi számolási készség;
7. szociális motívumok és készségek;

II.12. A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, értékelése

A gyermek és körülményeinek megismerése az óvodába történő beiratkozás pillanatában kezdődik el, folytatódik a családlátogatással, és legfontosabb elemeként, az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával.

Óvodánkban az értékelési-mérési rendszernek is úgy, mint a nevelési programnak, egyéni arculata, sajátos feldolgozási módja van. A gyermekek értékelésénél legfontosabb dokumentumunk az óvodai napló, az ebben történő bejegyzések tartalmazzák a legtöbb

élményanyagot a gyerekről. Óvodapedagógusaink minden gyerekről egyéni fejlődési lapokat töltenek ki, melyek a következő területeken figyelik, követik a gyermek fejlődését:

- szociális képességek
- értelmi képességek,
- verbális képességek
- testi képességek.

A fejlődési lapokba történő bejegyzéseket folyamatosan végzik, az elért szintet dátummal rögzítik és az egyéni fejlődési eredményeket ismertetik a családdal. A Nevelési Tanácsadó munkatársai középső csoportban kapcsolódnak a mérési folyamatba, kérdőíves vizsgálat során derítik fel azokat a problémákat, melyek a későbbiekben befolyásolhatják az iskolai teljesítményt, vagy különböző lelki problémákhoz vezethetnek. Ha a család együttműködő, részt vesz a terápián, elengedhetetlen az óvónőkkel való folyamatos konzultálás.

Szintén a tanácsadó munkatársai végzik az iskolaérettségi vizsgálatot, mely a gyermekek motiválhatósága és terhelhetősége köré csoportosul. A pszichikai alkalmasság és fizikai állapoton kívül a gondolkodás fejlettségét vizsgálják. Ennél a vizsgálatnál is nagy szükség van az óvodapedagógus véleményére, hiszen ő az iskola szempontjából előnyös helyzetben látja a gyermeket. A csoportos és egyéni vizsgálat után ismertetik a szülőket a tapasztaltakkal, javaslatot tesznek, és minden esetben értesítik az óvónőket, az intézményt is.

II.13. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére (az iskolaérettség kritériumai)

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz - megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett, teherbíró, mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes, mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes;
- a lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre - a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez, érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különös jelentősége van a tér érzékelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a tér tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának;
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele;
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak;
- az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival;
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

III. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

III.1 Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. Az iskola azért tanít, hogy, neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.

Az Egyház tanítása szerint a keresztyén nevelésnek példaképe és alapja maga Krisztus. Minden tanítónak és nevelőnek magatartását, gondolatvilágát Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Így lehet csak értékessé a krisztusi nevelés, tanítás.

Pedagógiai tevékenységünk alapelvei:

- a pedagógiai munkánk alapja a keresztyén értékrend;
- a nevelő és oktató munkánkban az elsődleges a nevelés;
- kiemelt szerepet szánunk az egyházi, nemzeti és iskolai hagyományoknak;
- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekek megillető jogokat érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való együttműködés.

Az intézményi nevelő-oktató munka célja

A gyermek személyiség: individuum és közösségi lény egyszerre.

- ebből következően támogatjuk a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatását;
- katolikus iskolánk szellemisége a tanulók magatartásában, értékrendjében, viselkedésében nyilvánuljon meg;
- célunk, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges és kiegyensúlyozott tagjai legyenek családjuknak, kisebb- nagyobb közösségüknek, az egész társadalomnak;
- a ránk bízott gyermeket cselekvésbiztos, érett személyiségekként akarjuk eljuttatni a felnőttkor küszöbére, hogy közülük minél többen legyenek kiegyensúlyozott, boldog emberek, és minél kevesebben váljanak személyiségzavarral küzdő felnőttekké;
- a nemzetiségi közösséghez tartozás érzésének erősítése a nyelv és a kultúra közvetítésével, hazaszeretetre nevelés;
- a környezettudatos szemléletet és viselkedést alakítunk ki, a természettel szembeni szerénységre, alázatra nevelünk;
- mivel mi „két hazának nevelünk”, szintézist akarunk teremteni a hit és műveltség, a hit és az élet között.

Fentiekből erednek feladataink.

Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

Nevelési- oktatási feladatainkat olyan színvonalon végezzük, hogy minden tanulóknak szilárd alpműveltséget, biztos alapkészségeket nyújtsunk, biztosítva számukra a képességeiknek megfelelő továbbhaladást, hogy felvételt nyerhessenek a képességeiknek megfelelően választott iskolába. Ezért, a tanulókkal szemben támasztott követelményünk magas, ugyanakkor oktatásunk humánus és segítőkész, a terhelést a képességekhez igazítjuk.

A teremtett világ egyértelmű törvényszerűségeinek felismertetése által a Teremtőre irányítjuk a tanulók figyelmét.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott fejlesztési területek (nevelési célok) áthatják a pedagógiai folyamataink egészét. Ezen célok elérése érdekében a pedagógiai tevékenységünkben jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. A Nemzeti alaptantervben meghatározott nevelési célok:

- vallásos nevelés;
- erkölcsi nevelés;
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés;
- állampolgárságra, demokráciára nevelés;
- önismeret és társas kultúra fejlesztése;
- családi életre nevelés;
- testi és lelki egészségre nevelés;
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség;
- fenntarthatóság, környezettudatosság;
- pályorientáció;
- gazdasági és pénzügyi nevelés;
- médiatudatosságra nevelés;
- a tanulás tanítása.

Feladataink a nevelésben:

A vallásos nevelés

A szeretet és összetartozás légkörének kialakításán fáradozunk az iskolánkban. Az egyházi iskola a szekularizált világban a missziós szerepet tölt be. Ennek során nem a hitet akarjuk ráerőltetni a gyerekekre, hanem felajánlunk egy ép, egészséges emberi életet, melynek fontos része a hit. A katolikus iskola sajátos küldetésének megfelelően biztosítjuk, hogy a tanulók szilárd és kiegyensúlyozott hitbeli ismeretekhez jussanak a rendszeres és módszeres tanórai hitoktatásban. Segítjük a növendék korának és saját vallásának megfelelő hit kibontakozását, a liturgikus és a szentségi élet gyakorlását, ezáltal az Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását. Fontosnak tartjuk a vallásos ünnepeken való részvételt, és azok méltó megünneplését. Megteremtjük a tanítás előtti és utáni imádság alkalmait. Előmozdítjuk a vallásos elsősorban a plébániai közösségekkel való kapcsolatot, elvárjuk, hogy a lelki vezető vegye tevékenyen részt az iskola erkölcsi és vallásos szellemiségének kialakításában.

Megvalósítás lehetőségei:

A tanulók részvétele a katolikus hitélet gyakorlásában, az egyházi év közös megélése, kiemelkedő ünnepek színvonalas megünneplése, lelki napok, iskolai misék, hitoktatás.

Az erkölcsi nevelés

Feladatunk az, hogy a gyermekek megismerjék az emberi magatartás értékeit, az etikus magatartás kialakításának feltételeit, lehetőségeit. Ismerjék fel etikai felelősségüket különböző emberi kapcsolatokban, és legyenek nyitottak a másik ember értékrendszerének megértésében. Alapja minden életkorban a példaadás. A tanítók, tanárok, hitoktatók legyenek

tisztában felelősségükkel!

Az etikus magatartás kialakításához a fiatalnak ismernie kell saját személyének adottságait, amelyek meghatározzák lehetőségeit. Tekintse értéknek testi, lelki adottságait. A fiatalnak ki kell fejlesztenie önmagában azokat az erényeket, lelki képességeket, amelyek az érett ember személyiségéhez elemien hozzátartoznak, így az önérzetet, az őszinteséget, a következetességet, a türelmet, a józanságot, a nyitottságot, a felelősséget, a tiszteletet és megbecsülést a másik ember iránt.

Megvalósítás lehetőségei

Egységes magatartási követelmények kialakítása és betartatása. Azonos értékelési rend működtetése. Személyiségfejlesztés szaktárgyi és osztályfőnöki órákon. Ünnepek és rendezvények személyiségformáló hatásának kiaknázása. Gyakori lelkiismeretvizsgálat. Nevelési lehetőségek kihasználása. A gyengébb tanulók segítése tanulópárok kialakításával.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A hazaszeretetre neveléshez hozzátartozik a múlt megbecsülése és a jövőbe vetett reménység táplálása.

Alapvetően "befogadó" nép vagyunk nyugat és kelet határán, nemzeti karakterünk a legkülönbözőbb népfajok keveredéséből és magyarrá integrálódásából jött létre. Ezért semmiféle származási, faji, vallási megkülönböztetés, előnyben való részesítés vagy kirekesztés a magukat magyarnak vallók és érzők között nem indokolt.

A külföldön élő magyarok hozzánk tartoznak mindaddig, amíg magyarnak érzik, vallják magukat. Törekszünk arra, hogy minden tanuló megismerje és megbecsülje nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit, a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, művészek, írók, sportolók munkásságát. Törekedjenek azonosulni az általuk képviselt értékekkel!

Arra tanítjuk diákjainkat, hogy becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország szerepét.

Megvalósítás lehetőségei

Ismerkedés a város történelmi múltjával, a helytörténeti munkában való aktív részvétel. A helyi hagyományok ápolása. Túrák, kirándulások, táborok szervezése, hazánk természeti és épített környezetének, értékeinek, kulturális örökségeinek és búcsújáró helyeinek megismerésére. Jelentős magyar személyiségek példaként való állítása. Az ünnepélyeken, sportversenyeken való tisztelettudó és fegyelmezett viselkedés gyakoroltatása. Az ünnep külsőségekben is megmutakozó megjelenítése. Nemzeti jelképek tisztelete. Kárpátaljai testvériskola kapcsolat ápolása.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban az egyén sikerességének, boldogulásának egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, a kulturális közösség életében. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság, az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, és a méltányosság jellemzi.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását

hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárásokat.

Az iskola olyan kompetenciák fejlesztéséhez segíti tanulóinkat, amelyek birtokában el tudnak igazodni környezetükben és felelősségteljesen tudják döntéseiket meghozni, folyamatosan motiválttá válnak, teljes emberré a közösség aktív tagjává nevelődnek.

Megvalósítás lehetőségei

Az aktív állampolgári létezéshez szükséges ismeretek átadásának kiemelt területe az Ember és társadalom műveltségi terület, amely keretében megismerkednek az állampolgári érdekérvényesítés jogszerű, eredményes formáival.

A szükséges a képességek, készségek, beállítódások fejlesztéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet során kívánjuk megteremteni a lehetőségeket. Fontosnak tartjuk, hogy erősödjön szóbeli, írásbeli vitakészségük, legyenek képesek érvelni és kulturáltan dönteni.

A demokráciára nevelés kiemelt területe az iskolai DÖK. A diákszervezet működése lehetőséget biztosít a diákság számára, hogy aktív tevékenység közben gyakorolják a közösség nyújtotta jogokat, kötelezettségeket és tapasztalják meg a felelős döntés súlyát.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődés fejleszthető képesség. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez. Az egészséges önismeret segíti a reális pályaválasztást.

Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon bennük, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.

Az iskolai foglalkozások, rendezvények fontos feladata, hogy olyan kompetenciákat sajátíttasson el a tanulókkal, amelyek segítik a későbbi életükben a társadalomba való beilleszkedésüket. Az iskolai élet alkalmas arra, hogy a gyermek önismeretének fejlesztés mellett a közösségi értékeket is megismertesse a tanulókkal.

Megvalósítás lehetőségei

A nevelési terület az iskolai élet egészében megjelenik, de kiemelten az osztályfőnöki órák keretében foglalkozunk a fejlesztésével. A feldolgozandó témák:

- Néhány fontosabb vállalt, illetve elutasított erkölcsi felfogás bemutatása.
- Az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonások és erények ismerete.
- A másik ember, másik embercsoport személyiségének tiszteletének és megértésének elfogadása.
- A helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.
- Tudjon érvelni saját meggyőződése mellett, legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani.

A családi életre nevelés terén

A kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy az ember szeretetre teremtett. A szeretet pedig közösségben valósulhat meg - közülük legalapvetőbb a család, amely a férfi és a nő kölcsönös odaadásán alapul, egész életet átfogó sírig tartó kapcsolat, melynek értékes ajándéka a gyermek. Az iskolai nevelés igen fontos feladata a családi életre nevelés. A családi élet felelős magatartást, áldozatkészséget igényel. Diákjainknak meg kell mutatnunk azokat az értékeket, amelyeket a több gyermeket nevelő családok képviselnek.

Fontos feladat a családi egybetartozás ápolása. Legfontosabb kötelessége: a hála, a tisztelet, a szeretet és az engedelmesség. Az emberi nem jövője a családtól függ. Ezért igyekszünk kibontakoztatni bennük a közösségteremtő erőt. Gyakoroltatjuk a szolidaritás gondolatát, a lemondás és az önzetlen segítségadás alkalmával, különös gondot fordítunk a mások iránti tisztelet, a velük való közreműködési készség kialakítására, a dialógus, a szolgálatkészség és a társadalmi érintkezés formáinak gyakorlásával. Szorgalmazzuk a társadalmi és gazdasági élet törvényeinek fokozatos ismertetését, a társadalom különböző rétegeinek hiteles bemutatásával az iskola életében közéleti felelősségre készítjük fel a tanulókat, szakszerű segítséget veszünk igénybe a sérült és a nehezen beilleszkedő tanulók nevelésében.

Megvalósítás lehetőségei

A család hagyományos kapcsolattartási lehetőségeinek fenntartása és újabb formákkal való kibővítése (kirándulások, lelkigyakorlatok, előadások). A szülők megkülönböztetett tisztelete, anyák napja megünneplése. Az idősek segítése, Karácsonyi megemlékezés az idősek otthonában és a Német Nemzetiségi Karácsonyon. A testvéri szeretet megélése osztályközösségben, egymás tisztelete, a gyengébbek, elesettek felkarolása konkrét tevékenységekkel. Felkészítés a szülői szerepre. A korosztálynak megfelelő, keresztény erkölcsön alapuló, korrekt szexuális felvilágosítás.

A testi és lelki egészségre nevelés terén

Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota. Az iskolai egészséges életre nevelés alapvető feladata: a fiatalság ismerje fel, hogy az egészség olyan érték, amelyet az egyénnek és a közösségnek egyaránt óvni, ápolni, védeni kell. Az egészségnevelés egyben erkölcsi nevelés is. Kiemelt szerepet játszik az összes tantárgyban. A nevelés területén kölcsönhatásban kell érvényesülnie a mozgás- és táplálkozáskultúrának, a tisztálkodási szokásoknak. A tanulónak fel kell ismernie, hogy mi az, ami az egészségre káros, ami testi, lelki egészségét veszélyezteti: az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószer-fogyasztás, a szexuális szabadosság és ezek reklámjai.

Megvalósítás lehetőségei

A tanórákon kívüli sportolási lehetőségek megteremtése, a mindennapos testmozgás biztosítása. A tanítási órák közti szünetekben a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, a napköziben a napi egy órás levegőzés betartása. Versenyek és vetélkedők keretében a testi és lelki egészség megővésének gyakoroltatása.

Felvilágosítás az egészséges táplálkozás szabályairól, a káros szenvedélyek veszélyeiről (alkohol, drog, dohányzás, játékautomaták, tv, videó.), a felelősségteljes emberi életvitel kialakításáról. Keresztény erkölcsi elvek alapján alapvető ismeretek átadása a betegségek megelőzéséről és gyógyításáról, az elsősegélynyújtásról. A baleset-megelőzés és a tűzvédelem szabályainak oktatása. A testápolás és a tisztálkodás szükségesének tanítása és gyakorolása.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva. A keresztény nevelés célja, hogy a növendékek a Lélek hatására elérjék „*a Krisztus mértéke szerinti nagykorúságot*”, amely akkor történhet meg, ha magunkat ajándékozunk a testvéreknek.

A Nemzeti Alaptanterv célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos támogató cselekvéshez.

Az egyénileg, vagy közösséggel csoportosan végzett karitatív tevékenység, a gyerekek körében alkalmazott érzékenyítő tréningek biztosíthatják annak átélését, hogy milyen érzés lehet szegénynek, fogyatékosnak, kiszolgáltatottnak lenni. Természetesen mindebben a nagy empátiával és hozzáértéssel bíró pedagógusoknak kiemelkedő szerepük van.

Megvalósítás lehetőségei

Az önkéntesség fejlesztésének középpontjában a gyakorlati megvalósítás áll. A katolikus iskola számos lehetőséget biztosít az önkéntesség „szolgálatának” elmélyítésére.

Az önkéntesség témájának feldolgozása osztályfőnöki órákon. Önkéntes szolgálatok szervezése az osztályközösségen belül, ismertségi körön belül. Társadalmi (segítő) munkák szervezése.

A helyi Karitászzal szervezetekkel együttműködve szervezett gyűjtések lebonyolítása.

Országos önkéntes programokhoz történő csatlakozás.

A fenntarthatóság, környezettudatosság terén

A környezeti nevelés feladata elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának kialakulását, olyan tudatformálás, mely a gyermeket megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre. Alakuljon ki bennük az életmód, a gondolkodás és viselkedésmód a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a védelem és fejlesztés egysége, vagyis a környezetkultúra! Gondolkodásukat és cselekedeteiket "A Földet nem ősainktől örököltük, hanem gyermekeinktől kölcsönöztük!" híressé vált mondás szelleme hassa át! A világlátó és a természettudományos tárgyak tanítása során láttassuk meg a tanulókkal a természetben uralkodó rendet, fedezzük fel velük az Istentől ajándékba kapott jókat, szépségeket, a kincseket! Lássák meg az ember felelőtlen beavatkozásának következményeit, a természet egyensúlyának veszélyeztetését! Mivel a környezeti nevelés magatartást formál, elsősorban a gyermekek személyes aktivitására, tevékenységére kell építeni. A tudathoz az érzelmen keresztül vezet az út. Valamit védeni, valamiért tenni csak akkor fogok, ha szeretem. Szeretni viszont csak akkor tudom, ha ismerem is. A kisiskolás korú gyerek számára a környezeti nevelés során is a pedagógus a példakép. Már ifjúkorban fokozatosan meg kell valósítani a "Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan!" elvet. A környezeti nevelés nemcsak egy tantárgy feladata csupán, hanem beépül az iskolai, sőt az iskolán kívüli nevelés valamennyi részletébe direkt és indirekt módon.

Megvalósítás lehetőségei

Az ökoiskolai program elindítása és működtetésének keretében, a közvetlen környezet tisztaságának és rendjének megóvása, szemétszedés a szemetelés elkerülése. A virágok és az iskolai kert ápolásában való segítség. Tanulmányi kirándulások a környezet megóvását biztosító ipari üzemekbe, víztisztítóba, papír-újrahasznosítóba. Részvétel a városi környezetvédelmi napon. Madarak- fák napjának, vagy más környezetvédelmi jeles napnak projekt szintű megünneplése.

A pályaorientáció

A pályaorientáció a felnőtt lét szerepeire készít fel. Célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról.

A tanulóknak ki kell alakítani a saját pályaválasztási lehetőségeiket, meg kell őket tanítani tájékozódni a pályaválasztás dokumentumokban, tudatosítani kell bennük, hogy életük során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Megvalósítás lehetőségei

Olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A pályaorientáció kiemelt területei az érdeklődési területek alapján szerveződő szakköri és sportköri foglalkozások.

Kiemelt jelentősége van az osztályfőnöki órának, ahol különböző szakmák bemutatására kerülhet sor, amelyek a gyermekek szüleinek meghívása által válnak életszerűvé.

A gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdálkodás és a pénz világra vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

Cél, hogy a tanulóknak pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás, a fogyasztás és a gazdasági ésszerűség iránt.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Megvalósítás lehetőségei:

A gazdasági és pénzügyi nevelés kiemelt területe az osztályfőnöki óra, amelyen a témához kapcsolódóan megismertetjük a gyerekeket a takarékos gazdálkodás módjaival, eszközeivel, a beosztó családi életvezetéssel.

A technika és életvitel tantárgy keretében ismerjék meg a háztartásvezetés eszközeit azok célszerű, takarékos, balesetmentes használatát.

Szerzett ismereteik birtokában tudjanak mérlegelni, legyenek képesek szükségleteik rangsorolására, rendszerezésére tudatos fogyasztóként a pénzgazdálkodó világban.

A médiatudatosságra nevelés

Mára a média mindennapjaink alapelemévé vált: a szórakozás, a munka, az információszerzés és a világgal való kapcsolattartás elképzelhetetlen nélküle. Ma már a mozgó kép, az internet, a multimédiás eszközök legalább olyan fontos szerepet játszanak a tanulók szellemi fejlődésében, mint a nyomtatott tartalmak. Meg kell tanulniuk nem csak a könyvek, hanem a média világában való eligazodást is. A többi, hagyományosan elvárt képesség fejlesztésén túl különösen fontos, hogy a gyermekek elsajátítsák a kritikus értékelés képességét.

Az általános iskolai nevelésbe, oktatásba megfelelő módon beépített médiaértés-fejlesztés nagymértékben képes hozzájárulni ahhoz, hogy a gyermekek megismerjék a média működésének mozgatórugóit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját, valamint az egyes médiajellemzők jogi és etikai jelentőségét.

Megvalósítás lehetőségei

A tanítás-tanulás folyamat során számos a médiához köthető eszközzel, média tartalommal találkozhatnak a tanulók.

Feladatunk felhívni a figyelmüket a média előnyös és káros hatásaira. Konkrét javaslatokat téve – az iskola által – megbízhatónak tartott médiumok használatára. Segítenünk kell az egyes forrásokban történő eligazodást.

A médiatudatosság fejlesztése minden műveltségi területet átszö. Minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás keretében lehetőség van valamilyen formában a fejlesztésére.

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a szülők figyelmét felhívni a médiahasználat lehetséges hatásaira.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni.

Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében.

A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, a különböző információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában:

- az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése);
- az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása;
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka;
- az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra fejlesztése;
- az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség.

A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulónak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését.

III.2. Az iskolai nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoportok heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában.

A pedagógiai munka színvonalának további emelése érdekében magas szintű szakmai felkészültséggel rendelkező tanárookra van szükség. Ezt szolgálják a külső továbbképzéseken való részvételek és az önképzés. A Nevelési Program céljainak megvalósítása érdekében fontos az egymás közötti folyamatos és rendszeres kapcsolattartás, valamint a munkaközösségek aktív szakmai munkája. Az eszközök megválasztásakor az iskola tanítói, tanárai - a pedagógiai programban meghatározott kereteken belül - önállóságot élveznek. Tudatosan törekszünk a haladó pedagógiai módszerek, a pedagógiai innováció eredményeinek, eszközeinek megismerésére, és azoknak az iskola pedagógiai kelléktárába történő felvételére. Az eredményekre vezető az oktatás hatékonyságát jobban biztosító tanulási tevékenykedtetések bevezetésére. Az alkalmazott módszer megválasztáskor az alábbiakat tartjuk fontosnak:

- a tanulók „újrafelfedező” tevékenységén alapul, cselekedtető jellegű;
- a felfedeztetés és a felfedezés egységet alkot, melynek eredményeként a tanítás és tanulás módszere azonos;
- alkalmazkodik a tanuló életkorához, pszichikus sajátosságaihoz, illetve az adott tantárgy jellegéhez;
- igazodik a tanulók képességeihez, készségeihez, fejlődési üteméhez, ennek érdekében a differenciált foglalkoztatás (önálló, kiscsoportos, egyénre szabott) lehetőségét is tartalmazza;
- fokozzuk a bevezető és kezdő szakaszban a játékosságot;
- az intellektuális és emocionális (pozitív) motiváción alapul;
- a módszer - alkalmazkodva a kor követelményeihez - kiemelt figyelmet szentel az ismeretek, az információk megszerzését szolgáló technikák megismertetésének, elsajátításának;
- a pedagógiai folyamatban az "egyszerű" információ-átadás helyett maga az információszerző, aktív tevékenység kerül előtérbe;
- elősegíti a megszerzett konkrét ismeretek általánosítását, majd a gyakorlatban, más helyzetben való "újraalkalmazását";

A gyerekek a nevelő- oktató munka során ismereteket szereznek és megtanulják a megszerzett ismeretek sikeres alkalmazását. A tanulás-tanítási tevékenység közben betartjuk a szemléletesség, fokozatosság elvét, cselekedtetjük a gyerekeket, önállóságra neveljük őket.

Az ismeretek sokoldalú, a gyakorlat és az elmélet felől történő megközelítését egyaránt segítjük. A tapasztalatszerzéstől a tudatos alkalmazásig a tanulók aktív részvételét, cselekedtetését tartjuk szem előtt. Megláttatjuk az összefüggéseket, felismertetjük a transzformációs lehetőségeket.

A tantervi ismeretek elsajátításának legfontosabb színtere a tanóra. A tanulók aktív részvétele elengedhetetlen feltétele az ismeretátadási és befogadási folyamatnak.

A tanórán kívüli ismeretszerzésben az önállóság dominál, fő célja a tanórán szerzett ismeretek gyakorlása, kiegészítése, új szempontból való megközelítése, megtanulása.

Az iskola módszertani és taneszközeinek az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célok teljesülést kell szolgálnia. Az eszközök megválasztása a pedagógus által alkalmazott módszernek megfelelően, szabadon történik. Az eszközök megválasztásakor azonban törekedni kell az alkalmazhatóságuk és hatékonyságuk figyelembevételére és rendszeresen felülvizsgáljuk. A tanórákon felhasználjuk a korszerű audiovizuális és elektronikus eszközöket.

Az eszközrendszer meghatározásakor, a szükséges fejlesztési irányok kijelölésekor a Nemzeti Alaptantervből, a miniszter által kibocsátandó kötelező taneszköz jegyzékből, valamint a helyi Pedagógiai Programban megfogalmazottakból indulunk ki.

Oktató munkánk céljait a tanítási órákon az alábbi szervezeti formák és módszerek segítik:

- motiválás – tanulásra ösztönözzük a gyerekeket;
- aktivitás - előtérbe helyezzük a tanulók tevékenykedtetését biztosító módszereket;
- differenciálás – egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés.
- egyéni fejlesztés - megsegítést alkalmazunk a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek

III.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember rendeltetése, életének célja ősi probléma. A nevelési, tehát személyiség-fejlesztési törekvések ugyanakkor célul feltételezik azt az emberképet, amelynek kialakítását vagy kialakulását kívánatosnak tartják. A keresztény személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. A legfőbb emberi értékek a keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus példáján mutatkoznak meg a legteljesebben. A keresztény emberkép legfőbb összetevői kiolvashatók a Jézusi válaszból:

”Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.” (Mk 12,30).

A mai pszichológiai, lélektani nyelvezetre lefordítva: az ember akkor teszi helyesen a legfőbb – és minden egyéb – feladatát, ha személyiségének **érzelmi, motivációs, értelmi** és **akarati** komponensei összhangban, összhangoltan működnek.

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket a következő feladatok köré csoportosítjuk:

1. Érzelmi nevelés

Az érzelmi nevelésünk kiindulópontjául az a szeretetteljes iskolai légkör és pedagógusi magatartás szolgál, melynek megvalósításán évek óta fáradozunk. E téren alapvető fontosságú a pedagógus-gyermek érzelmi kötődése, mely egymás kölcsönös elfogadásán, tiszteletén, szeretetén segítésén, az egymáshoz való alkalmazkodáson alapul. Az érzelmi nevelés során a gyereket az őt körülvevő közösséghez való viszonyában érzékenységre, problémameglátásra és megoldásra, helyes magatartásformák kialakítására neveljük. Feladatunk megtanítani őket a siker és kudarc elviselésére, a konfliktushelyzetek megoldásának keresésére, a pozitív gondolkodásmód elsajátítására. Az iskolai környezet, mint élettér biztosítsa az egészséges testi- lelki és szociális fejlődésük színterét.

Az iskola és a szülői ház kapcsolatának rendszerességével, a szülők és a pedagógusok kölcsönös bizalmon alapuló együttműködésével is erősíteni kívánjuk a gyermeket érő pozitív érzelmi hatásokat.

2. Motiváció fejlesztése

A személyes motiváció magában foglalja az egyén énképét, önismeretét, biológiai és pszichológiai szükségleteit, valamint azokat a vállalt és önként kitűzött céljait, amelyek sikeres végrehajtása növelik a személy – a tanuló – önbecsülését közvetlenül vagy közvetett (pl. elismerés) úton. A fejlesztése során kiemelt feladatunk, hogy a tanuló egyéni fizikai-pszichikai adottságait és képességeit felmérve személyre szólóan adjunk erőfeszítéssel, de sikerrel elvégezhető feladatokat számára. Ezek lehetnek egyéni vagy közösségben végzett feladatok egyaránt. A teljesítés értékelése még kudarc esetén is – figyelembe véve a megtett erőfeszítést – nagyon fontos önértékelési és önbecsülési folyamatokat indít el a gyermekekben. A sikerrel elvégezhető feladatok és ezek megfelelő értékelése a legfontosabb személyiségfejlesztő tevékenységeink.

3. Értelmi képességek fejlesztése

A személyiség értelmi összetevői leginkább az ismeretszerzéssel és feldolgozással összefüggő képességeket jelentik (érzékelés, észlelés, megfigyelés, tapasztalás, lényegkiemelés, rendszerezés, elvonatkoztatás, általánosítás, analízis, szintézis).

A megismerés folyamatában a következő tevékenységeket végeztetjük:

- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése;
- a megismerés képességének fejlesztése;
- az önismeret, a céltudatosság kialakítása;
- a helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

E műveletek során fejlesztjük tanulóink figyelmét, emlékezetét, kreativitását, képzeletét, kombinációs készségét. Dominánsnak tekintjük a logikus gondolkodás területén a problémalátás, megoldás fejlesztését, az alternatív megoldások keresésére az ok-okozati összefüggések meglátására, következtetések, magyarázatok megfogalmazására, a szabályszerűségek felfedezésére való ránevelést.

4. Akarati tulajdonságok fejlesztése

A tudás megszerzése kitartó, fáradtságos munka eredménye, amelyet eredmények és kudarcok egyaránt kísérnek. A tanulás értelmének belátása, beláttatása nem automatikus, hanem a tanítás-tanulás minősége által alakul ki. A tanítás-tanulás sikerességéhez a tanulónak motiválnak és a probléma-megoldás iránt elkötelezettnek kell lennie. A tanulási motiváció minősége és erőssége függ a személytől, de függ a környezet kultúrájától, elvárásaitól, kihívásaitól.

A személyiség legmélyebb rétegeit érintő akarati döntés az, ha valaki egy adott feladat, probléma megismerése esetén a kedvezőtlen körülmények ellenére is a megküzdés stratégiáját választja.

A tanuló motiváltságának és képességeinek ismerete, az ehhez illeszkedő feladatok, valamint az önálló cselekvés lehetőségének megteremtése szükséges a személy akarati tényezőinek fejlesztéséhez.

A pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Az általunk fontosnak tartott, kialakítandó személyiségjegyek:

- a helyes önértékelés;
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük;
- józan, megfontolt ítélőképesség;
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség;
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében;
- a szelídség, az alázat, a türelem;
- alaposság kialakítása;
- a mértékletesség;
- a bűnbánatra való készség;
- a belső csendre, elmélyülésre való igény;
- hűség Istenhez és embertársainkhoz;
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

III.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok

Napjaink közfelfogásában az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészség olyan pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Egészségfejlesztés folyamata magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket (tanulókat) arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere, hiszen a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására. Feladatunk, hogy egészséges életmódra neveléssel segítsük hozzá a tanulókat az egészséges testi és lelki állapotuk örömteli megéléséhez.

Az egészséges életmód kialakítására irányuló nevelési tevékenységünk alapelvei, és céljai:

- segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában;
- fejlessze az életvezetési képességeket;
- fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért;
- készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására;
- segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését;
- valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára;
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Az egészséges életmód kialakítására irányuló nevelési tevékenységünk területei:

- mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség;

- egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával;
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében;
- öltözködés;
- higiénia, tisztálkodás;
- egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és a tanórán kívüli nevelésben;
- ésszerű napirend kialakítása;
- egészségügyi szűrővizsgálatok.

Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink:

- információközlés, felvilágosító előadások, bemutatás
 - ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
 - baleset- és munkavédelmi oktatás (pedagógusoknak, diákoknak),
 - tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra,
 - tanórai foglalkozások során oktató, nevelő tevékenységben folyamatosan,
 - különböző alkalmi kiadványok segítségével.
- prevenció, kötelező szűrővizsgálatok, szervezett speciális tanácsadás
 - iskolaorvos, iskolavédőnő által végzett szűrések (látás, hallás, vérnyomás, testsúly stb.),
 - ortopédiai szűrések (lúdtalp, gerincferdülés), fogorvosi szűrés,
 - osztályosok szűrése (iskolapszichológus, logopédus)
 - állóképesség mérés (testnevelés órán), pályaalakalmassági vizsgálat,
 - drog-prevenció (osztályfőnöki órán),
 - tanulási és/vagy magatartási problémával küzdő gyermekek nevelési tanácsadóba irányítása.
- közvetlen hatású iskolai tevékenységek
 - példamutató iskolai hatás;
 - termék, folyosók, udvar, orvosi rendelő, élő sarok kialakítása;
 - a pedagógusok, a dolgozók példamutatása;
 - az iskolai házirend és napirend alkalmazása, (viselkedés, öltözködés, életvitel stb.)
 - mindennapos testnevelés,
 - iskolai étkeztetés,
 - szabadidős tevékenység (tömegsport, kirándulás, sportvetélkedők, játékszervezés stb.)
 - iskolai rendezvények (táborozás, véradás, egészség-nap stb.),
 - családlátogatások (osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős).

A gyermek legalapvetőbb – iskolán kívüli - közössége a család. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket a gyermek iskolába kerülésével hatékonyan lehet és kell is fejleszteni, alakítani. Szükség esetén a családi nevelés segítése is feladata az iskolának, az osztályfőnöknek vagy a gyermekvédelmi felelősnek.

Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

III.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali beavatkozás, amelyet a sérült személy (felnőtt vagy gyermek) kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvosok, vagy más személyek megérkezése előtt. Az elsősegély célja az élet megmentése, megakadályozni a további egészségkárosodást, illetve elősegíteni a gyógyulást.

Elsősegély-nyújtó az a személy, aki elvégzett egy elméleti és gyakorlati képzést adó tanfolyamot, és szakmailag ellenőrzött vizsgát tett annak anyagából.

Az elsősegély-nyújtó kötelességei:

- gyorsan és biztonságosan felmérni a helyzetet, majd ezt követően megfelelő segítséget kérni;
- amennyire lehet megállapítani a sérülés vagy betegség természetét;
- azonnal elvégezni - a fontossági sorrend betartásával - a helyes és halaszthatatlan beavatkozásokat;
- intézkedni, hogy a sérültet elszállítsák kórházba, orvosi rendelőbe, vagy haza;
- a sérülttel maradni mindaddig, amíg átadhatja őt a megfelelő személynek;
- jelentést írni és átadni, további segítséget nyújtani, ha szükséges.

Az intézmény elsősegély-nyújtó tanfolyam végzésére kötelezett dolgozói: a testnevelést, technika-életvitelt vagy biológiát tanító tanárok, az iskolatitkár, valamint a tűz- és balesetvédelmi megbízott.

Az iskola a szakemberek elméleti és gyakorlati tudásának segítségével, szakirodalom felhasználásával és korábbi tapasztalatok alapján elkészíti és a dolgozókkal, tanulókkal ismerteti azokat az elsősegély-nyújtási alapismereteket, amik révén iskolánk dolgozói, tanulói segíthetik az elsősegély-nyújtók munkáját.

A munka- és balesetvédelmi oktatáson túl elsősegély-nyújtási alapismeretekben kell részesíteni minden osztályfőnöki munkakört betöltő, kirándulást vagy tábor szervező, illetve sporttevékenységet felügyelő nevelőt.

Tanulók számára az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, technika és testnevelés óra) valamint délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók:

- ismerjék fel a vészhelyzeteket, baleset, sérülés esetén őrizték meg a nyugalmukat;
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, tudjanak gyorsan és ésszerűen cselekedni, intézkedni;
- ismerjék az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat;
- ismerjék a mentőszolgálat felépítését, működését, készség szinten sajátítsák el mikor, és hogyan kell mentőt hívni.

Az iskolai elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatásának formái, eszközei:

- lexikális ismeretek oktatása (fogalmakkal, kérdőívekkel, tesztfeladatokkal, projektfeladattal);
- kép-, film- és egyéb szemléltető eszközök felhasználása, bemutatók készítése;
- gyakorlati oktatás próbahelyzetekben, gyakorlati bemutatók.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatásának eredménye tanulóink szaktudásának és tájékozottságának bővülése, valamint az alábbi alapkészségek (kompetenciák) fejlesztése:

- a probléma felismerése;
- a gyors és szakszerű cselekvés;
- a mások iránti érzékenység;
- az együttérzés a bajba jutottakkal szemben.

III.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”¹

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és az társadalom közötti kapcsolatot alakítja ki, teremti meg. Kiemelt feladat a nevelési célok megvalósításában a jellemnevelés, a közösségteremtés.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése a felnőtt életre. A gyermek fejlődése szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől. Ha a tanulók kötődnek az egyes iskolai közösségekhez, ez felerősíti az azokon keresztül közvetett módon megvalósuló oktatás és nevelés hatását. Ezért alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés és oktatás eseményeinek igényes, színvonalas megszervezése és irányítása.

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A legfontosabb közösségek: baráti kör, osztályközösség, iskolai közösség.

Az iskolai baráti körök leginkább a közös érdeklődés alapján szerveződő azonos tevékenységekben alakulnak ki. Hatásuk azért jelentős, mert a tanuló részvétele a közösségben önkéntes választáson alapul, ezért a nevelőnek más típusú módszereket és eszközöket kell alkalmaznia a közösségépítés és fejlesztés céljából.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladata, hogy építve a tanulók érdeklődésére és önállóságára fejlessze kreativitásukat, készítse őket önfejlesztő hozzáállásra.

A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályfőnöki óra fontos színtere a gyermek személyiségének kibontakoztatásának, közösségi emberré formálásának. Eszményeket kell választaniuk, példaképeket. Baráti és társas kapcsolatok keresésére, az egyén és közösség harmonikus viszonyának megvalósítására buzdítjuk tanítványainkat. Iskolánk diákjaitól elvárjuk, hogy osztálytársaikkal jó osztálytársi kapcsolatot alakítsanak ki, az egész osztály egy közösséget alkosson. E téren fontos szerepet kapnak a közösségi élmények, ezek megőrkítése, felidézése, a hagyományápolás

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos a szerepe a problémák keresésében és azok felismerésében. Fontos a szerepe és a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család. Az osztályfőnöknek kell felismerni a tanuló problémáit, érzékelni az esetleges deviáns eseteket, és megtalálni a

¹ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 34. oldal

problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra. Az iskolai közösség keretében végzett közösségnevelő tevékenységeink az alábbiak:

- az iskolai hagyományok ápolásával összefüggő rendezvények (Veni Sancte, új tanulók fogadalomtétele, ballagás, Te Deum);
- nemzeti ünnepek és emléknapok (okt.6., okt.23., jan.22., márc.15., jún.4.);
- egyházi ünnepek és események (a magyar szentek ünnepei, adventi gyertyagyújtások, húsvéti lelkigyakorlat, pünkösdi egyházmegyei nap);
- a családdal, a szülőkkel való kapcsolatot erősítő rendezvények (családi-nap);
- háziversenyek, vetélkedők, művészeti bemutatók;
- nyári és napközis táborozás megszervezése;
- diákönkormányzat működésének támogatása;

III.7. A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége

Az iskolánkban a tanulók **érdekeinek képviselőjé**re diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat dönt saját működéséről. A működést és a kapcsolattartást az összekötő tanár segíti.

Az így megbízott pedagógus - a diákönkormányzat megbízása alapján - eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében.

A diákönkormányzat véleményezési és javaslattevési joggal rendelkezik az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat **véleményét** ki kell kérni:

- az iskolai Szervezeti és Működési Szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- a Házirend elfogadása előtt;

A diákönkormányzat **dönt**:

- saját működéséről;
- a diákönkormányzat működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról;
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről;

Az iskola havonta az előre megadott időben és helyen biztosítja a diákönkormányzat zavartalan működési feltételeit. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, berendezéseit az intézményi SZMSZ és a Házirend használati rendszabályai szerint térítésmentesen veheti igénybe.

A diákönkormányzat érdekérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre való nevelés is, melynek keretében a tanulók a pedagógusok segítségével saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

A diákönkormányzat feladata:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak;
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése;
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes kulturális vagy társas élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség;
- a közösség iránti felelősségérzet, felelősségtudat kialakítása, fejlesztése;
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése;
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

III.8. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy képességét, szaktudását és lehetőségeit legjobban hasznosítva nevelje és oktassa iskolánk tanulóit a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és iskolánk pedagógiai programja alapelveinek, értékeinek és célkitűzéseinek szem előtt tartásával.

Feladata, hogy intézményi és egyéni lehetőségeit felhasználva szakmailag, pedagógiailag és lelkiéletét érintően is tovább képezze magát, valamint tevékenységét oly módon végezze, hogy az intézménynek (iskola és óvoda) és az egyházmegyének az érdekeit ne sértse.

Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre tekintettel a nevelőtestület minden tagját kötelessége a vonatkozó törvények és rendeletek, helyi szabályzatok, dokumentumok, munkáltatói utasítások ismerete. A pedagógust az ezekben foglaltak betartására az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja.

A pedagógus intézményi feladatai közé tartozik a tanulók felügyelete, az egészség és a testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadása, az intézményi védő- óvó intézkedések betartása és betartatása, valamint közreműködés a gyermekvédelmi feladatok végrehajtásában.

Minden pedagógustól elvárt a keresztény értékrend tiszteletben tartása, valamint a pedagógusi etika írott vagy íratlan szabályainak betartása, a munkahelyi információk bizalmas kezelése, a (nevelők, szülők, tanulók között) felmerülő problémák lelkiismeretes megoldása, továbbá a kulturált viselkedés és megfelelő öltözet az iskolai, vagy iskolán kívüli rendezvényeken.

Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök, akit az igazgató bíz meg minden tanév júniusában. Az osztályfőnököt – feladatai ellátásában – osztályfőnök-helyettes segíti.

Az osztályfőnökök feladatai és hatáskörük:

- a keresztény pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait;

- az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelik osztályaik tanulóit, munkájuk során tekintettel vannak a tanulók személyiségfejlődésének sajátosságaira;
- segítik az osztályközösség kialakulását, a tanulók szociális készségeinek fejlődését;
- célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, hogy osztályuk jó közösséggé váljon;
- tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve családlátogatást tart;
- az intézmény nevelési céljainak megfelelően formálja tanítványai személyiségét, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését;
- megkülönböztetetten figyel azokra, akik képességeik alatt teljesítenek, felderíti az okokat és segít kiküszöbölni azokat;
- keresi a szegényebb tanulókon való segítség módjait;
- figyelemmel kíséri tanítványai tanulmányi eredményeit, ellenőrzi, hogy be van-e írva minden osztályzat az ellenőrzőjükbe;
- koordinálja és segíti az osztályában tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat;
- szükség esetén tanácskozást (osztályértekezlet) hív össze az osztályukban tanító pedagógusok számára;
- az osztályban tanítókkal összehangolva, egyetértve minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát;
- rendszeresen tájékoztatja osztályát az iskolai feladatokról;
- tanítványaival tanulmányi kirándulást szervez, kulturális programokon tanulói kíséretet lát el;
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálaton való részvételéről;
- tanévente legalább három szülői értekezletet tart;
- szoros kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével;
- a nevelő munkájához tanmenetet készít;
- elvégzi az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket /anyakönyv, osztálynapló vezetése, a továbbtanulással kapcsolatos teendők;
- a püspöki biztos segítségével, útmutatása alapján felügyelik, és példamutatásukkal gondozzák, irányítják a tanulók lelki életét, osztályaik hitéleti tevékenységét.

III.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű tanuló, (SNI)
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, (BTM)
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. (HH v. HHH)

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos feladatok

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esetében alapelvünk a tanulók állandó és rendszerszerű felzárkóztatása.

A fogyatékoság egyes típusaival összefüggő feladatoknál a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelveit és a vizsgaszabályzatokat vesszük figyelembe. (32/2012 EMMI rendelet)

A felzárkóztatás érdekében, a tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében kell megvalósítani a felzárkóztatást.

A kudarcok csökkentésére irányuló tevékenységünk

Az iskola a tanulók igénye szerint felzárkóztató-fejlesztő (korrepetálásokat) és egyéni foglalkozásokat szervez a hátrányos helyzetű vagy más okból lemaradó tanulók felzárkóztatása céljából. A fejlesztő munkát az iskola fejlesztőpedagógusával közösen végzi.

Tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése e téren is fontos feladat. A személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük a lelki, a viselkedésmódbeli lemaradások leküzdésében. A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. A lemaradás fokának és okainak feltárásával kezdődik, minden esetben cél a hiányosságok leküzdéséhez vezető legmegfelelőbb módszer kiválasztása, ami nagy körültekintést igényel.

A korrepetálás a tanulók felzárkóztatására alkalmas forma Betegség vagy hiányzás után, gyengén teljesítő, bizonytalan tanulók esetében fokozzuk a felzárkóztatást. A tanuló korrepetálásra kötelezhető, ha az aktuális tananyag ismeretében alapvető hiányosságai vannak, vagy hosszabb hiányzás után a tananyag bepótlása érdekében a tananyag elsajátításához átlagosnál több segítséget igényel.

Nagyobb gondot kell fordítani a tanórai differenciálás adta lehetőségek kihasználására, mert a tanórai differenciált foglalkoztatás alkalmas színtere a lemaradó tanulók felzárkóztatásának. Ki kell használni a csoportbontások lehetőségeit. Ezt indokolják a magas osztálylétszámok és a heterogén összetétel. A felzárkóztatást segítő program eredményességét a továbblépés feltételeinek teljesítése bizonyítja.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermek folyamatos tevékenységének és fejlődésének során vehető észre a beilleszkedési, magatartási problémája. Kezelésében elsődleges szerepe van az osztályfőnöknek, aki a problémát a családnak jelzi és vele együtt közösen keresi a megoldást.

Iskolánkban pedagógus - fejlesztési, differenciáló- segíti rászoruló gyermekeink fejlődését, aki folyamatosan konzultál a gyermeket tanító pedagógusokkal, az érintett gyermekek szüleivel, valamint a nevelési tanácsadó és egyéb társintézmények különböző szakembereivel (pl. gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus).

Szoros kapcsolatot tartunk a helyi óvodákkal, a nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal, szükség esetén esetmegbeszéléseken vesznek részt.

Elengedhetetlen, hogy a munkaközösségeken kívül az egy osztályban tanítók közössége gyakran találkozzon megbeszélve a problémákat.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása során alkalmazott tevékenységek:

- hosszabb türelmi időszak biztosítása a tanuló számára;
- az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése: a tanulási problémákkal, tanulási nehézséggel, részképesség-zavarral küzdő gyermek fejlesztése fejlesztő foglalkozásokon;

- egyéni foglalkozások;
- differenciált oktatás, változatos tevékenységi formák biztosítása órakereten belül és azon kívül is;
- motiválás (a megfigyelhető pozitív eredmények azonnali jelzése, dicséret);
- csoportmunka szervezése;
- tanulás módszertani ismeretek elsajátíttatása;
- felzárkóztató foglalkozások: tantárgyi és/vagy fejlesztő foglalkozások;
- a megismerő funkciók rendellenessége (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) miatt szakértői véleményben foglaltak alapján az adott tanulók felmentése bizonyos tárgyak (pl. nyelv, matematika) értékelése alól; fejlesztésük megszervezése az iskolán belül, adott esetben a nevelési tanácsadóban;
- a pedagógusok tájékoztatása az adott tanulási problémák, nehézségek jellemzőiről, módszertani segítségnyújtás, rendszeres konzultáció pedagógusi konzultációs órákon;
- a szülők tájékoztatása az adott tanulót érintő problémák, nehézségek mibenlétéről, módszertani segítségnyújtás szülői konzultációs órákon;
- az IKT eszközök alkalmazása a fejlesztésben: felzárkóztató és fejlesztő-, oktatóprogramok egyéni és kiscsoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiájának kifejlesztését. A tehetség gondozása Istentől ránk szabott feladat. Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget talentumainak kibontakoztatására.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészítés, plusz feladatok, tanárral való konzultációs lehetőségek szolgálják.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulókat különféle iskolai tevékenységekkel széleskörűen fejlessze. Célunk a tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk megszervezése, fejlesztésük biztosítása, a kimagasló teljesítmények elismerése, jutalmazása.

Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni tehetséges tanulóinkat.

A jó tanulmányi eredmények mellett támogatjuk az eredményesen sportoló, vagy kiváló közösségi munkát végző tanulókat is.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tehetség tudatosítását, megerősítését az egyéneken és környezetükben egyaránt. A tehetséggondozás folyamatos az iskolai élet minden területén.

A tehetséggondozás folyamata:

- követjük a gyermek természetes érdeklődését, tájékozottságát;
- irányítjuk figyelmét, megbízatásokat, feladatokat adunk érdeklődési körének megfelelően;
- önálló kezdeményezéseit támogatjuk;
- a műveltségi területekhez kapcsolódva szereplési, előadási, versenylehetőségeket biztosítunk;
- teljesítményüket értékeljük, kiemelkedő eredményeiket jutalmazzuk, elismerjük.

A tehetséggondozásnak, megmérettetésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, az emberiség javára váljék.

Feladataink, tevékenységeink a tehetséggondozás érdekében:

- iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések szervezése, esetenként azok bemutatása más intézményekben is /pl.: Öregek Otthona.../;
- szakkörök szervezése, működtetése;
- a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése;
- tanulmányi versenyekre való felkészítés;
- tanulmányi versenyeken való részvétel;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- önálló kiselőadások órákon, szakkörökön, ezekre való felkészítés;
- differenciált óravezetés, differenciált feladatok adása;
- a házi feladatok differenciálása;
- egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással;
- önálló kezdeményezések támogatása /pl. produkciók, produktumok bemutatása/;
- projektek, témahét szervezése a különböző tehetségekre alapozva;
- intézményünkben kiemelt fontosságú az anyanyelvi és idegen nyelvi / német nemzetiségi/;
- kommunikációs készségek fejlesztése;

III.10. Az esélyegyenlőséget szolgáló és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, a közösségi viselkedés és szabályok ismeretében, valamint a higiénia terén is.

A szociális hátrányok felderítésében és leküzdésének segítésében az alábbi tevékenységi formák szerint járunk el.

- helyzetfeltárás;
- a segítő tevékenység formáinak és működési rendjének (tanulószoza, felzárkóztató foglalkozások, stb.) megszervezése;
- a külső kapcsolatrendszer kiépítése, fenntartása (szakszolgálatok, támogatók);
- a juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének kialakítása;
- étkeztetési támogatás;
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása;
- ruhaadomány szervezése;
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, mozi-, színház-, múzeumlátogatás szervezése;
- tehetséggondozó programok szervezése;
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.);
- pályázati lehetőségek kihasználása a tanulmányi kirándulások, táborozások segítésére;
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása;
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

III.11. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységek

A családok életének kedvezőtlen alakulása eredményeként leginkább a gyermekek kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

A gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tesz a rászorulóik érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel. Indokolt esetben családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel (a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel).

A gyermekvédelmi tevékenységünk három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése;
- az okok feltárása;
- megszüntetése.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskolaafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

III.12. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.

Intézményünk a nevelésben elismeri a család elsődlegességét. Nyitottak vagyunk a szülők felé, nemcsak szemlélői, hanem tevékeny részesei az „együtt nevelésnek”. Segítő, megbecsülő partneri viszonyra törekszünk, a kapcsolattartás különböző módjainak, lehetőségeinek kialakításával.

Az iskola kapcsolatrendszerében sajátos helyet foglalnak el a szülők, mert az iskolával való alkotó együttműködésük során kölcsönösen hatással vannak egymásra az iskola konkrét nevelési céljainak formálódása, megvalósítása módjainak alakulása szempontjából. Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, és lehetőségeikhez mérten anyagilag támogassák. Kéri és elfogadja a szülők tevételes segítségét nevelési szempontból fontos programjainak megvalósításában (Pl: karitatív munka szervezése, lebonyolítása, ellenőrzése, vendégek meghívása, "hagyományos" SZMK-s szervezőmunkák.)

Az iskola objektíven és szeretettel a szülők elé tárja a gyermekükkel kapcsolatos problémákat, szükség szerint tanácsot ad a tanuló megítélésére, további irányítására, nevelésére vonatkozóan. Az iskola jogosan elvárja, hogy az intézménnyel, tanárokkal kapcsolatos problémáikat először az érintettekkel beszéljék meg.

Tisztelettel és szeretettel fogadja a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul megvizsgálja igazságtartalmukat, törekszik az esetleges hibák kijavítására. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. A szülői szervezettel való kapcsolattartást az SZMK vezető és az összekötő tanár segíti.

A szülő és a pedagógus együttműködésének első szintje és alapvető módja a tájékoztatás, értesítés és meghívás. Célja a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. Formái és eszközei:

- folyamatosan és személyre szólóan a tájékoztató füzetben vagy az üzenőfüzetben;
- folyamatosan, illetve havonta iskolai szinten az iskola honlapján.

Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni.

Pedagógiai területen	Lelki életben
Szülői értekezlet	Közös mise
Fogadóóra	Egyházi közösségek által szervezett előadások
Családlátogatás	Lelki nap, lelki gyakorlat
Beszélgetés, konzultáció	Családi nap (kirándulás, sport)
Szülői fórumok	Kulturális előadás, ünnepség
Levelek, írásos anyagok Hirdetőtábla (tájékoztatás, ismeretterjesztés)	

Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Támogatási lehetőségek:

Iskola részéről:

- programok szervezése;

- a rászorulóknak részére anyagi támogatás lehetőségeinek felkutatása;
- pályázatok;

Szülők részéről:

- az iskola alapítványának támogatása az adó 1 %-ával, vagy egyéb módon;
- szakmunkával való segítség;
- kíséret, felügyelet biztosítása;

Együttműködés a tanulókkal

- az igazgató a tanulókat iskolagyűlésen havonta egyszer tájékoztatja az iskolai élet őket érintő eseményéről, képviselt vagy vállalt feladataik teljesítéséről;
- a diákönkormányzatot segítő tanár, a diákönkormányzat vezetője havonta, illetve félévente tájékoztatják a tanulókat;
- az osztályfőnökök osztályuk tanulóit folyamatosan, illetve hetente az osztályfőnöki órákon személyesen, szükség esetén a tájékoztató- illetve az üzenőfüzetben keresztül is tájékoztatják;
- a tanuló, a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok a tájékoztató füzetben folyamatosan tájékoztatják;

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a Szülői Munkaközösséggel.

Kapcsolattartás a külső partnerekkel

Az intézmény saját szakszerű és színvonalas működését külső szervezetekkel történő rendezett és rendszeres munkakapcsolatokon keresztül biztosítja. Az intézmény kiemelt kapcsolatot tart fenn az alábbi szervezetekkel:

- Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet - KPSZTI (pedagógiai szolgáltatások)
- Székesfehérvári Egyházmegyei Hivatal EKIF (fenntartói feladatok)
- Budaörs Város Önkormányzat (köznevelési feladatok)
- Budaörs Városi Uszoda Sportcsarnok és Strand (uszodahasználat az úszásoktatáshoz)
- Budaörs Kistérség Többcélú Társulása Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat (gyermek és ifjúságvédelem)
- Budaörsi Nevelési Tanácsadó (BTM tanulók ellátása, iskolaérettségi vizsgálat, SNI tanulók vizsgálata)
- Europ-Med Orvosi Szolgáltató Kft. és Egészségügyi Központ (orvosi és iskolavédőnői valamint fogorvosi ellátás)
- Leopold Mozart Zeneiskola (szolfézs, hangszeres zene oktatása)
- Budaörs Német Nemzetiségi Önkormányzata (német nemzetiségi oktatás)

Az intézmény a rendszeres egészségügyi vizsgálatokat iskola orvosi, iskola védőnői, valamint fogorvosi és fogászati asszisztensi ellátással biztosítja.

Az iskolaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény igazgatóhelyettese, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az iskolatitkár végzi. Az iskolaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyeztetni az intézmény igazgatójával.

Az iskolaorvos minden tanévben (nevelési évben) elvégzi a következő feladatokat:

- Az intézmény tanulóinak, gyermekeinek folyamatos egészségügyi felügyelete, a tanulók, gyermekek évente egy alkalommal történő szűrővizsgálata.
- A vizsgálatkor talált kóros elváltozások esetében a tanuló, gyermek gondozásba vétele.
- A testnevelési órákkal kapcsolatos gyógytestnevelési, könnyített-, felmentett- illetve normál testnevelési csoportokba való besorolást a tanévet megelőző május 15-ig elvégzi, kivéve, ha a vizsgálat oka később következett be.
- Végrehajtja a szükséges és esedékes védőoltásokat, ellenőrzi az elrendelt járványügyi intézkedések végrehajtását.
- Sürgősségi eseti ellátást végez.
- Gondoskodik a tanulók, gyermekek egészségügyi állapotáról tanúskodó dokumentumok vezetéséről, a védőnő közreműködésével rendszeresen ellenőrzi, hogy a tanulók, gyermekek a szükséges szakorvosi vizsgálatokon részt vegyenek.
- Az osztályok, csoportok szűrését követően kapcsolatot tart az osztályfőnőkkel, valamint a testnevelővel, ill. a csoportvezető óvodapedagógussal, konzultál velük a tapasztalatairól, felhívja figyelmüket a gyermekeknél, tanulóknál tapasztalt rendellenességekre.

Az iskolai védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését.

- Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét.
- Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.).
- A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény igazgatóhelyettesével, iskolatitkárával.
- Végzi a diákság körében a szükséges felvilágosító, egészségnevelő munkát, osztályfőnöki órákat, előadásokat tart az osztályfőnökkel együttműködve. Figyelemmel kíséri az egészségügyi témájú filmeket, könyveket, folyóiratokat, azokat mindennapi munkájában felhasználja.
- Kapcsolatot tart a segítő intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálatok, Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat stb.).

A fogorvos és fogászati asszisztens minden tanévben (nevelési évben) elvégzi a tanulók (gyermekek) esetében a fogbetegségek szűrését (fogszuvasodás, szabálytalan fogazat stb.). Az osztályok (csoportok) időbeosztását az igazgatóval szeptember 15-ig egyeztetik, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az iskolatitkár végzi.

Az intézmény figyelemmel kíséri a tanulók, gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskolaérettség megállapításával, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, valamint a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló ellátásával kapcsolatos feladatok megszervezéséért, a feladatok szakszerű elvégzésének ellenőrzéséért az intézményegység-vezető, ill. az igazgatóhelyettes a felelős. Feladat- és felelősségi körükbe tartozik az ezen ellátás elvégzésébe bekapcsolódó pedagógiai szakszolgálatokkal, ill. gyógypedagógusokkal történő kapcsolattartás is.

III.13. A tanulói felvétel, átvétel általános és helyi szabályai

Tanulói jogviszony jelentkezés alapján, felvétel vagy átvétel útján jön létre.

Felvételi vizsga az általános iskolában nem szervezhető, de egyházi intézményként a tanulók felvételénél és átvételénél előfeltételként követelhetjük, illetve vizsgálhatjuk a római katolikus, általánosan a keresztény vallás és értékrend elfogadását.

A tanulói jogviszony a beiratkozás napjától- első osztályosok esetében a beíratást követő tanévnyitó napjától- a kiiratkozás, illetve a más intézménybe, középiskolába történő átiratkozás napjáig tart.

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti közzethatár. A felvételtől az igazgató dönt, az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele utáni nyolc napon belül. A felvétel alapfeltétele, hogy a szülők és gyermekük elfogadják az intézmény pedagógiai programját, és eltökéltek legyenek annak megvalósítására, támogassák azok megvalósítását. Ismerkedő beszélgetést tartunk, melyen a szülők a gyermekeikkel együtt vesznek részt. A felvétel után szülői együttműködési szándékukat egy írásos nyilatkozatban erősítik meg, melyet minden évben megújítanak.

Az iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- ha készült korábban, a nevelési tanácsadó szakvéleményét
- megkeresztelt gyermek esetén a keresztlevelet;
- a TAJ hatósági igazolványt;
- valamint le kell adni az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az 1. osztályba való felvételnél előnyt élveznek:

- a saját óvodából jelentkező gyermekek;
- azok, akiknek már a testvére is intézményünk tanulója vagy tanulója volt;
- a hitüket gyakorló családok gyermekei.

A német nemzetiségi osztályba történő jelentkezés, illetve beiratkozás egyben az adott tananyagválasztást is jelenti.

A magasabb évfolyamra történő jelentkezés esetén a felvétel szempontjai:

- Amennyiben vallásának megfelelő hitoktatásban nem részesült, hittanból szóbeli felvételi elbeszélgetés

- Legalább jó magatartás és szorgalom érdemjegy,
- Legalább közepes bizonyítvány Ugyanakkor felmérjük a magyar nyelv és irodalomból és matematikából a tanulót, azzal a céllal, hogy a felzárkóztatást első pillanattól megkezdhessük, ha szükséges.
- A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után az igazgató szintfelmérő vizsgát írhat elő bármely tantárgyból. Amennyiben a tanuló valamely tantárgy(ak)ból a szintfelmérő vizsgán előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból 2 hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvétel esetén elbeszélgetünk a tanulóval, a szülőkkel, ismertetve iskolánk szellemiségét, hagyományainkat, szokásainkat, követelményeinket.

Elfogadott jelentkezés esetén az iskola Befogadó Nyilatkozattal előzetesen értesíti a jelentkező iskoláját az átvételi szándékról, melyet utólag hivatalos nyomtatványon is visszaigazol. A felvételi és átvételi eljárás része a leendő iskolai tanuló adatait tartalmazó tanulói adatlap kitöltése, és a szülői együttműködési nyilatkozat aláírása.

III.14. A tanulmányok alatti vizsgák rendje

Iskolánkban a tanuló az alábbi, tanulmányok alatti vizsgákat teheti le: osztályozó, javító, különbözeti vagy pótló vizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (külföldi tartózkodás, magántanulói státusz stb.);
- engedélyt kapott arra, hogy az adott tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják a 250 tanítási órát, vagy egy adott tantárgy éves óraszámának 30 %-át, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben érdemjeggyel nem értékelhető. Amennyiben az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 tanórát, a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letételének engedélyezését, ez esetben a tanuló évfolyamismétlésre kötelezett.

Az osztályozó vizsgák időpontja: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi). A vizsgára jelentkezés határideje: december 1. (félévi), illetve április 30. (tanév végi).

Az osztályozó vizsga letételének engedélyezését a szülő – és a tanuló - az igazgatónak címzett kérvényben kérheti. A kérvénynek tartalmaznia kell az osztályozó vizsga kérelmének indoklását (felmentés, tartós távollét, mulasztás, stb.), a szülő és a tanuló aláírását.

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a helyi tanterv tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel, a vizsgán nyújtott teljesítmény értékelésének elvei megegyeznek a tanulók tanítási év alatti szóbeli feleletükre, írásbeli teljesítményükre vagy gyakorlati munkájukra vonatkozó értékelési elvekkel.

Tanuló átvételekor, a tanuló szükség esetén (pl. korábban nem tanult tantárgy, nem megítélhető tantárgyi teljesítményszint stb.) – az igazgató döntése alapján – különbözeti vizsgára kötelezhető az átvétel, illetve a tanulótól elvárt tanév alatti teljesítmény pontos kijelölése érdekében. A különbözeti vizsga tananyaga és az értékelés megegyezik az

osztályozó vizsga tananyagával és értékelésével, de iskolánk megfelelő türelmi idő biztosítása, valamint egyéni segítségnyújtás mellett szervezi azt meg. A különbözeti vizsga időpontja: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi).

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha:

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanuló javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet. A bizonyítvány kiadásával egyidejűleg a javítóvizsgák időpontjáról, valamint a helyi tanterv által tartalmazott tantárgyi minimális követelményszintről a javítóvizsga előtt álló tanuló és szülei levélben kapnak tájékoztatást.

Pótló vizsgát tehet az a tanuló, aki az osztályozó vagy különbözeti vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választadást befejezné.

A tanulmányok alatti vizsgák részletes szabályai:

- az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolításáért;
- a legalább háromtagú vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató jelöli ki oly módon, hogy a bizottságnak tagja kell, hogy legyen az adott tantárgyat tanító pedagógus;
- a vizsgabizottság elnöke felelős a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért;
- egy vizsganapon egy tanulóra vonatkozóan legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vizsgát lehet megtartani;
- a vizsgákról jegyzőkönyvet kell készíteni, amit az igazgató, a vizsgabizottság elnöke és tagjai írnak alá;
- a vizsga jegyzőkönyvéhez csatolni kell a vizsga iratait (vázlat, feladat, egyéb dokumentumok stb.).

IV. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

IV.1. A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai

Helyi tantervünket a kerettantervek kiadásáról szóló **51/2012. (XII. 21.) EMMI** rendelet **1. és 2. mellékleteként** kiadott, az általános iskola 1-4., illetve 5-8. évfolyamára vonatkozó kerettantervek, illetve a fent említett rendelet **10.5 mellékleteként** kiadott, a német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettanterve alapján alkottuk meg.

A fenti kerettantervek két évfolyamos ciklusainak tanévekre bontása, valamint a kerettantervekben szereplő tantárgyak tematikai egységeinek évenkénti óraszámát az iskolával kapcsolatban álló tankönyvkiadók kerettantervekre vonatkozó ajánlásainak figyelembevételével határoztuk meg.

Az 1-8. évfolyamon kötelező és választható tantárgyak óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Kötelező és választható órakeret az 1–8. évfolyamon								
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	8	5	5	4	4
Történelem					2	2	2	2
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	3	3	2	2	3	2	2	2
Matematika	4	4	4	5	4	4	4	4
Német nemzetiségi honismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika					1	1	1	1
Környezet	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							2	1
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1	2
Ének	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika-életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	(2)	(2)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)
Német (szabadon tervezhető órakeretből)	2	2	3	3	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	27	27	27	29	30	30	33	33
Hittan (nem számít bele az órakeretbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1	1	1	1	1
Teljes időkeret	28	28	28	30	31	31	34	34

A kötelező és választható tantárgyak órakeretében szereplő többletórák számának meghatározásakor a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet 10.§ (1), illetve a

Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. mellékletének iránymutatásait vettük figyelembe.

A kötelező és választható tantárgyak tematikai egységeinek óraszámát, tartalmát és fejlesztési követelményeit a pedagógiai programunk tantárgyankénti mellékletei tartalmazzák.

A nemzeti alaptanterv mindennapos testnevelésre vonatkozó előírásai, valamint a 20/2012. EMMI rendelet 141. § (1) bekezdése alapján a néptánc oktatását és értékelését a testnevelés tantárgy keretein belül folytatjuk az 1-8. évfolyamon. Az úszás oktatása és értékelése a 4. és 6. évfolyamon történik.

A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet 10.§ (3) alapján az iskolánkban működő német nemzetiségi nyelvoktató program keretében az 1. évfolyamtól kezdődően heti 5 tanórát biztosítunk a német nyelv és irodalom tantárgy oktatására. A fent említett rendelet 10.§ (8) alapján az 1. évfolyamtól kezdődően heti 1 tanórát biztosítunk a nemzetiségi népismeret tantárgy oktatására.

A szabadon tervezhető órakeretben a német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgy óraszámait egészítettük ki a következő módon:

- az 1 - 2. évfolyamon további 2-2 tanóra
- a 3 - 4. évfolyamon további 3-3 tanóra
- az 5. évfolyamon további 2 tanóra
- a 6 - 8. évfolyamon további 3-3 tanóra

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9.§ (1) a) értelmében iskolánk a tanulók rendelkezésre álló órakeretét minden évfolyamon további egy hittanórával egészíti ki.

A kötelező tantárgyak minimális tantárgyi óraszámának a kerettantervi tartalommal ki nem töltött 10%-át, valamint a megemelt óraszámokat az adott tantárgy tematikai egységei közötti elosztással, - a tananyag elmélyítése, gyakorlása, ill. képességfejlesztés céljából – használjuk fel.

Testnevelés tantárgy óraszámában a kerettantervi tartalommal ki nem töltött 10%-ot néptánc tanításra fordítjuk.

IV.2. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközt vagy digitális kiadványt (tankönyv, munkafüzet, térkép, program stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyet az iskolai tankönyvellátásról szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendeletben foglaltak szerint tankönyvvé nyilvánítottak és szerepel a tankönyvek hivatalos jegyzékén.

A tankönyveken túl - bizonyos tantárgyaknál kifejezetten - egyéb taneszközökre, eszközökre vagy felszerelésre van szükség, pl.: technika, vizuális kultúra vagy testnevelés tantárgyak.

A kötelezően előírt tankönyvekről és egyéb taneszközökről – ezen belül az ajánlott és kötelező olvasmányokról - a szülőket június 10-éig tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége. A beszerzésben az iskola közreműködik, melynek részeként biztosítja, hogy az iskola minden tanulója hozzájusson a kötelező tankönyvekhez, ajánlott és kötelező olvasmányokhoz.

Az iskola igazgatója minden év január 10-ig felméri, hány tanulónak kell biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból történő tankönyvkölcsönzés, valamint az iskolaotthonban, tanulószobán elhelyezett tankönyvekhez való hozzáférés útján, továbbá hogy hányan kívánnak használt tankönyvet vásárolni. E felmérés során az iskola tájékoztatja a

szülőket arról, hogy kik jogosultak ingyenes tankönyvellátásra. A felmérés eredményéről az igazgató január 20-ig tájékoztatja a nevelőtestületet, a szülői munkaközösséget és a diákönkormányzatot.

A nevelőtestület, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat véleményének kikérése után az igazgató január 25-ig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét. A tankönyvtámogatás módjáról a nevelőtestület dönt.

Az iskolai tankönyvellátás megszervezése az iskola feladata. Az iskola tankönyvellátással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáért az igazgató a felelős.

Iskolánkban a tankönyvellátás feladatait az intézmény látja el.

Az intézmény a megvásárolt könyvekről számlát nem adhat, mert alapító okiratában e tevékenység nem szerepel. Nem adható számla az ingyenes tankönyvellátás rendszerében a normatív kedvezmény igénybevételeivel megvásárolt tankönyvekről sem.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközök kiválasztása a helyi tanterv előírásai, valamint a szakmai munkaközösségek véleménye alapján az adott tantárgyat tanító pedagógus joga és kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál pedagógus, illetve a munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- tanítható-tanulható, tanulásra ösztönző, esztétikus, intézményünk elveinek, céljainak és értékrendjének leginkább megfelelő tankönyveket kell választani;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak, pl. tartós tankönyv;
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk, új taneszközt csak az oktatás minőségét és eredményességét lényegesen javító esetben vezetünk be;
- egy-egy tantárgy tanításához évfolyamonként felmenő rendszerben ugyanazt a tankönyvcsaládot használjuk;
- a kiválasztásnál tekintettel kell lenni a tankönyvek tömegére oly módon, hogy az órarend kialakításánál az a tanítási napon használt tankönyvek tömege együttesen a három kilogrammot ne haladhassa meg. Erre tekintettel az órarend kialakításánál a szülői munkaközösségnek egyetértési joga van.

IV.3. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti Alaptanterv tartalmi szabályozása alsó tagozat első két évében a lehetővé teszi, sőt ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában:

- az iskolába lépő kisgyermekben óvjuk és továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe, közvetítjük az elemi ismereteket, szokásokat alakítunk ki;
- fogékonyra tesszük saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok és a társadalom értékei iránt;
- teret adunk a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segítjük természetes fejlődését, érését;
- kialakítjuk a keresztény értékrendet tükröző magatartásformákat, a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését.

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Az alapfokú nevelés-oktatás ezen szakaszában a nemzeti alaptanterv fejlesztési feladataira összpontosítva az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztése érdekében:

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket;
- szabályozott és kötetlen tevékenységekkel fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk reális önértékelését;
- mintákat és gyakorlóterepet adunk, magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanuláshoz, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez;
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát;
- törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak;
- az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre építünk, ha szükséges az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal;
- bevezetjük és alkalmazzuk az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat;
- a tanulók egyéni fejlettségére és fejlesztési szükségleteire ügyelve, differenciálással fokozatosan növeljük a tanulói terhelést és teljesítményelvárást.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az 5–6. évfolyamon továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt, szervesen folytatva az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ebben a szakaszban:

- pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók egész személyiségének, tudásának, képességeinek fejlődése, fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, is;
- igazodunk a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, figyelembe vesszük, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz, ezért fejlesztésünket az integratív-képi gondolkodásra alapozzuk;
- kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére;
- fejlesztjük és bővítjük az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat;
- feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának

növelését. Ehhez előnyben részesítjük az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése. Ebben a szakaszban:

- hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás képességének fejlesztése;
- pedagógiai tevékenységünk hangsúlyos eleme az önálló munkára, gondolkodásra és a tanulási tevékenység tudatos, intenzív alkalmazására nevelés, készítés;
- az önművelésre készítéssel megalapozzuk az életen át tartó tanulás és fejlődés igényét;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel a pályaválasztásra, pályaválasztásra és továbbtanulásra;
- megalapozzuk a tanulók felkészültségét a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására, felkészítjük őket a társadalomba való beilleszkedésre;
- fejlesztjük és bővítjük az együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat;
- fejlesztő értékeléssel és az önértékelés képességének fejlesztésével, az önismeret alakításával az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban és a különböző csoportokban.

IV.4. A mindennapos testnevelés megszervezése

Iskolánkban a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése alapján szervezzük a következő módon:

- A jogszabályban rögzített heti öt testnevelési órából három tanórát testnevelés tantárgy tartalmaival töltünk meg.
- További egy tanórán a nemzeti alaptanterv mindennapos testnevelésre vonatkozó előírásai, valamint a 20/2012. EMMI rendelet 141. § (1) bekezdése alapján a néptánc oktatását és értékelését végezzük az 1- 8. évfolyamon.
- Az ötödik testnevelés óra terhére egy kötelező iskolai sportköri foglalkozás választható.

A heti öt testnevelés órából egyedi felmentéssel, a 6. vagy 7. tanóra elhagyásával, legfeljebb 1 órát nem kötelesek teljesíteni azok a tanulók, akik igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportolók.

Az úszás oktatása és értékelése a 4. és 6. évfolyamon történik.

IV.5. A csoportbontások és a választható tantárgyak, foglalkozások szervezési elve

Az adott osztály számára engedélyezett heti foglalkozási időkeret – a köznevelésről szóló törvény 6. melléklet C oszlopa – tanórákra fel nem használt részének terhére szervezzük a csoportbontást és az egyéb foglalkozásokat (tehetséggondozás, korrepetálás, szakkör, iskolaotthon, tanulószoba).

A tanulók osztályba, illetve csoportokba sorolásáról – az iskola személyi és anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével – az intézmény igazgatója dönt. A döntés előtt fel kell mérni a szülői és tanulói közösség igényét, be kell szerezni az érintett osztályfőnökök és szaktanárok véleményét.

A csoportba sorolás szervezésének elve: minden évfolyamon vegyes összetételű csoportok kerülnek kialakításra.

Az osztályokban folyó német nemzetiségi nyelvoktatás – létszámtól függően - csoportbontásban történik. A csoportbontás elvei: 21 fős osztálylétszám esetén a nemzetiségi nyelvoktatást csoportbontásban oktatjuk. Az informatika és a technika- életvitel tantárgyat szintén csoportbontásban oktatjuk. Ebben az esetben a csoportbontást a számítástechnikai infrastruktúránk kapacitása befolyásolja.

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott matematikai és anyanyelvi kulcskompetenciák eredményesebb fejlesztése érdekében a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat – létszámtól függően - csoportbontásban tanítjuk a felső tagozaton. A csoportbontás elvei: 30 fős osztálylétszám esetén a matematika és a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat csoportbontásban oktatjuk.

Az iskola a tanulók számára kötelező, kötelezően választható, illetve tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

Iskolánkban – a beiratkozással elfogadott – kötelezően választandó tantárgy az 1-8. évfolyamon a nemzetiségi német nyelv és irodalom.

Az intézményben a tanulók számára az alábbi – az iskola által szervezett – tanórán kívüli - rendszeres - foglalkozások működnek:

- napközi;
- szakkörök;
- énekkar;
- iskolai sportköri foglalkozások;
- felzárkóztató (egyéni, kiscsoportos) foglalkozások;
- tehetséggondozó foglalkozások;
- középiskolai felvételi előkészítő;
- egyéni fejlesztések;
- logopédiai foglalkozások.

A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások, az egyéni fejlesztések és a logopédiai foglalkozások kivételével – a tanuló érdeklődése, tehetsége, ill. szándéka alapján önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra történő jelentkezés a tanév elején történik, és egy tanévre szól, félévi felülvizsgálati lehetőséggel.

A felzárkóztató foglalkozásokra, az egyéni fejlesztésekre és a logopédiai foglalkozásokra kötelezett tanulók, gyermekek részvétele ezen a foglalkozásokon kötelező, ez alól felmentést csak a szülő írásbeli kérelmére az iskola igazgatója adhat. A foglalkozások időpontjait a tanulók órarendjét, a gyermekek foglalkozási rendjét figyelembe véve az igazgatóhelyettes, ill. az intézményegység-vezető határozza meg a tantárgyfelosztásban, ill. a foglalkozási időtervben.

A tanórán kívüli foglalkozások megszervezésénél a tanulói, a szülői igényeket, ill. az intézményi lehetőségeket egyaránt figyelembe kell venni.

A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az iskola igazgatója bízza meg, akik munkájukat munkaköri leírásuk alapján végzik. Tanórán kívüli foglalkozást vezethet az is, aki nem az intézmény pedagógusa. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

Az osztályfőnökök, (csoportvezetők) a tantervi követelmények teljesülése, ill. a nevelőmunka elősegítése érdekében évente egy alkalommal az iskola (óvoda) éves munkatervében meghatározott napon osztályaik (csoportjaik) számára kirándulást szerveznek. A tanulók (gyermekek) részvétele a kiránduláson önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, a múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat is szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások stb.). A tanulók részvétele a szabadidős rendezvényeken önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A versenyeken való részvétel a diákjaink képességeinek kialakítását és fejlesztését célozza. A tanulók intézményi, városi, kistérségi, egyházmegyei és országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. A meghirdetett országos versenyekre a felkészítésért, a szervezésért, a nevezésért a szaktanárok, tanítók, ill. az igazgatóhelyettes felelősek.

A tanulók önképzésének, egyéni tanulásának segítésére az iskolában iskolai könyvtár működik.

IV.6. Az iskola környezeti nevelésének elvei

Környezetünket, a világot Istentől kaptuk. Benne az ember a legfőbb teremtmény. Földi élőhelyünket meg kell őriznünk és tovább kell adnunk leszármazottainknak. De itt a földön azon kell munkálkodnunk, hogy a világ az emberek igazi otthonává váljék.

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Környezeti nevelésünk alapelvei a következők:

- a teremtett világnak, az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt;
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés;
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése;

Céljaink:

- a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása;

- tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása, mely a hagyományok védelmére épül;

Céljaink eléréséhez iskolánk az ökoiskolai keretet választotta, és rövidtávú célja az ökoiskola cím elnyerése.

A környezeti nevelés területei:

- környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (óvoda, iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása;
- környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energia-takarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelésünk színterei:

- a példamutató iskolai környezet;
- a tantermek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása;
- az anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés;
- a pedagógusok, a dolgozók példamutatása;
- a kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése;
- a szelektív hulladékgyűjtés;
- a kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés;
- a tantárgyakba, és az osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (kirándulások, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek);
- szakkörök, táborok – erdei iskolai program megvalósítása;
- környezetvédelmi akciók;
- előadások, kiállítások;
- rendszeres természetjáró túrák;
- környezetvédelmi projektnapok tartása;
- a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése;
- látogatások: múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíz-tisztítóba, hulladékégetőbe;
- partner intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolat felvétel.

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenység alapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek:

- játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő);
- projektek;
- terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, erdei iskolák);
- aktív, kreatív munka, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése);
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

A környezeti nevelésében résztvevők

- belső (intézményi) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok;
- külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények;

IV.7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az utóbbi évek vizsgálatai azt mutatják, hogy a gyerekek egészségi állapota fokozatosan romlik. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetőek az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezért célunk: az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

A mérések megvalósításának módjai:

- A teszt-vizsgálat értéke és hatékonysága nagymértékben a szigorú gyakorlati végrehajtáson és a tanulónak a testnevelő tanártól kapott motiváltságán múlik.
- A vizsgálatot a testnevelő tanár végzi az osztályban, de bárki végezheti, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik, így más szakos tanárok, illetve tanítók is.
- A tesztek évente kétszer, a tanév elején és végén kell végeztetni.
- A motiváció növelése miatt rendkívül fontos, hogy a teszt levezetője tisztában legyen, miért végeztetjük el a tesztek és hogyan értelmezzük az eredményeket.
- Az összehasonlíthatóság érdekében a tesztek végrehajtási körülményeinek hasonlóknak kell lenniük minden diáknál, minden részletben (helyszín, eszköz, hőmérséklet, stb.).
- A tesztek eredményeit minden gyermeknek személyre szólóan kell megadni. Ezért minden gyermek rendelkezni fog egy teljesítményösszesítő adattal, amely tartalmazza 1-8. osztályig az eredményeit, illetve az ehhez tartozó szöveges értékelést. Ezt az adatlapot a testnevelő, ill. a mérést végző pedagógus vezeti, amelyet a szülő is bármikor megtekinthet.

A mérések általános szempontjai:

- A tanulók valamennyi tesztet testnevelési / sportfelszerelésben hajtják végre.
- Valamennyi tesztet, ha erre lehetőség van, jól szellőző, nagy teremben, pl. az iskola tornatermében célszerű elvégeztetni. Sportcipő szükséges a futással és ugrással járó tesztekhez.
- Minden tesztre vonatkozóan külön utasítások vannak, amelyeket gondosan kell tanulmányozni minden testnevelőnek, hogy a vizsgálat pontos legyen.
- A tesztek között a tanulók pihenjenek.
- A tanulók nem próbálhatják ki a tesztek előre, kivéve, ha a teszt végrehajtási utasításában nincs erre külön utalás.
- A mérések során fontos bátorítani a tanulókat. A mérés vezetője ösztönözze őket a mért képességnek megfelelő, pontos, gyors és egyenletes tesztvégrehajtásra.
- Ha a motoros tesztek és a kardio-respiratorikus állóképesség (Cooper-teszt) tesztjeit azonos napon mérjük, akkor először a motoros tesztek végzettségét el.

A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján készült összeállításra.²

Konkrét feladatok:

1. Helyből távolugrás
2. Hason-fekvésből törzsemelés és- leengedés folyamatosan
3. Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan
4. Fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás folyamatosan
5. Cooper-teszt

1. feladat: HELYBŐL TÁVOLUGRÁS (Az alsó végtag dinamikus erejének mérése)

Kiinduló helyzet: a tanulók az elugróvonal (elugródeszka) mögé áll úgy, hogy a cipő orrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútós mélytartásba, előzetes lendületszerzés – erőteljes páros lábú elrugaszkodás és ugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugróvonal közötti távolságot mérjük méterben.

2. feladat: HASONFEKVÉSBŐL TÖRZSEMEELÉS ÉS LEENGEDÉS FOLYAMATOSAN (A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja a laza tarkótartás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat:

1. ütemre törzsemelést végez
2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt
3. ütemre visszanyit tarkótartásba
4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre

Értékelés: négy perc alatt végrehajtott törzsemelések száma.

3. feladat: HANYATTFEKVÉSBŐL FELÜLÉS TÉRDÉRINTÉSSEL FOLYAMATOSAN (A hasizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: négy perc

Kiinduló helyzet: a tanuló torna- vagy egyéb puha szőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laya tarkótartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat. Hanyattfekvés és újabb felülés következik folyamatosan.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma négy perc alatt.

4. feladat: FEKVŐTÁMASZBAN KARHAJLÍTÁS- ÉS NYÚJTÁS FOLYAMATOSAN (A vállövi és karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése)

Maximális időtartam: lányok két perc, fiúk négy perc

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

² Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére, Szerkesztette: Andrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítás- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

5. 12 PERCES FUTÁS / COOPER- TESZT /

(A kardio-respiratorikus állóképesség)

Feladat: A gyerekek állórajttal indulva 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítik a futópályán. Megengedhető, hogy amennyiben a próbázók kifáradtak egy időre lelassítsanak vagy gyalogoljanak. Ezt követően kezdjenek újra tovább futni és igyekezzenek minél hosszabb távot megtenni.

Értékelés: a megtett méterek száma.

A tanulók minősítése a négy feladatban elért összes pontszám alapján:

IGEN GYENGE - 0-20. 5 pont

Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének tartósságának növeléséhez, közérzetének - átmeneti - javításához igen gyakran különféle élénkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítja.

GYENGE - 21-40. 5 pont

Az egérsznapi tevékenységétől még gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

ELFOGADHATÓ - 41-60. 5 pont

A rendszeres mindennapi tevékenységétől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.

KÖZEPES – 61-80. 5 pont

Elérte az a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban, törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.

JÓ - 81-100. 5 pont

Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni legjobb, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.

KIVÁLÓ - 101-120. 5 pont

Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.

EXTRA - 121-140 pont

Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint, ez egyben azt jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy – nagyobb formaingadozás nélkül – nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

IV.8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja

A nevelő és oktató munka kiemelt feladata a tanuló tanulmányi munkájának folyamatos, rendszeres és nyilvános ellenőrzése, értékelése.

Célja:

- tájékozódás és tájékoztatás a tanulók tanulmányi előmeneteléről, személyiségük és készségeik fejlődéséről;
- útmutatások, ajánlások közvetítése a szülői ház felé;
- a szükséges és kívánatos korrekciók végrehajtása a tanulók és pedagógusok tevékenységét illetően;
- a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának követése;

Az ellenőrzés, az értékelés és az osztályozás szempontjai:

Az ellenőrzés, értékelés, osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében. Az objektív igazságos értékelés előfeltétele a világosan megfogalmazott, következetesen érvényesített követelményrendszer.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is. Bármely tantárgy ellenőrzési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Formái a tantárgytól, a tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát.

A félévi és év végi minősítés ne legyen mechanikus. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát. A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, osztályozza, teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanuló szóbeli felelete és írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az elméleti jellegű tantárgyak (német nyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, környezetismeret, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz és hittan) ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;

- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése és értékelése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött – az előző értékeléshez képest. A nevelők a tanuló munkájának folyamatos ellenőrzése és értékelése érdekében – tagozatonként egységes – pontozási és érdemjegyre váltási módszert alkalmaznak.

A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése és minősítése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

Első osztályban tanév közben a tanulók munkáit %-san minősítjük. Negyedévente rövid szöveges értékelést írunk a tájékoztató füzetbe, illetve szóban értékeljük a diákokat fogadó órán. Félévben előre meghatározott nyomtatott skála szerint, míg év végén,- az előzetes szempontrendszer alapján, - szabadon megfogalmazott szöveggel minősítünk.

Kiválóan megfelelt, azaz **kitűnő** az a tanuló lehet, aki mindenből kiválóan teljesít, és akinek magatartása, szorgalma példamutató. Szintén kiválóan megfelelt, de **jeles** az a tanuló, akinek egy négyes osztályzata lenne. (tantárgyi, vagy magatartás, szorgalom).

Jól megfelelt az a tanuló, aki mindenből jól, vagy kiválóan szerepel. Magatartása, szorgalma is legalább jó.

Aki már egy tantárgyból megfelelt, az **megfelelt** minősítést kap.

Második osztályban már évközi érdemjegyet adunk, de félévkor előre meghatározott nyomtatott skála szerint értékelünk.

Második osztálytól az értékelés-osztályozás hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az egyértelmű év végi osztályozás érdekében a következő elveket tartjuk:

Ha a tanév során szerzett osztályzatainak átlaga 4,5 alatt van, a gyermek értékelése a rosszabb osztályzat irányába kerekítjük. 4,5 és 4,6, esetén a szaktanár dönti el, hogy ad – e javítási lehetőséget, figyelembe véve a tanórai munkát, a tantárgyhoz való hozzáállást, a szorgalmi feladatok elvégzését. 4,7 tanulmányi eredmény felett a jobb osztályzatot kell megadni.

A témazáró dolgozatok (piros jegyek) értéke 2 érdemjegynek felel meg.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat a pedagógus legalább havonta bejegyzi a tájékoztató füzetbe, ellenőrzőbe. Havonta, tantárgyanként legalább 1 érdemjegyet kell kapniuk. A szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.

A félévkor és tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló tantárgyi dicséretet kaphat.

A tanuló minősítése **kitűnő** abban az esetben, ha minden tantárgyi eredménye 5 (jeles, vagy kitűnő), illetve a magatartásának és szorgalmának értékelése 5 (példás).

A tanuló minősítése **jeles** abban az esetben, ha a tantárgyi, magatartási és szorgalmi értékelésében maximálisan kettő 4 (jó) értékelés szerepel

	5	4	3	2	1
Ismerete	biztos	nem teljes körűen biztos	felszínes, hiányos	nagyon hiányos	alapvetően hiányos
A szakkifejezést tudja	mindig helyesen tudja	tudja	hiányosan tudja	jelentős hiányokkal tudja	nem tudja
A tanult eljárásokat	kiválóan alkalmazza	jól alkalmazza	hibákkal alkalmazza	sok hibával alkalmazza	nem alkalmazza
Írásbeli, szóbeli beszámolóí során	önálló	kisebbségi segítségre szorul	csak részben önálló	segítséggel sem önálló	segítséggel sem képes
Az összefüggéseket	meglátja, felfedezi	érti	részben érti	ritkán érti	nem érti
A tanultak rendszerbe illesztését	önállóan végzi	kevés segítséggel végzi	sok segítséggel végzi	csak segítséggel tudja elvégezni	segítséggel sem tudja elvégezni
Írásbeli munkája	91%-100%	75 %-90 %	51%-74 %	31 %-50 %	30 % alatt
Minimum szint esetén	95%-100%	85 %-94 %	65%-84 %	51 %-64 %	50 % alatt
Szóbeli felelete közben tanári segítséget	nem igényel	1-2-szer igényel	többször igényel	folyamatosan igényel	segítséggel sem képes felelni

IV.9. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái

A tantárgyak írásbeli beszámoltatásának formái:

- az előzetes ismereteket és készségeket felmérő diagnosztikai mérés (ismétlő dolgozat);
- a tanítás folyamatába illesztett, a tanítás pillanatnyi eredményességét felmérő formatív (röpdolgozat vagy írásbeli felelet);
- a témakör lezárása után íratott, szummatív jellegű - egész órás – számonkérések (témazáró dolgozat).

Iskolai dolgozatok szabályai:

A diagnosztikai és formatív dolgozatok funkciója a felmérés, a pedagógus előzetes és folyamatos tájékozódása az ismert vagy átadás alatt lévő ismeretek elsajátításának színvonaláról, egyaránt méri a tanulás és a tanítás eredményességét.

A diagnosztikai felmérések eredményét nem lehet beszámítani a tanuló értékelésébe.

A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztály legfeljebb két szummatív jellegű (témazáró vagy év végi felmérő) dolgozatot írhat, melynek időpontját a szaktanár előre közli a diákokkal.

A tanulás pillanatnyi eredményességét felmérő (formatív) írásbeli felmérés csoportosan vagy egyénileg, előzetes bejelentés és napi korlátozás nélkül is íratható.

A szummatív dolgozatokat az iskola – ill. az azt megírató pedagógus - egy évig őrzi, azt a szülő vagy a tanuló kérésére – legfeljebb egy hét időtartamra – kiadja.

A diák joga, hogy dolgozatát annak beszédésétől számított két héten belül kijavítva és értékelve megtekinthesse, a témazáró dolgozat kivételével dolgozatait hazavihesse.

A szülő joga, hogy a témazáró dolgozatot fogadóórán megtekinthesse. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók valamennyi írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltásakor a „ *tanulók tanulmányi munkájának értékelése* „ című fejezetben meghatározott %-okat alkalmazzuk.

A központilag végzett kompetenciamérések eredményét nem számítjuk be a tanulók értékelésénél.

IV.10. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés jogszabályi hátterét a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 57. §-a tartalmazza. Ez alapján a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A követelmények sikeres teljesítése az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg. A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A továbblépés feltételeként a tanulónak legalább „elégséges” (2) év végi osztályzatot kell megszereznie.

Az a tanuló, aki tanév végén egy vagy két tárgyból „elégtelen” (1) osztályzatot szerez, javítóvizsgát tehet az adott tantárgyakból. Sikertelen javító vizsga esetén a tanuló évfolyam megismétlésre kötelezett.

Az a tanuló, aki tanév végén három vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” (1) osztályzatot, az évfolyamot megismételni köteles.

A magasabb évfolyamba lépés feltételeként a tanuló osztályozó vizsgára kötelezhető egyes évfolyam teljes anyagából vagy tantárgyakból a következő esetekben:

- ha a tankötelezett tanuló magántanulói státusz végzi tanulmányait;
- ha a tanuló a hiányzásai miatt nem osztályozható;
- ha a tanuló valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanuló.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap.

IV.11. A magatartás és szorgalom minősítésének követelményei és formája

A magatartás és a szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot a jegyek átlaga alapján, az osztályban tanító pedagógusok közösségének. A jegyek átlagától csak a tanuló javára lehet eltérni. (Kivételt képez, ha a tanuló az év során olyan súlyos vétséget követ el, ami igazgatói vagy nevelőtestületi figyelmeztetést von maga után) Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

Az osztályfőnök reális havi osztályzását segíti alsó tagozaton a magatartástáblázat, felső tagozaton az „osztálytükör”, (melybe a fegyelmi vétségeke kerülnek bejegyzésre), valamint a közös megbeszélés, az egy osztályban tanítók havi értekezletén.

A szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetést kapott tanuló havi jegye 3-asnál (változó) nem lehet jobb.

A rendszeres templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

3 késés után a havi magatartásjegyet 1 jeggyel lerontjuk és levélben értesítjük a szülőt.

A magatartás értékelése a következő szempontok alapján történik:

	példás	jó	változó	Rossz
A tanuló fegyelmezettsége	igen jó	megfelelő	változó	ne jó
A tanuló viselkedése, hangneme	kiegyensúlyozott, kifogástalan	kis kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	goromba, durva
A házirendet	kifogástalanul betartja	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
Társai között	gondos, segítőkész	segítőkész, megértő	ellentmondásos viselkedésű	ártó, szembenálló
Hatása a közösségre	pozitív	általában jó	gyakran árt	negatív
A közösségi munkában	élen jár	aktívan részt vesz	közömbös	akadályozó

A szorgalom elbírálása a következők szerint történik:

	példás	jó	változó	rossz
A tanulmányi munkájában a tanuló	igényes	törekvő	Hanyag	igénytelen
Munkavégzése	pontos, rendszeres, megbízható	általában rendszeres,	rendszeretlen pontatlan	megbízhatatlan
Feladatok megoldásakor	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	kényszerrel dolgozik	feladatait nem végzi el
Többlet-feladatot	rendszeresen vállal	gyakran vállal	ritkán vállal	nem vállal
Önállósága, megbízhatósága	igen jó	jó	Változó	önállóan megbízhatatlan
A tanórán kívüli információkat	rendszeresen felkutatja, felhasználja	többnyire felkutatja, felhasználja	ritkán	egyáltalán nem
Füzetvezetés, külalak	szép, gondos	tiszta, rendezett	rendezetlen hanyag	piszkos, firkált, gondatlan

IV.12. A tanulók jutalmazása

Az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeit figyelembe véve:

- tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi;
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít;
- eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- kimagasló sportteljesítményt ér el;
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez, vagy egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben kell részesíteni.

Elismerés szóban és írásban adható. Az írásbeli dicséretet a tájékoztató füzetbe és az osztálynaplóba be kell jegyezni.

Az írásos dicséretnek formái:

- szaktanári dicséret;
- napközi-vezetői dicséret;
- osztályfőnöki dicséret
- igazgató-helyettesi dicséret;
- igazgatói dicséret;

- tantestületi dicséret;

Az egész tanévben kiemelkedő teljesítményű tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba is be kell vezetni, melynek szövege: „*Példamutató magatartásáért, szorgalmáért és kimagasló tanulmányi eredményéért tantestületi dicséretben részesült.*”. Az intézményi szinten kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók igazgatói és általános nevelőtestületi dicséretét a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt oklevéllel kell elismerni.

A „**Mindszenty-érem**” tanévenként 3 tanulónak adható a nevelőtestület határozata alapján, olyan diáknak, aki a névadónk életének példáját követve hitben, segítőkészségben, viselkedésben példamutató. Az érem mindig a Mindszenty misén kerül átadásra.

Iskolánk „**Jó tanuló – jó sportoló**” díja olyan tanulónak adható, aki tanulmányi munkáját, képességeihez mérten kiemelkedően végzi és kimagasló sport eredményt ért el.

Ezen túlmenően jutalom adható:

- a kiemelkedő tanulmányi munkáért;
- az eredményes kulturális tevékenységért;
- a kimagasló sportteljesítményért;

50 db jeles osztályzatért osztályfőnöki, 100 db-ért igazgató-helyettesi, 150 db-ért igazgatói, 200 db-ért tantestületi dicséret jár.

A csoportos dicsérettel rendelkező tanulóközösség tagjait az iskola jutalmazhatja oly módon, hogy a különböző iskolai rendezvényeken és kirándulásokon való részvételi költségek egészét vagy egy részét az intézmény átvállalja.

IV.13. Az otthoni (iskolaotthonos és tanulószobai) feladatok rendjének meghatározása

Iskolánkban - Pedagógiai Programunk szerint - a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A házi feladatok kijelölésénél a tanuló egyéni képességeit figyelembe véve igyekszünk:

- egyenletes terhelést biztosítani;
- fejlesztő hatást biztosítani;
- csak az órán megbeszélte anyagot feladni;

Az iskolai, - 1 napnál hosszabb - szünetekre (őszi, téli, tavaszi, nyári) nem adunk házi feladatot, kivételt képezhet a kötelező olvasmány elolvasása. A házi feladat nem lehet a büntetés eszköze sem.

A hét közben adott szóbeli és írásbeli házi feladatok mennyiségének szempontjai:

A hét közben az írásbeli és a szóbeli házi feladat feladását úgy kell megtervezni, hogy egy átlagos képességű tanuló:

- az 1. -2. évfolyamon 50-70 perc,
- a 3-4. évfolyamon 60- 85 perc,
- az 5-6. évfolyamon 90-120 perc,
- 7-8. évfolyamon 120-150 perc,

alatt fel tudjon másnapra készülni.

- memoriterként legfeljebb 4 versszak, vagy annak megfelelő próza adható fel másnapra;
- a pénteken feladott házi feladatok mennyisége nem haladhatja meg bármely másnapon feladottét;
- nem adunk házi feladatként munkadarab elkészítését;
- házi fogalmazás elkészítéséhez legalább két nap áll rendelkezésre;

A gyermekeket motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.

IV.14. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulókat a többi tanulóval együtt integrálva nevelő, oktató intézmény. Helyi tantervünk elkészítésénél ezért figyelembe vesszük a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott „*Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei*” előírásait. Az ebben meghatározottak érvényesítése érdekében:

- a rehabilitációs, habilitációs célú korrekcióját képzett szakember, (gyógypedagógus, logopédus) végzi;
- amennyiben szükséges, illetve előnyös, speciális eszközöket szerzünk be a rehabilitációs, habilitációs célú foglalkozások eredményességének javítására;
- az adott évfolyamra vonatkozó tantárgyi tartalmat tanításánál módosítunk, egyszerűsítünk, vagy elhagyunk egyes területek, illetve új területeket vonunk be a szakember (gyógypedagógus, logopédus) javaslata alapján;
- a nevelés, oktatás és fejlesztés feladatainak elvégzésére és a kitűzött célok elérésére a szokásosnál nagyobb mértékű időtartamot hagyunk;
- támogatjuk pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus feladata:

- a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei” előírásainak ismerete;
- a szakértői véleményben foglaltak ismerete és megértése;
- az integrált tanulóra vonatkozó módosult tantárgyi tartalmak és időtartamok figyelembe vétele;
- a gyógypedagógus vezetésével és segítségével egyéni haladási ütemterv és individuális módszerek alkalmazása;
- az eltérő képességek és viselkedés kellő mértékű elfogadása;
- együttműködés más szakemberekkel, az osztályban tanító pedagógusokkal;
- a gyógypedagógus javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációjára és rehabilitációjára, illetve a tantárgyanként előmenetelére vonatkozó egyéni fejlesztési terveket - az irányelvek, a szakértői vélemény és a gyógypedagógus közreműködésével és szakmai útmutatása alapján - az adott tanév

megkezdésekor el kell készíteni és az éves oktatási, foglalkozási tervek irataival együtt kell tárolni.

IV. 15. A nemzeti- etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás

Alapozzunk első királyunk intelmére:

" Az egynyelvű és sokoldalú ország gyenge és esendő."

A magyar közoktatási rendszer a nemzeti kisebbségeket megkülönböztetett gondoskodással kezeli. Támogatja azt az erőfeszítést, amelyet nemzeti kultúránk (nyelv, irodalom, művészet) megőrzésében, művelésében és terjesztésében vállal. A német nemzetiségi nyelv oktatásának célja a tanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztése mellett a nemzetiség kultúrájának megismerése, hagyományok őrzése, ápolása. A cél megvalósításának fő színtere a német nyelv és irodalom óra. Iskolánk minden (1-8 évfolyamán) a nemzetiségi kerettantervnek megfelelő óraszámokban oktatjuk a német nemzetiségi nyelvet.

A nyelvtudás fejlesztésére nyelvi szakkörök és nyelvi táborokban van lehetőség. A sváb hagyományok gyűjtésével és terjesztésével helytörténeti szakkörünk foglalkozik. Az eredményes nyelvoktatáshoz segítséget kapunk a Budaörsi Német Nemzetiségi Önkormányzattól. A Nemzetiségi Napok rendezvényein, a város versenyein szívesen szavalnak, énekelnek, táncolnak diákjaink.

Célunk, hogy a tanulók tudjanak németül imádkozni, s részt vegyenek a német nyelven tartott miséken is.

Budaörs, 2014. március 31.

Szabó István
igazgató

A Pedagógiai program mellékletei:

1. sz. melléklet: Első évfolyamos tanulók szöveges értékelése
2. sz. melléklet: Tantárgyak tananyaga és követelményei
3. sz. melléklet: Legitimációs dokumentum
4. sz. melléklet: Felülvizsgálati záradék

1. sz. melléklet: Első évfolyamos tanulók szöveges értékelése

	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfelelően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Német nyelv	A tanult szókincset magabiztosan tudja használni. Szóbeli kifejezőkészsége biztos. A szóbeli közléseket megérti. Hallott szövegértése biztos. A játékokban, dalok tanulásában örömmel vesz részt. Órai aktivitása kiemelkedő.	A tanult szókincset alkalmazza. Szóban szívesen nyilatkozik meg. A szóbeli közléseket többnyire megérti. A tanult mondókákat, dalokat többnyire elsajátította. A hallott szöveget megérti. Az órán sokat jelentkezik, és szívesen vesz részt a játékokban.	A tanult szókincse hiányos. Szóbeli feladatok megoldásában segítséget igényel. A szóbeli közléseket általában megérti. A tanult dalokat, mondókákat segítséggel éneкли, mondja el. Hallott szöveg értésében bizonytalan. Az órákon általában jelentkezik. A játékokban részt vesz.	A tanult szókincset rendkívül hiányosan sajátította el. Szóbeli kifejezőkészsége bizonytalan. A hallott szöveget általában nem érti meg. A tanult dalokat, mondókákat hiányosan sajátította el. Az órán nem jelentkezik.
Magyar nyelv	Írásos tevékenységet szívesen végez. Vonalvezetése és írása biztos. Füzetete tiszta, rendezett. Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos. Írásképe esztétikus. Írása lendületes, folyamatos. A tanult betűket, szavakat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról. Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat. Emlékezetből is pontosan írja le a betűket, szavakat.	Vonalvezetése és írása határozatlan. Füzetvezetése egyenetlen. A betűk alakja mérete csak néha tér el a szabályostól. Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan. Írástempója életkorának megfelelő. A tanult betűk, szavak másolása pontatlan. Tollbamondás után még pontatlanul írja le a szavakat. Emlékezetből pontatlanul ír. A tanító jelölése alapján önállóan tudja javítani hibáit.	Írott betűinek alakja, mérete időnként eltér a szabályostól. Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan. Írástempója életkorának megfelelő. Hibáit kis segítséggel javítani tudja.	Írásképe rendezetlen. Íráshelyessége sok hiba. Írástempója fejlesztendő.

	Önellenőrzéssel képes javítani a hibáit.			
Magyar irodalom	Órákon figyelmes, aktívan bekapcsolódik. Szívesen vesz részt közös beszélgetésekben. Beszéde tiszta, érthető. Szókincse gazdag, választékosan beszél. Szívesen mond verset és mesét. Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket. Önállóan összeolvassa a tanult betűket. Rövid szövegek esetében már mondatokat olvas és megérti azokat. Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról beszámolni, a szöveggel kapcsolatos feladatokat megoldani. Képes elmélyülten magában olvasni és az olvasottak tartalmáról beszámolni. Hangos olvasása folyamatos, jó tempójú. Olvasása jól hallható és érthető. A mondatfajtnak megfelelő hanglejtést és hangsúlyozást jól	Közös beszélgetésekben kissé gátlásos. A hangokat tisztán ejti, beszéde halk, de érthető. Beszéde és szókincse korának megfelelő. Nehezen fejezi ki magát. Képes elolvasni rövid szövegeket, és megérti azokat. Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése még bizonytalan. Felkészülés után képes a szöveget folyamatosan hibátlanul vagy egészen kevés hibával felolvasni. Hangos olvasása folyamatosan szótagoló, tempója megfelelő. Olvasása halk. A mondatfajtnak megfelelő hanglejtés és hangsúlyozás közelében olvas. A tanórán szívesen olvas, de önmagától még nem érdeklődik a könyvek iránt.	Nem szívesen vesz részt közös beszélgetésekben. Beszéde korrekciót igényel. A tanév során beszéde fejlődött, szókincse gazdagodott. Még nem szeret a társai előtt szerepelni. Képes elolvasni rövid szövegeket, és megérti azokat. A szöveggel kapcsolatos kérdésekre legtöbbször helyesen válaszol szóban és írásban. Hangos olvasása lassú, szótagoló. Olvasása halk. A mondatfajtnak megfelelő hanglejtést és hangsúlyozást még nem sajátította el. Egyelőre nem szívesen olvas.	Szóbeli kifejező készsége nehézkes. Hangos olvasása betűzgető. Szövegértése segítséget igényel

	elsajátította. Szereti a könyveket, szívesen olvas.			
Hittan	Tárgyi tudása kiváló. Rendszeresen és aktívan részt vesz a vasárnapi szentmisén. Hitét példásan éli meg.	Tárgyi tudása életkorának megfelelő. Rendszeresen (és aktívan) részt vesz a vasárnapi szentmisén. Hitét példásan éli meg.	Tárgyi tudása hiányos. Nem vesz részt rendszeresen a vasárnapi szentmisén. A vasárnap megünneplése nem emelkedik ki számára.	Tárgyi tudása nagyon hiányos. Nem vesz részt rendszeresen a vasárnapi szentmisén. A vasárnap megünneplése nem emelkedik ki számára.
Matematika	A számolással és egyéb matematikai problémákkal összefüggő feladatokat szívesen végzi. Órákon aktív és figyelmes. Biztonsággal felismeri és lejegyzí a számokat 0-20-ig. Számfogalma biztos 0-20-ig. Szabály szerint képes számsorozat folytatására. Képről helyesen alkot számfeladatot. Önállóan képes összeadni és kivonni a 20-as számkörben. Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja. Algoritmus szerint képes szöveges feladat megoldására.	A számolással és egyéb matematikai problémákkal összefüggő feladatokat elvégzi. Órákon és figyelmes. Felismeri és lejegyzí a számokat 0-20-ig. Számfogalma kialakult 0-20-ig. Adott egyszerű szabály szerint képes számsorozat folytatására. Képről számfeladatot alkot. Önállóan képes kevés hibával összeadni és kivonni a 20-as számkörben. Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és megoldja. Képes szöveges feladat megoldására.	Számfogalma bizonytalan. Alapműveletek végzése bizonytalan. Szöveges feladatok megoldásának lépéseit időnként téveszti.	Számfogalma kialakulatlan. Alapműveletek végzését nem tudja. Szöveges feladatok megoldásának lépéseit nem alkalmazza.
Környezetismeret	Rendkívül nyitott és érdeklődő a természet	Fel lehet kelteni az érdeklődését a természet	Nehezen lehet felkelteni az érdeklődését a természet	Nem mutat érdeklődést a természet jelenségei iránt.

	jelenségei iránt. Jól használja a térbeli és időbeli tájékozódáshoz szükséges fogalmakat. A hét napjait, a hónapok és az évszakok nevét ismeri, képes azok felsorolására. Megfigyelései pontosak, képes megadott szempontú rendezésre is.	jelenségei és értékei iránt. Használja a térbeli és időbeli tájékozódást kifejező szavakat. Képes a hét napjainak, a hónapok és évszakok nevének felsorolására. Megfigyelései általában pontosak, többnyire képes megadott szempontú rendezésre is.	jelenségei és értékei iránt. Még bizonytalan a térbeli és időbeli tájékozódást kifejező szavak használatában. Segítséggel képes a hét napjainak, a hónapok és évszakok nevének felsorolására. Általában pontosan képes megfigyelni, de a megfogalmazásban és a rendezésben még segítségre szorul.	Megfigyelései pontatlanok, tapasztalatait nem tudja megfogalmazni.
Ének	A zenét szereti, élvezi, a feladatokat szívesen végzi. Magabiztosan éneklő a dalokat. A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban és önállóan is. A tanult ritmusokat, azok jeleit ismeri és használja. Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékok eljátszásában.	A zenét szereti, élvezi, de a feladatokat nem mindig végzi szívesen. A többiekkel együtt tisztán énekel. Hallás után képes egyszerű ritmus visszatapsolására.	A zenét szereti, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel. Zenei hallása fokozatosan fejlődik.	Dallami és ritmikai elemek ismerete hiányos.
Rajz	Szeret rajzolni, színezni, festeni, mintázni. Munkái szépek és igényesek. Úgyesen bánik az eszközökkel. Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja. Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére. Ismeri a színek	Átlagos az érdeklődése a vizuális kultúra, a vizuális művészetek iránt.	Egyelőre nem ábrázol szívesen, gyakran szorul segítségre és bátorításra.	Eszközhasználata nem megfelelő. Ábrázolása, képi megjelenítése kidolgozatlan, fejletlen.

	nevét és felismeri azokat.			
Technika	Szívesen végez technikai jellegű tevékenységeket. Munkái szépek és igényesek. Úgyesen bánik az eszközökkel. Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja. A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.	Fel lehet kelteni a technikai jellegű érdeklődését, de munka közben biztatást igényel.	Munkavégzés előtt és közben is folyamatos biztatást, segítséget igényel.	Anyagismerete hiányos. Eszközhasználata nem megfelelő.
Testnevelés	A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait érti és igazodik ezekhez. Konfliktus- helyzetben is sportszerűen viselkedik. A labdajátékokban ügyes, aktív, kezdeményező. Különböző méretű labdák kezelésében ügyes, labdaérzéke jó. A gimnasztikai gyakorlatokat ütemtartással, pontosan hajtja végre. Szívesen végzi a játékos feladatokat támasz- és függéshelyzetben.	A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait érti, de időnként nem tartja meg azokat. Előfordul, hogy türelmetlenül, sportszerűtlenül viselkedik a társaival. A labdajátékokban aktív, de nem kezdeményező. Különböző méretű labdák kezelésében ügyes, labdaérzéke jó. A gimnasztikai gyakorlatokat többnyire ütemtartással, pontosan hajtja végre. A támasz- és függésgyakorlatok sikeres	A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait többnyire ismeri, de gyakran előfordul, hogy nem tartja be azokat. Meggondolatlan/ türelmetlen/ erőszakos viselkedésével veszélyezteti saját és mások testi épségét. A labdajátékokban egyre ügyesebb, aktívabb, kezdeményezőbb. Különböző méretű labdák gurításával, fogásával, felkapásával és elkapásával részt vesz az óra munkájában, de labdakezelése bizonytalan. A gimnasztikai gyakorlatokat nem mindig hajtja végre ütemtartással,	A labdajátékokban nem elég aktív, kezdeményező. Különböző méretű labdákkal végzett mozgások közben gyakran hibáz. Labdaérzéke, ügyessége külön fejlesztést igényel.

	Képes gurulóátfordulást végezni előre és hátra.	végzéséhez erősítenie kell izomzatát. A gurulások kivitelezése nehézséget okoz.	fegyelmezetlenül végzi.	
Német népismeret	A tananyagot nagyon jól elsajátította. A tanultakat képes alkalmazni, a más tantárgyakban tanultakhoz kapcsolni. A megismert mondókákat, kiszámolókat, népdalokat képes önállóan elmondani, elénekelni. Órai aktivitása kiemelkedő.	A tananyagot jól elsajátította. A megismert mondókákat, kiszámolókat, dalokat kis segítséggel mondja és énekli. Az órákon általában aktívan dolgozik.	Ismeretei hiányosak. A tanult népdalokat, mondókákat, kiszámolókat csak segítséggel tudja elénekelni, elmondani. Órai aktivitása hullámzó.	Ismeretei rendkívül hiányosak. A tanult népdalokat, mondókákat, kiszámolókat csak tanítói segítséggel tudja elénekelni, elmondani. Az órákon ritkán jelentkezik.

3. sz. melléklet: Legitimációs dokumentum

Legitimációs dokumentumok

A Diákönkormányzat véleményező nyilatkozata:

A Pedagógiai Program módosításában foglaltakat az iskola diákközössége nevében végrehajthatónak, a tanulók szempontjából elfogadhatónak értékeli.

Budaörs, 2014. év március hónap 31. nap

Michelbergerné Kaiser Szilvia
Diákönkormányzat képviselője

A Szülői munkaközösség véleményező nyilatkozata:

A Pedagógiai Program módosításában foglaltakat az iskola szülői munkaközössége nevében végrehajthatónak, szülői oldalról is jónak, tartalmasnak, elfogadhatónak értékeli.

Budaörs, 2014. év március hónap 31. nap

iskolai SZMK elnöke
Nagy Kersztin

óvodai SZMK elnöke
Simon Katalin

4. sz. melléklet: Felülvizsgálati záradék

Záradék:

Az iskola helyi tantervét a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról 7/2014. (I. 17.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében szereplő tartalmaknak megfelelően felülvizsgáltuk.

Iskolánk a 2014/2015. tanévben a felülvizsgált pedagógiai programunk szerint kezdik meg a nevelő-oktató munkát.

Budaörs, 2014. március 31.

Szabó István

igazgató